Serie nouă
IANUARIE 2018
1
(CLXLVIII)
48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

✓Premiile publicațiilor UCMR pe 2017
✓Interviu cu Sorin Petrescu
✓Festivaluri şi concursuri naționale
✓Timişoara Jazz Festival
✓Romanțe la Zlatna
✓Şlagăre de Horia Moculescu

În imagine:
Laureați ai premiilor revistelor *Muzica* şi *Actualitatea Muzicală*,
alături de redactorii şefi şi conducerea UCMR
(foto: Dragoş Constantin)

Hai să ne distrăm!

Stăm cât se poate de bine la capitolul *enterteinment*. Agreem în egală măsură bârfa, lăutărismul, maneaua. Se știe că avem umor. Suntem primii la bancuri, poante, mișto. Glumim cu lucrurile sfinte, în timp ce divertismentul îl luăm prea în serios. E un tablou pe care ar trebui să-l privim cu îngrijorare. Nu vreau să fiu luat drept un plângăcios ori un cârcotaş. Să discuți azi despre situația culturii în România, pare-se, înseamnă să faci musai radiografia unui eşec. Tentația negativismului şi voluptatea imprecației nu stau neapărat în siajul spiritului critic, creator şi a verbului salubru, chirurgical. Nu împărtăşesc obiceiul de a transforma resentimentul într-un principiu vital, nici de a denunța păcatele conaționalilor într-o baie acidă de adjective şi de interogații implacabile, aşa cum se întâmplă, îndeobşte, la noi, în discuțiile publice sau private, în care perspectiva jumătății goale a paharului constituie fondul unei atitudini normative. Admonestarea realităților culturale interne nu denotă, implicit, vitalitate interioară şi integritate morală. Prefer jerbele polemice în care negația are un sens dialectic, restaurator şi nu unul de contestație juvenilă. Doar aşa ocările pot sluji altceva decât bătăile cu pumnii în piept, reaua-credință sau frivolitatea. Să încercăm, deci, să re-descoperim latențele unei posibile construcții de ordin cultural şi, de ce nu, spiritual. Condiția *sine qua non* este, cred, să facem ca exercițiul critic să-şi recapete efectul purificator. Cum? Foarte simplu, printr-o singură schimbare de macaz: „hai să ne distrăm!”, dintr-un slogan gregar, hei-rupist, dar cu conotații favorabile la nivelul massei amorfe de indivizi, să devină o expresie peiorativă, care să-i ia în răspăr pe cei înstrăinați de urgențele culturale de prim rang, dezbrăcându-i de nevoile secundare, imediate. Aici rolul fundamental îl are, cel puțin conjunctural, presa, în special televiziunea. Patronii, prin redactorii angajați, sunt principalii responsabili ai stării de spirit ce domneşte în cultura națională. Tactica lor este să niveleze prin amestec şi contaminare. Răscolind în haznaua muzicii de divertisment, ei scufundă cu aplomb reperele normalității. Ați auzit pe posturile tv, publice, ca să nu mai spunem de cele private, pomenindu-se măcar săptămânal, numele vreunui compozitor contemporan de muzică savantă? (Cât despre mostre de creație nici nu poate fi vorba!). Excepție fac oarecum televiziunile publice teritoriale – Iaşul (care are un redactor excepțional în persoana lui Alex Vasiliu) Craiova şi Timişoara. Bravo lor! În rest, flegma sonoră câştigă audiență şi premii. Uitați-vă la concursuri gen „Vocea României” sau „Românii au talent”. Cine sunt jurații? Unul mai mediocru ca altul! Biografii conjuncte, care tăifăsuiesc într-o manieră (precum şi o limbă) mizerabilă, răspândind schimonoseala, falsa compasiune ori, dimpotrivă, disprețul suveran. Ca să aibă, chipurile, prestanță şi să câştige ceea ce ei consideră a fi reputație, vizibilitate, pun la dispoziția privitorilor un întreg cofraj de ouă stricate şi lădițe cu fructe putrede, cu care se hrăneşte bezna intelectuală, vedenia monstruoasă. Dar cum poate fi anihilat acest desant al afectelor joase, care se spune, sporesc, torențial, *rating*-ul? 1) Prin acordarea de avantaje materiale, sociale, canalelor de televiziune care reduc funcția de divertisment şi amplifică funcția culturală, spirituală a programelor lor. 2) Prin introducerea unei discipline de studiu la nivelul ciclului de învățământ gimnazial şi liceal care să orienteze opțiunile tinerilor înspre arta înaltă şi nu, neapărat, spre cea de consum. 3) Prin limitarea audienței; pur şi simplu comutăm pe alte posturi sau chiar închidem televizorul atunci când ni se livrează producții artistice de doi bani, ambalate în punguțe de prost-gust. Ca în politica eliminării nuriturilor contrafăcute (pline de aditivi şi alte substanțe nocive), prin care, doar ne mai achiziționându-le, scăpăm de ele, fără chin ori tam-tam. Deloc sentimentale, aceste gesturi, fireşti, sunt convins, ne-ar putea de-branşa de la aroganța subculturii, mediocrității,

kitsch-ului. Cât despre încărcata notă de plată a râzgâielilor solidare divertismentului, ea va fi suportată, cu siguranță nu numai de generațiile prezente, ci, în special, şi de cele viitoare. Pornind de aici, vom putea cândva reinventa decența şi prosperitatea culturală. Nu-i nevoie să înjuri, pentru a convinge că stăpâneşti limba.

Liviu DĂNCEANU

A fost ultima scriere a lui Liviu Dănceanu ca editorialist constant al revistei noastre începând cu nr. 3 / 2010. Memorabile, aceste eseuri ale sale poate că se vor regăsi vreodată într-un singur volum. Evitând cu bună ştiință interpretarea actualității de pe urma evenimentului, textele de editorial semnate de Liviu Dănceanu se conturează sub chipul reflecției asupra a ceea ce poate transcende fenomenalul, spre a servi drept suport unei continuități de gândire savantă şi totodată profundă. Vor fi fiind astfel nu doar bornele unor reflecții de odinioară, dar şi reperele unor rostiri perene prin chiar corespondența cu actualitatea fiecăruia dintre viitorii cititori. Prin aceste texte, ca şi prin multe altele, dar mai ales prin multitudinea compozițiilor sale muzicale, Liviu Dănceanu neconteneşte printre noi, contribuind neprețuit la extinderea lui *acum* către *mereu*. (G.B.)

DIN SUMAR

Premii revistelor UCMR..........................2-3

INTRADA - Interviu cu Sorin Petrescu.....4-6

Festivaluri şi concursuri........................6-15

Pe scena Atheneului Român..................16-20

Pe scena Studioului “Mihail Jora”.........21-25

În țară...27-30

Despărțiri...31-34

Timişoara Jazz Festival...........................38

Romanțe la Zlatna...............................40-41

Pop-rock..42-43

Şlagăre de Horia Moculescu..................44-45

Premiile revistelor

Actualitatea Muzicală

George Balint

Elena Vieru Conta

Pe 7 decembrie 2017 a avut loc, în Aula Palatului Cantacuzino, decernarea premiilor pentru cele mai bune scrieri muzicologice publicate în revistele Muzica şi Actualitatea Muzicală, ambele publicaţii ale Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor din România. Aceste premii au fost acordate în baza regulamentelor pentru *Cronică muzicală* şi *Studii de muzicologie,* în urma unor întâlniri de jurizare între redactorii celor două publicaţii. Calitatea şi transparenţa sunt două dintre cele mai importante atribute ale celor două reviste: oricine poate trimite pentru publicare un material – o cronică de concert, o recenzie, un studiu de specialitate din domeniul muzical. Redactorii sunt deschişi întotdeauna pentru colaborări, sub însemnul unor scrieri pertinente, reale, obiective şi, desigur, cu un plus pentru promovarea muzicii româneşti, atât în ţară cât şi în străinătate.

Pentru categoria *Studii de muzicologie* promovată, desigur, de revista Muzica, au fost premiaţi doi dintre cei mai îndrăgiţi compozitori şi analişti de care se bucură viaţa muzicală actuală, **Corneliu Dan Georgescu** pentru studiile *Categoriile sintactice muzicale după Ştefan Niculescu. Noi contexte şi perspective* şi *Tragicul contradicţiilor irezolvabile. „Privirea în gol" a lui Aurel Stroe* şi **Octavian Nemescu** pentru studiile *Aurel Stroe –*

Oana Georgescu

Irinel Anghel, Andra Apostu, George B

Vlad Văideanu

editate de UCMR

Muzica

Originalul şi *Metabizantinirikon. Practicarea la altitudine TRANSCULTURALĂ a muzicii*. Din păcate, niciunul dintre cei doi nu a putut fi prezent, însă Corneliu Dan Georgescu ne-a făcut surpriza transmiterii unui mesaj video cu un conţinut ceva mai special, după cum ne-am fi şi aşteptat, de altfel, de la domnia sa.

Cronica muzicală a fost premiată de către revista *Actualitatea muzicală* şi a mers către patru autori: **Grigore Constantinescu** pentru *Cronică de spectacol liric şi Concert simfonic,* **Elena Vieru Conta** pentru *Cronică de recital,* **Oana Georgescu** pentru *Cronică la Evenimente de divertisment* şi **Vlad Văidean** ca *tânăr cronicar de muzică contemporană.* Dacă domnul Grigore Constantinescu nu mai are nevoie de nicio introducere, trebuie menţionat şi salutat spiritul critic al doamnei Elena Vieru Conta care împarte dragostea pentru muzică între cariera de interpret şi aceea de critic muzical. Oana Georgescu este, şi ea, un reputat jurnalist în domeniul artistic în special în zona muzicii de divertisment, iar colaborarea sa cu revista *Actualitatea Muzicală* este completată de experienţa îndelungată pe care o are în media, atât presă cât şi televiziune. Poate cea mai plăcută surpriză a evenimentului este prezenţa lui Vlad Văidean, doctorand la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti, un tânăr cronicar cu un spirit critic obiectiv şi cu un evident talent pentru cuvântul scris. Cu siguranţă îl vom mai citi pe Vlad şi în anii care urmează, presimt că va avea multe de spus.

Evenimentul s-a bucurat de un public numeros, poate din ce în ce mai numeros an de an iar atmosfera a fost una deosebit de frumoasă. În prezenţa domnului Preşedinte al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor, compozitorul Adrian Iorgulescu şi a domnului vicepreşedinte, compozitorul Ulpiu Vlad, premiile au fost oferite de către cei doi redactori şefi ai revistelor *Muzica* şi *Actualitatea Muzicală*, Irinel Anghel, respectiv George Balint, cu susţinerea financiară a Ministerului Culturii şi Identităţii Naţionale din România. (Foto: Dragoş Constantin)

Andra APOSTU

Irinel Anghel

Corneliu Dan Georgescu

Octavian Nemescu

Balint, Costin Aslam

Grigore Constantinescu

Festivalul internațional de muzică contemporană de la Timişora INTRADA - interviu cu Sorin Petrescu

George Balint: *Domnule Sorin Petrescu, sunteți un muzician cu notorietate ca pianist şi membru fondator al unui ansamblu deosebit de performant, dedicat exclusiv muzicii contemporane – Trio Contraste. Mai puțini sunt cei care ştiu că, la Timişora, vă aflați în resortul ideatic-inițiativ al unui festival dedicat generic muzicii noi sau de actualitate, pe care l-ati numit INTRADA, derulat sub organizarea Filarmonicii Banatul cu concursul nemijlocit al Directorului general Ioan Garboni. Ce v-ați propus cu acest proiect şi de unde/ce această denumire?*

Sorin Petrescu: Acest gen de festival a rămas, din păcate, singurul mod de supraviețuire pentru muzica nouă. Prezența ei în stagiunile filarmonicilor este sporadică şi întâmplătoare: câte un director mai deschis, câte un dirijor sau un solist de ispravă... Dincolo de aceste excepții, lucrările contemporane nu sunt programate pentru că publicul nu este obişnuit cu ele. Şi de ce, pentru că nu sunt programate. Prin urmare, ce să ne propunem? Să atragem mai multă atenție mărind doza de muzică nouă. Consider cele patru ediții ale festivalului INTRADA un început. Nu întâmplător, prima ediție a avut ca motto apoftegma brâncuşiană "Arta nu face decât să înceapă continuu". Aşa este şi titlul festivalului. *Intrada* este denumirea unei părți introductive cu caracter de semnal care cheamă la parcurgerea unei lucrări ample: suită sau operă. Termenul nu este deloc nou, dar alegerea lui se datorează unei anume Intrada: aceea de la opera "Eumenidele" de Aurel Stroe. De altfel, aceasta serveşte, de mulți ani, drept emblemă sonoră în promovarea radiofonică a "Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi" din Bucureşti. Mă leagă foarte multe şi de acest festival şi de Aurel Stroe.

G.B.: *În intervalul 13 - 17 noiembrie 2017 s-a derulat deja a patra ediție (consecutivă anual) a Festivalului internațional INTRADA. Care sunt reperele de ordin stilistic şi repertorial pe care le-ați avut în vedere pentru această din urmă realizare a festivalului?*

S.P.: Anul aceasta, tema festivalului a fost: *Folclor - Autor - Ordinator - Viitor...?* De aici, o diversitate stilistică amețitoare pentru unii (care nu mai ştiu de unde să "apuce" muzica nouă) şi o perspectivă istorică asupra controversatului personaj, veşnic acuzat de elitizarea muzicii. Dintre "dosarele" INTRADA 2017: muzica tradițională "fără euri", îmbrățișată de muzica contemporană, dar nu până la efuziune, în concertul-spectacol „Ecouri din Străbuni" din 13 noiembrie – sub auspiciile participării extraordinare a lui Grigore Leşe căruia i s-au alăturat (din perspectiva modernității) prestigiosul Trio CONTRASTE (Ion Bogdan Ștefănescu – flaut, Sorin Petrescu – pian, Doru Roman – percuție) şi Cvintetul de coarde al Filarmonicii Banatul (Lucian Petrilă – vioară,

LUCRĂRI PREZENTATE ÎN CADRUL BIROURILOR SECȚIILOR DE CREAȚIE ŞI ACHIZIȚIONATE DE CĂTRE UCMR

SECȚIA DE MUZICĂ INSTRUMENTALĂ ŞI MULTIMEDIA

Apostol Elena – *Hubble* – trio pentru flaut, pian şi percuție; **Anghel Irinel** – *Fără titlul*, pentru alarme soliste şi ansamblu de ceasuri; **Beleaev Vladimir** – *Ascensius* – pentru orchestră de coarde şi timpane; **Cârneci Carmen** – *Piesă pentru chitară solo*; **Cibişescu Iulia** – Simfonia a II-a; **Ciobanu Ghenadie** – *Vreme trece* – *Capriccio* pentru clarinet şi pian; **Colțea Victor** – *Fractures*, pentru flaut, clarinet, vioară, cello şi pian; **Crețu Cătălin** – *Richblick*, compoziție electronică; **Dediu Dan** – *Hypercardia IV*, pentru pian la patru mâini şi orchestră de cameră; **Iorgulescu Adrian** – *Simfonia a V-a*; **Mălâncioiu Gabriel** – *Dans ritualic*, pentru saxofon, chitară, acordeon şi pian; **Mâniceanu Mihai** – *Concert pentru pian şi orchestră*; **Odăgescu Irina** – *Lamento*, pentru flaut solo ; **Petra Basacopol Carmen** – *Concert pentru pian şi orchestră*, partea a III-a; **Teodorescu Ciocănea Livia** – *String Quartet nr.2 – Infloribus*; **Vîrlan Petre-Marcel** – *Sonata pentru 2 piane*; **Vlad Roman** – *Prințesa X-4*, pentru violă şi bandă; **Vlad Ulpiu** – *Prin sunetele florilor albastre* – cvartet de coarde; **Vodă Bogdan** – *Voyageurs du temps*, pentru orchestră; **Zbarcea Lucian** – *Muzică arhaică* – septet.

Subsecția vocal – instrumentală (mixtă)

Balint Georgică – *ZÎ* - lucrare vocal-camerală pentru soprană, vioară, violă şi pian; **Cherciu Alexandra** – *Poveşti din galleria oglinzilor*, operă-lied (text: Alexandra Chericiu, H. Ch. Andersen, basme populare); **Doxan Adrian** – *Amurg de iarnă* – muzică instrumental pentru violoncel solo, orchestră de coarde, recitator şi percuție; **Dumitriu Leonard** – *Ars poetica* – 5 lieduri pentru mezzosoprană şi orchestră (text: Nicolae Crevedia, Ştefan Augustin Doinaş, Nichita Stănescu, Florența Albu); **Iacob Claudius Tiberiu** – *Ici-Bas*, litanie pentru cor, flaut alto, corifei şi orchestră (texte editate).

Subsecția de fanfara

Biriş Alexandru – *Căutând nemărginirea* - fantezie; **Buga Aurel** – *Polifonii I* – cvartet; **Mihai Florian** – *SI… MI… LA… RE* – divertisment; **Zorilă Marius** – *AB…ces* – fantezie; **Țugui Gheorghe** – *Pe Dumnezeu îl preamăreşte cerul* – orchestrație.

SECȚIA DE MUZICĂ VOCALĂ

Apostol Elena – *Dreptatea leului* – cor mixt (text: La Fontaine); **Arvinte Constantin** – *Nunta păcurarului* – cantată pentru tenor solo, cor mixt şi pian (versuri populare); **Buciu Dan** – *Tatăl nostru* – poem coral pentru 7 solişti şi cor mixt (19 voci) a cappella (text religios); **Cojocaru Daniela** – *In vestigiis Ovidii* – poem pentru recitator, soprană şi pian (text : Publius Ovidius Naso); **Costea Marcel-Octav** – Variațiuni pe tema melodiei religioase *„Vino Isuse în inima mea"* – cor mixt cu acompaniament de orgă; **Cudalbu Grigore** – *Sonet* – cor mixt (text : Francesco Petrarca); **Dembinski-Vodă Diana** – *Balada dorului cu mâini legate* – cor mixt

Horațiu Bălan – vioară, Iuliana Ambăruș– violă, Darius Teleu – violoncel, Florin Lupulescu – contrabas) cu lucrări de Violeta Dinescu, C. D. Georgescu, Gabriel Mălăncioiu, Ionică Pop, Lucian Mețianu. Pianul tradițional (nepreparat) stăpânit de Amit Dolberg (Israel), într-un peisaj sonor generat de computer, având lucrări de Matthias Pintcher, Ayal Adler, Rebecca Saunders, Ofer Pelz, Josef Tal – s-a putut admira în seara de 14 noiembrie, în cadrul unui program finanțat de ambasada Israeului în România.

Tot în cadrul programului din 14 noiembrie menționez și participarea unor soliști și ansambluri camerale timișorene:

trombonistul Vlad Faur, ca protagonist al lucrării *Soliloque IV* de Nicolae Brânduș; Trio Atem (Cristina Mălăncioiu – vioară, Victor Părău – pian, Rut Iovescu – soprană), în interpretarea lucrării *Legat* de Diana Rotaru; Duo Vivo (Marko Ristic – acordeon, Radu Țaga – fagot), în *Rapsodie dobrogeană* de Paul Jelescu; Duo-ul instrumental alcătuit din Carmen Iuga – vioară și Dorel Iuga – flaut alto, în interpretarea lucrării *Mesto* de Doina Rotaru; Ansamblul Percutissimo (Daniel Jumuga-Cuibariu, Amelia Trifu), format și coordonat de Doru Roman, în excepționala execuție (în p.a.a.) a compoziției *Intersecții* de Adrian Iorgulescu; Corul pe voci egale al Colegiului Național de Artă „Ion Vidu" condus de Maria Gyuris, cu lucrări semnate de Remus Georgescu (*Născătoare de Dumnezeu*), Arne Mellanäs (*Aglepta*), Jukka Linkola (*The Joiku*).

Trebuie să subliniez că ne-am bucurat și de colaborarea cu două solide ansambluri profesioniste în cadrul unor programe de factură simfonică. Mai întâi (15 noiembrie) Orchestra Filarmonicii de Stat din Arad, dirijor invitat Carmen Cârneci-Cavassi, soliștii instrumentiști Dan Cavassi – violoncel, Sorin Dogaru – pian și ansamblul Trio SYRYNX (Dorel Baicu - flaut, Dorin Gliga - oboi, Pavel Ionescu - fagot), într-un concert realizat cu sprijinul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, cuprinzând lucrări de Aurel Stroe (*Fantasia quasi una sonata – violoncel pian și orchestră de cameră*), Carmen Cârneci (*Sunet vechi-copac de sunet – orchestră de coarde*), Robert Dycke (*Nocturne – violoncel și orchestră de coarde*), Günter Zobl (*Orakel – orchestră de coarde*), Ulpiu Vlad (*Sonorități și anemone IV – flaut, oboi, fagot și orchestră de coarde*), Andrei Tănăsescu (*...ce știi mai bine! – variațiuni parodice pentru flaut, oboi, fagot și orchestră de coarde*). Apoi, la finalul ediției (17 noimebrie), Orchestra Filarmonicii Banatul din Timișoara, avându-l ca invitat pe dirijorul Tiberiu Oprea, într-un consistent program concertant cu lucrări semnate de: Gabriel Alamasi – *The mysterious journey of life* pentru orchestră; Sergey Pilyutikov - *OCHI (OKO)*, concert pentru acordeon și orchestră – solist Roman Yusipey (Ucraina); Giorgos Koumendakis – *The pedal tone for a middle aged man* pentru pian și orchestră, compozitorul aflându-se și ca interpret protagonist); George Balint – *Cumplitul nefamiliar* pentru bariton (Cristian Ardelean - Opera Națională din Timișoara), grup de recitatori (studenți de la Facultatea de teatru și muzică din Timișoara), trombon (Barrie Webb - Anglia) și orchestră; Remus Georgescu - *Invocation* pentru trombon (Barrie Webb) și orchestră.

(text: Vasile Voiculescu); **Dobrinescu Ioan** – *Tatăl nostru* – motet pentru cor mixt cu acompaniament de pian (text religios); **Fiț Iosif** – *E Moș Crăciun* – prelucrare pentru cor mixt (text propriu); **Goia Dan-Mihai** – *Vis vegetal* – poem coral pentru cor mixt pe 8 voci și pian (text : Magda Isanoș); **Vodă Bogdan-Iulian** – *3 Crochiuri* – 3 lieduri pentru soprană și pian (text : Doina și Alexandru Vodă).

Subsecția didactică

Arvinte Constantin – *Capricio Moldav*; **Munteanu Viorel** – *Suită de colinde"* pentru cor mixt la 3-4 voci (*„Sculați, sculați, boieri mari; Ieșiți, ieșiți, mari boieri; Sus în poarta Raiului; Întorcu se-ntorc"*); **Popescu Virgil** – *A fost odată*, muzică ușoară – cântec pentru copii (versuri: Raluca Bolocan); **Șorban Elena** – *Lista de bucate date pe cantata*, 10 cântece pentru preșcolari (versuri proprii); **Ștefănescu Petre** – *La concert*, diptic pentru voce și pian la patru mâini (*„La Ateneu; La Operă"*)

SECȚIA DE MUZICA JAZZ/POP

Andrei Petrică – *Dedicated Waltz* – jazz instrumental; **Caragia Nicolae** – *Singurătate* – romanță (text: Caragia Nicolae); **Covaci Viorel** – *Vreau întreaga iubire* – vocal-instrumental (text : Covaci Viorel); **Dedeian Capriel** – *Wednesday in Paphos* – jazz instrumental; **Dedeian Garbis** – *Blues de toamnă* – blues instrumental; **Drăgan Mircea** – *Vânt de toamnă* – instrumental R&B fussion; **Gondiu Laurențiu** – *Ațel* – instrumental, rock acustic alternative; **Kerestely Andrei** – *You took my soul* – muzică ușoară, vocal-instrumentală (text: Kerestely Andrei); **Kerestely Jolt** – *Dedicație pe un disc* – muzică ușoară, vocal-instrumentală (text : Marian Stere); **Popescu Virgil** – *Seara asta visele ne-mplinim* – vocal-instrumental (text : Popescu Virgil); **Simion Nicolae** – *Old Saga* – jazz cameral (text: Nadia Trohin); **Soleanu Cristian** – *I remember Johnny* – jazz instrumental; **Târcolea Cătălin** – *Sketches of Absurdistan* – instrumental etno-world-jazz; **Tiberian Anca** – *Wherever you are* – muzică ușoară-pop, vocal-instrumentală; **Vârlan Petre-Marcel** – *Klarijazz* – pentru cvartet de clarinet op.11; **Vrabete Iulian** – *Treisprezece* – instrumental, jazz-rock.

SECȚIA DE MUZICOLOGIE

Angi Ștefan – *Aforisme enesciene despre interpretare în muzică* (studiu); **Bădulescu Alexandru** – *George Enescu - conducătorul muzical al concertului public în care s-a prezentat pentru întâia oară, în seara zilei de 3 martie 1946, oratoriul „Patimile Domnului" de Paul Constantinescu* (studiu); **Coman Lavinia** – *George Enescu și Dinu Lipatti – un model de comuniune spirituală* (studiu); **Cosma Lazăr Octavian** – *Paradigme ale creației enesciene* (studiu); **Coroiu (Mănuț) Petruța** – *Imagini iconice ale doinei în creația camerală enesciană* (studiu); **Lupu Olguța** – *Naratologia muzicală, un posibil instrument în analiza muzicii enesciene? Studiu de caz : Simfonia a III-a, op.21* (studiu); **Popa Florinela** – *1946-1955 : George Enescu văzut de o parte și de alta a Cortinei de Fie* (studiu); **Spinei Marcel** – *George Enescu „violoncelist" și creator de muzică pentru violoncel* (studiu); **Stan Tufan Constantin** – *George Enescu și spațiul multietnic cultural al Banatului* (studiu); **Theodoru Petecel Despina** – *Opera „Oedip" sub lentila „logicii dinamice a contradictoriului* (studiu); **Țăranu Cornel** – *Noi restituiri enesciene* (studiu); **Vasile Vasile** – *Activitatea de academician a lui George Enescu* (studiu).

Un eveniment aparte, de anvergură camerală în cadrul festivalului (16 noiembrie), l-a constituit programul *Future Landscape* (acompaniat şi cu proiecţii foto de Sorana Petrescu) realizat cu sprijinul Goethe-Institut, având o semnificativă participare internaţională: israelianul Doron Kaufman - live electronics, acordeonistul ucrainean Roman Yusipey, contrabasistul german Thomas Niese şi tânărul ansamblu timişorean Volte (Ramona Morăriţa – soprană, Laura Roman – vioară, Iuliana Ambăruş – violă, Andreea Olariu – pian). Repertoriul a cuprins lucrări de Lucian Beschiu – *Văz-duhul*, Horst Lhose – *E.A. Poe's Dreams* (p.a.a.), Laura Manolache – *Coline* (p.a.a.), Roman Vlad *Domnişoara Pogany* pentru vioară şi mediu electroacustic, Violeta Dinescu – *Meerstiefe* (p.a.), George Balint - *Zî* pentru soprană, vioară, violă şi pian, Doron kaufman – *Future Landscape* pentru acordeon, contrabas şi live electronics (p.a.a.).

Sunt de remarcat uluitoarele prime audiţii absolute de anvergură concertantă – camerală, simfonică şi vocal-simfonică ale lucrărilor dedicate festivalului de Adrian Iorgulescu, Carmen Carneci, Doron Kaufman, George Balint, care "dau de bănuit" un plauzibil viitor al muzicii.

Prezenţa în festival, alături de interpreţii consacraţi, a studenţilor (ansamblul *Percutissimo* condus de Doru Roman) şi a elevilor (corul Colegiului Naţional de Artă "Ion Vidu" dirijat de Maria Gyuris) ţine de o strategie la care nu renunţ. Muzica nouă îşi aşteaptă (cu înfrigurare!) promovarea, nu doar în "tabăra" publicului, ci şi în aceea a interpreţilor.

G.B.: *Ne puteţi spune ceva despre felul în care au privit colegii din Filarmonică şi elita culturală a Timişoarei acest proiect, dat fiind că muzica noua stă încă sub semnul prejudecăţii de inaccesibilitate?*

S.P.: În privinţa (sau "privirea") colegilor nu este nimic nou: unii pro, alţii contra. Din fericire, oponenţii sunt moderaţi şi buni profesionişti. Cât despre elită, iată ce cred. Există o elită a scriitorilor, o elită a artiştilor plastici, o elită a arhitecţilor ş.a.m.d., stimabile dar separate, deci, adunate, nu fac o elită culturală. Sau, poate, o fac, cred alţii, pur şi simplu ca sumă aritmetică. Nu acuz pe nimeni. Timpul accelerează, comunicarea se tot împotmoleşte. Oricum, nu am conceput *INTRADA* cu speranţa strângerii elitelor în jurul muzicii contemporane. Nici chiar genialul Goethe nu avea capacitatea de a preţui muzica lui Beethoven. Sunt, totuşi, semne că elita muzicii contemporane îşi poate forma o elită a auditorilor. În zilele noastre, aceştia sunt numiţi fani. Fie şi aşa!

G.B.: *Ce vă doriţi pe mai departe sau, punctual, pentru ediţia imediat următoare a Festivalului internaţional INTRADA?*

S.P.: Îmi doresc o creştere realistă a festivalului. Daca până acum am avut concerte în 11 spaţii (din care 7 neconvenţionale), expansiunea teritorială ar putea să aibă un punct culminant în 2021, când Timişoara va fi Capitală Culturală Europeană. Tot atunci s-ar petrece şi o sporire a timpului alocat derulării festivalului. Ambianţa multiculturală, care a fost atuul în câştigarea titlului, va trebui să fie animată în tot cursul anului. Muzica nouă ar fi principala sursă pentru umplerea acestei onorante forme cu un conţinut viu, original şi, în mod netrucat, european.

Interviu de **George BALINT**

Festivalul Internaţional ”SERILE DE CHITARĂ”

Considerată capabilă de a influenţa trăirile afective, chiar cu anumite conotaţii ”magice”, chitara s-a desprins treptat de postura unui simplu acompaniament (al dansurilor, melodiilor lirice, momentelor poetice ori rapsodice), consolidându-şi cu persuasiune un loc propriu în galeria instrumentelor solistice şi ţinând pasul cu upgradarea diverselor stadii tehnologice, a urcat în topul aparaturii muzicale. De-a lungul timpului, şi-a constituit una din cele mai numeroase familii instrumentale ale cărei exemplare au însoţit însăşi istoria artei sunetelor. Primatul chitarei în amploarea dezvoltării unor tipuri de cultură precum cele pop, folk, rock şi derivatele acestora i-a accentuat popularitatea şi i-au extins aria de exprimare artistică la dimensiuni universale. În contextul ”foamei” progresive de efectologie electronică, s-ar putea pune, însă, întrebarea: în ce măsură şi la ce nivel sonoritatea ”timidă” a ”vechii” chitare clasice/acustice (aparent ”depăşită” de plurivalenţa timbrală rezultată din multitudinea procedeelor de amplificare şi prelucrare sonică, proprii celor mai recente construcţii instrumentale) şi-a menţinut capacitatea de a satisface expectanţa auditoriului contemporan?

Asumându-şi pe deplin responsabilitatea unui asemenea demers de anvergură, interpretul şi profesorul **Costin Soare**, preşedintele Asociaţiei Culturale **Kitharalogos**, şi-a propus să dezvolte conceptul unui festival internaţional de chitară, un proiect de suflet care a crescut de la an la an, de la prima sa ediţie până în prezent. Din 2015 s-a cristalizat şi „arhitectura" festivalului, fiecare eveniment vizând un anumit palier al scopurilor şi obiectivelor asociaţiei Kitharalogos: recitaluri de chitară (ale unor chitarişti de top de peste hotare dar şi ale unor personalităţi de certă valoare din România), un recital de muzică veche, conferinţe, masterclass-uri, un workshop, precum şi o gală a tinerilor în afirmare. După cum ne-a mărturisit Costin Soare, cele patru tipuri de activităţi ale proiectului – concert, conferinţă, masterclass, workshop –, la care s-a adăugat implicarea treptată a tinerei generaţii de compozitori în sfera fenomenului chitaristic, reflectă ”o viziune unitară care are ca obiective atât satisfacerea şi/sau formarea gusturilor muzicale ale auditoriului, cât şi crearea unei emulaţii” în rândul muzicienilor profesionişti.

Cea de a şaptea ediţie a festivalului **„Serile de chitară"** a debutat în 1 noiembrie la Palatul Suţu – însuşi locul de unde au pornit, în 2008, alături de regretatul Petru Maier Bianu – cu gala

Costin Soare, Silviu Grosu, Tudor Niculescu, Radu Vâlcu

foto: Mihai Benea

extraordinară a tinerilor chitarişti, în cadrul căreia patru dintre cei mai buni instrumentişti din ţară au fost premiaţi de către partenerii şi sponsorii întregii suite de manifestări. Am ascultat, în acest prim concert, lucrări relevante din creaţia lui Mauro Giuliani, Napoleon Coste, Francisco Tarrega, Agustín Barrios Mangoré, Isaac Albéniz şi Radames Gnattali interpretate de

Ştefan Roman (Sibiu), Dorian Voinea (Bucureşti), Zsombor Filip (Sfântu-Gheorghe) şi Mihail Petre (Bucureşti); vizibil pasionat de muzica veche, Zsombor Filip a primit, cu acest prilej, o lăută oferită din partea Asociaţiilor Kitharalogos şi Kitarodia.

Cele şapte masterclass-uri, precum şi conferinţele susţinute în sala „Dinu Lipatti" a Universităţii Naţionale de Muzică de către reputatul chitarist german **Reinbert Evers** (care a schiţat o interesantă istorie a chitarei contemporane, presărată cu exemple muzicale concludente) şi de iniţiatorul şi directorul artistic al "Serilor de chitară", Costin Soare (care s-a axat asupra problematicii interpretării şi editării transcripţiei pentru chitară a *Suitelor pentru lăută* de Johann Sebastian Bach şi a exemplificat fiecare din aspectele cercetate), s-au adresat în principal celor care doresc să aprofundeze tainele instrumentului, analizând şi asimilând tipare creatoare diferenţiate.

Schiţat în jurul minunatei povestiri a lui Marguerite Yourcenar, " *Izbăvirea lui Wang-Fo*", scenariul recitalului lui Costin Soare din 2 noiembrie intitulat "*MUSICA ORIENTALIS*" a polarizat interesul nu doar al admiratorilor fuziunii spectaculare dintre muzică şi literatură ci şi al mass-mediei, seara respectivă – găzduită de Muzeul Naţional "George Enescu" –

Solo Duo - Lorenzo Micheli & Matteo Mela

fiind transmisă live pe enjoytv.ro ca parte a proiectului CAMERA, iniţiat de Uniunea de Creaţie Interpretativă a Muzicienilor din România. Debutând în 2012, în aceeaşi elegantă ambianţă a Aulei Palatului Cantacuzino, proiectul „*MUSICA*…" ("Musica Nocturna", apoi „Musica Poetica", „Musica del Delphin", „Musica per due" şi „Musica delle Cittá Invisibili") l-a individualizat pe muzicianul-chitarist Costin Soare în perimetrul cultural românesc. Pentru cea de-a şaptea ediţie a „Serilor de chitară", "*MUSICA ORIENTALIS*" a marcat simbolic, rodul celor mai recente provocări adresate – de către acelaşi Costin Soare – compozitorilor de muzică nouă. Au scris lucrări, anume pentru acest recital, Sebastian Androne – „*Improvisation*", Gabriel Almaşi – „*Suspin*", Carmen Cârneci – „*Origami Orientalis*" şi Dan Dediu – „*Zaira*" / "Zemrude", toate aceste prime audiţii absolute fiind integrate într-un concept artistic de o rafinată poeticitate. Jalonând un parcurs sinuos, preponderent meditativ, care a alăturat alura impresionistă a "buclelor" „*Suspinului*" lui Gabriel Almaşi de arabescurile melodice din „*Origami*-ul" lui Carmen Cârneci, circumscrise unui spaţiu atemporal cu o timbralitate aparte, dar şi partituri ancorate – în cazul lui Sebastian Androne şi Dan Dediu – în ambianţa multiplelor faţete ale fenomenului postmodern, remodelator de esenţe stilistice, chitara lui Costin Soare – însoţită de lectura fragmentară a povestirii lui Marguerite Yourcenar datorată actorului Ştefan Nistor – a "scos din nefiinţă", cu acea eleganţă discretă proprie pensulelor fermecate ale lui Wang-Fo, portretele sonore ale unui complex de stări interioare surprinse cu o admirabilă plasticitate.

Nota distinctivă adusă în seara de 4 noiembrie, în contextul general al manifestărilor festivalului, de cuplul interpretativ **Maria Răducanu – Maxim Belciug** s-a identificat cu o sumă de trasee emoţionale destinate să se intersecteze subtil, în funcţie de disponibilităţile metamorfice ale solistei. Dotată cu o deosebit de atractivă forţă de expresie, vocea Mariei Răducanu, susţinută de volutele chitarei acompaniatoare, a combinat – jucându-se permanent cu efectele obţinute prin intermediul "banalului" microfon de amplificare – muzicalitatea bocetului românesc şi a fado-ului portughez, explozia temperamentală proprie facturii dansante a melodiilor ruseşti marcate de o nedisimulată energie telurică, franchețea sentimentală a cântecului popular italian şi inflexiunile aluzive ale celui spaniol, coroborate unei ritmicităţi ardente. Plusând, artista a adus în faţa publicului din sala Institutului Cervantes, piese din barocul italian, vodeviluri franţuzesti, repertoriul elisabetan şi chiar vechi romanţe româneşti, pendulând cu lejeritate între tehnica vibrato şi cea non vibrato, genuri şi maniere creatoare, epoci şi stiluri, tradiţie de sorginte populară şi clasicitate universală, într-un puzzle impresionant de atitudini artistice.

Construind o punte de sensibilitate între generaţii, seara de 6 noiembrie a fost dedicată unui workshop în concert care a adus în faţa numerosului public din sala Auditorium a UNMB nou-înfiinţatul Cvartet **Kitharalogos**, format din Costin Soare, Silviu Grosu, Tudor Niculescu şi Radu Vâlcu, ansamblu unicat în peisajul cultural bucureştean, dar şi evoluţii solistice de o incontestabilă calitate ca cele ale studenţilor Alexandru Ştefănoiu, Silviu Grosu, Ana Bibescu. Programul serii a inclus, în mare parte, lucrări deja consacrate din repertoriul chitaristic, dintre care aş enumera delicatul *Peisaj cubanez cu ploaie* al lui Leo Brouwer minuţios "sculptat" în sunet de către cvartetul Kitharalogos, *La balada de la doncella enamorada* a aceluiaşi compozitor, conturată romantic, cu expresivă naturaleţe, de Silviu Grosu şi dificilele construcţii dramaturgice aparţinând lui Carlo Domeniconi şi Manuel Maria Ponce – părţile a III-a şi a IV-a din suita *Koyunbaba* şi, respectiv, *Sonata a III-a* a lui Ponce fiind interpretate cu certă dezinvoltură şi acurateţe stilistică de către Alexandru Ştefănoiu şi Ana Bibescu. Compunând pentru cvartet de chitare, Sebastian Androne şi Cătălin Ştefănescu-Pătraşcu au sondat universuri stilistice complementare, formulând – în „*1242*" şi, respectiv, *Colind* – structuri ideatice complexe. Elemente şi efecte apartenente chitarei contemporane au fost inserate atât în demersul liric cu iz neoromantic al lucrării lui Androne cât şi în *Colindul* cu rezonanţe arhaice al lui Ştefănescu-Pătraşcu, conectat acelei tipologii improvizatorice specifice folclorului românesc.

Miercuri, 8 noiembrie "Serile de chitară" au continuat la Centrul Naţional de Artă "Tinerimea Română" cu un concert inedit intitulat "*Shakespeare – între două lumi*". Lutistul **Constantin Lazăr** şi tenorul **Dragoş Mihai Cohal** au iniţiat o călătorie muzicală în lumea lui John Dowland, cel mai important lutist englez al timpului său, în timp ce chitaristul **Reinbert Evers**, prin intermediul lucrării lui Hans Werner Henze, *Royal Winter Music - First Sonata on Shakespearean Characters* – una din pietrele de hotar ale repertoriului chitaristic din secolul XX, a lansat o perspectivă sonoră modernă asupra universului creator shakespearian. Agrementând textele muzicale cu selecţii din sonetele şi monoloagele lui Shakespeare, actorii Claudia Ene şi Ştefan Nistor i-au însoţit pe cei trei muzicieni în tentativa de a recrea atmosfera elisabetană şi apoi simulând, pentru fiecare din părţile sonatei lui Henze – *Gloucester-Romeo and Juliet-Ariel-Ophelia-Touchstone, Audrey and Williams-Oberon* – evoluţia *live* a fiecăruia din personajele inspirat invocate în partitură.

În opinia lui Costin Soare, "contactul direct al publicului larg şi, de asemenea, al celui specializat (profesori, studenţi, elevi ori chiar compozitori interesaţi atît de potenţialul acestui instrument cât şi de modul de abordare a primelor audiţii) cu experienţa şi cunoştinţele muzicale şi tehnice ale unor interpreţi aflaţi în avangarda fenomentului chitaristic la nivel internaţional a constituit unul dintre punctele forte ale festivalului." Şi cum în privinţa repertoriului alcătuit din titluri clasice şi moderne,

viziunile tehnico-interpretative „la zi" ale unor solişti consacraţi au darul de a atrage, în general, curiozitatea şi aprecierile unui public divers ca nivel de formare culturală, ultimele două recitaluri incluse în festival (care au avut loc succesiv, în 11 şi 12 noiembrie, în luxoasa Aulă a Bibliotecii Centrale Universitare) au adus în prim plan nume marcante, precum cele ale italienilor Lorenzo Micheli şi Matteo Mela care alcătuiesc remarcabilul **Solo Duo**, şi, în final, cel al excepţionalului chitarist argentinian **Pablo Márquez**, una din personalităţile "de calibru greu" din categoria performerilor artistici ai secolelor XX-XXI.

Programul renumitului duo italian, intitulat *„În ţara oglinzilor: o metamorfoză pe 12 corzi"*, a pus în valoare aranjamentele unor lucrări a căror popularitate s-a menţinut nealterată până astăzi: *"Patetica"* şi *"Sonata Lunii"* (ambele sonate beethoveniene – *op. 13 şi op. 27 no. 2* – în versiune integrală), plus cele patru piese de caracter – *Prélude*, *Menuet*, *Clair de Lune* şi *Passepied* – ce alcătuiesc la fel de celebra *Suite bergamasque* de Debussy. *Tonadilla* pentru două chitare de Joaquin Rodrigo a completat, sub aspectul specificităţii particularităţilor ritmice, tabloul unui demers interpretativ coordonat în tandem cu fineţe şi precizie de ceasornic de către Lorenzo Micheli şi Matteo Mela. Considerat, de altfel, ca unul din ansamblurile "de top" din ierarhia europeană, **Solo Duo** şi-a reliefat, şi în acest recital bucureştean, virtuţile interpretative: tranziţia inteligentă între stiluri, fluiditatea frazării, controlul judicios asupra emisiei sonore, varietatea şi echilibrul planurilor dinamice, omogenitatea intenţiilor generatoare de stabilitate la nivelul întregului eşafodaj semantic.

Replică virtuală a recitalului celor doi italieni, ultima seară a ambiţiosului proiect festivalier conceput de Costin Soare a adus în centrul atenţiei un desăvârşit artizan al actului interpretativ, un muzician versatil, neobosit explorator al structurărilor

Pablo Márquez

sonore inedite, distins cu premii marcante pentru calitatea cu totul specială a înregistrărilor sale: **Pablo Márquez**. Purtând titlul *"Catalanesca"*, parcursul repertoriului ales pentru a încheia ediţia 2017 a "Serilor de chitară" a cuprins lucrări semnate de Fernando Sor (*Six airs de "La Flûte enchantée" de Mozart*, Op.19), Manuel Ponce (*Preludiu, variaţiuni şi fugă pe tema "Folias de España"*), Miguel Llobet (*Romanza* şi *Respuesta*), Gaspar Cassadó (*Leyenda catalana*, *Catalanesca* şi *Canción de Leonardo*), Eduardo López Chavarri (*Sonata no. 2* în re minor). Barceloneză de origine, ca şi compozitorul Fernando Sor, chitara sa, construită acum nouă decenii, i-a fost un partener fidel, cu sprijinul căruia a construit atent fiecare edificiu fonic, metamorfozând dificultăţile tehnice (care debordează din parcursul tripticului lui Ponce) în ghirlande filigranate de sunete. Stăpânind o plajă de nuanţe incredibil de extinsă, imaginând joncţiuni între perioade creatoare, calibrând mental parametrii constitutivi ai fiecărui reper componistic pentru a-şi echilibra propria viziune, modelându-şi imperceptibil energia atacului pentru a îmbogăţi considerabil spectrul de culori şi, nu în cele din urmă, conferind aura simplităţii asupra gestului interpretativ în integralitatea sa, Marquez şi-a confirmat statusul valoric, investindu-şi şi această evoluţie bucureşteană cu atributul excelenţei.

La ora la care cea de-a şaptea ediţie a "**Serilor de chitară**" devenea istorie, Costin Soare şi Asociaţia **Kitharalogos** finalizau un nou proiect datorită căruia chitara clasică va urca din nou, ca personaj principal, pe podiumurile de concert ale capitalei. Le urăm ca, în 2018, eforturile lor să se materializeze în reuşite cel puţin similare, iar festivalul "Serile de chitară" şi provocările sale să devină o constantă de succes a peisajului cultural bucureştean!

Loredana **BALTAZAR**

Festivalul Clara Haskil,
Sibiu, Sala Thalia,
27 - 29 Octombrie 2017

Primul proiect de talie internaţională din România care onorează memoria legendarei pianiste de origine română Clara Haskil, *Festivalul Internaţional de Muzică Clasică Clara Haskil*, ia fiinţă în 2014, într-unul dintre cele mai frumoase

Clara Haskil

oraşe din ţară, Sibiu, fostă Capitală Culturală Europeană, un oraş recunoscut pentru efervescenţa turistică şi culturală. Armonie, interpretare la cele mai înalte standarde, pasiune şi iubire necondiţionată pentru muzica clasică sunt doar câteva dintre calităţile pe care le putem asocia numelui Clara Haskil, calităţi pe care festivalul îşi propune să le împărtăşească publicului şi să le ducă mai departe. Acesta este motivul pentru care Festivalul Internaţional de Muzică Clasică Clara Haskil reuneşte, chiar de la prima ediţie, laureaţi de prestigicu ai concursurilor de muzică din întreaga lume, nume ce dau astăzi tonul în muzica clasică internaţională: ediţia din acest an a festivalului aduce la Sibiu artişti francezi, maghiari, elveţieni, precum şi artişti români consacraţi.

Festivalul Internaţional Clara Haskil a luat naştere la iniţiativa pianistei Alina Azario. Într-o vreme în care tendinţa tinerilor este aceea de a pleca din ţară, o pianistă din România aflată în plină ascensiune în muzica internaţională şi-a propus să readucă acasă un simbol – un gest de reverenţă pentru România, dedicat uneia dintre cele mai talentate pianiste de origine română a tuturor timpurilor: Clara Haskil.

Clara Haskil, cea despre care Charlie Chaplin spunea că este "un geniu", a marcat un secol de muzică internaţională şi a rămas până astăzi un reper în ceea ce priveşte căutarea perfecţiunii, interpretarea la cele mai înalte standarde şi iubirea necondiţionată pentru muzica clasică. Interpretările sale din Mozart şi Schubert sunt legendare.

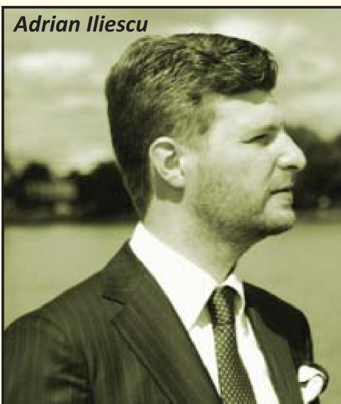
Născută la Bucureşti, pe 7 ianuarie 1895, Clara Haskil avea să se perfecţioneze la Paris, urmând să concerteze alături de mari muzicieni ai lumii, nume care au făcut istorie, de la dirijorul Herbet von Karajan, la inegalabilul pianist de origine română Dinu Lipatti, care i-a devenit şi apropiat. În 1942, pianista s-a stabilit la Vevey, în Elveţia, iar în prezent, într-un gest de meritată recunoaştere, unul dintre cele mai importante

concursuri de muzică clasică din lume, cu o tradiție pe peste 50 de ani, care are loc chiar la Vevey, îi poartă numele: Concursul Internațional de Pian Clara Haskil.

"Zilele trecute a venit la mine un doctor din România ținând de mână o fetiță în vârstă de șapte ani. Acest copil este o minune: n-a urmat niciodată o adevărată instrucțiune muzicală, dar nici nu era nevoie, de vreme ce poate reda din memorie, fără greşeală, cu mânuțele ei de copil, tot ce i se cântă; mai mult încă, poate s-o facă în orice tonalitate. I-am pus în față o sonată uşoară de Beethoven; a descifrat-o perfect, fără să ezite măcar o secundă. Ne aflăm, fără îndoială, în fața unei enigme: o asemenea maturitate într-o minte de copil este într-adevăr tulburătoare." – descria profesorul Anton Door prima întâlnire cu pianista, în volumul "Clara Haskil" de Jerome Spycket, Editura Muzicală, 1987.

Alina Azario

Unii dintre cei mai importanți muzicieni ai tuturor timpurilor au apreciat talentul Clarei Haskil. "Într-o epocă în care pianiştii prestigioşi nu lipsesc, m-am întrebat asupra caracterului unic al cuvântului şi interpretării Clarei Haskil. Ascultând-o cântând un concert de Mozart sau de Beethoven, aveai senzația că totul era corect în mod natural – tempi, nuanțe, frazare – ceea ce suscita între dirijor şi solist un dialog care făcea inutilă orice discuție prealabilă, pusă la punct cu oricâtă trudă. Şi artiştii muzicieni de orchestră, atât de sensibili la calitatea acestui acord, erau uluiți la prima repetiție şi aveau o plăcere vădită să o acompanieze." – povestea dirijorul Herbert von Karajan în prefața cărții dedicate pianistei. „Ascultând-o interpretând Mozart, îți dai seama cât de departe de adevăr suntem noi toți." – Dinu Lipatti.

Adrian Iliescu

Clara Haskil a lăsat nu doar o moştenire muzicală excepțională, ci şi o mărturie unică, profund umană, despre fragilitatea artistului, despre dedicare până la abandonul de sine şi despre respectul datorat publicului. Cu o dăruire inegalabilă față de muzica clasică şi având dorința de a căuta cele mai bune acorduri până la perfecțiune, Clara Haskil a atins însă gloria abia la vârsta de 55 de ani. Lăsând să se vadă fragilitatea artistului, pianista era extrem de autocritică cu propriile interpretări şi suferea de un „trac violent" înainte de concerte. Deşi numeroşi critici de renume internațional şi muzicienilor de prim rang i-au pus în lumină valoarea, cariera concertistică a celei care, astăzi, este unul dintre reperele muzicii clasice internaționale avea să se desăvârşească abia spre vârsta maturității târzii.

Festivalul Internațional Clara Haskil îşi propune să unească muzicieni internaționali şi muzicieni români de vârf pe scena Sălii Thalia din Sibiu (România) şi să ofere publicului un tip de emoție care poate fi trăit numai în intimitatea sălii de concert, într-un schimb direct între artist şi ascultător. Prestigioase insitituții s-au alăturat demersului organizatorilor festivalului, în efortul de a readuce numele Clarei Haskil în România şi de a-l repune în valoare: Fundația Internațională "Clara Haskil" (Elveția), Ambasada Elveției în România, Ambasada Israelului în România şi Institutul Francez.

Ca şi la edițiile anterioare, artişti valoroşi ai scenei muzicale contemporane le dau întâlnire iubitorilor de muzică clasică din Sibiu în cadrul a patru mari concerte – trei evenimente de seară şi un concert matinée, în data de 29 octombrie.

„Anul acesta, îndrăznim o nouă formulă: încercăm să punem în valoare diferitele posibilități care se deschid atunci când muzicienii invitați acceptă să urce pe scenă singuri, în duo, trio sau alături de orchestră, îmbinări în program care permit o explozie de diversitate în repertoriul propus. Repertoriul în sine al ediției din acest an este unul de care suntem extrem de bucuroşi: de la ultimele lucrări scrise pentru pian de Robert Schumann (Gesänge der Frühe op. 133) şi de Franz Schubert (Drei Klavierstücke D. 946), atât de complexe, la luminosul Mare Duo în La Major de Schubert, până la binecunoscutul şi atât de apreciatul trio Dumky de Dvorak (programat în 27 octombrie, în interpretarea violonistului Adrian Iliescu – concertmaestru al Orchestrei Simfonice din Hamburg -, violoncelistului german Niklas Schmidt şi a pianistei Alina Azario) – contrastul nu ar fi putut fi mai mare! Sperăm ca, şi în acest an, publicul să recunoască spiritul festivalului, să aprecieze programul propus şi să ne fie din nou alături cu emoții puternice în suita de concerte care îi aşteaptă timp de trei zile pline la Sala Thalia"– a mărturisit pianista română Alina Azario (stabilită în Germania), inițiatoarea şi directorul artistic al Festivalului.

În data de 28 octombrie, Orchestra Simfonică Bucureşti, sub bagheta lui Radu Postăvaru, îl va acompania pe violoncelistul Valentin Răduțiu (Germania, câştigătorul Premiului II la ediția din 2012 a Concursului Internațional „George Enescu") în concertul în Do major de Haydn, iar apoi va interpreta „Noapte transfigurată" de Arnold Schönberg, o lucrare mai rar interpretată în România, dar care rămâne una dintre creațiile cele mai cunoscute şi apreciate de public ale acestui compozitor. Ca un ecou vor răsuna şi suitele pentru violoncel solo nr. 1 şi 2 de J.S. Bach în interpretarea lui Niklas Schmidt, care tocmai a terminat de înregistrat integrala lor – aceste piese fiind considerate drept „Everestul" oricărui violoncelist, iar imortalizarea unei interpretări reprezintă pentru orice muzician o mare provocare. Duo-ul format acum mulți ani între violoncelistul Valentin Răduțiu şi pianistul suedez Per Rundberg va închide festivalul cu un program extrem de contrastant: plecând de la Variațiunile de Beethoven pe tema „*Bei Männern welche Liebe fühlen*" din „Falutul Fermecat" de W.A. Mozart, continuând cu *Sonata a 2-a* de Brahms şi culminând cu *Sonata în re minor* de Şostakovici.

Niklas Schmidt

Cu pasiune şi cu perseverență, Clara Haskil ne-a arătat că un artist are nevoie de public, la fel de mult cum publicul are nevoie de un artist. Oamenii duc muzica mai departe. (G.B.)

(extrase din: site-ul Festivalului http://clarahaskil.ro; http://www.ziarulmetropolis.ro/regal-de-concerte-de-muzica-de-camera-la-cea-de-a-iv-a-editie-a-festivalului-international-clara-haskil/)

Un festival de răsunet (II)

(urmare din nr. 12/2017)

Alături de *Tristian şi Isolda*, celălalt punct de mare atracţie, din punct de vedere muzical şi istoric, a fost opera *Dama de pică*, prezentată de artiştii Teatrului Naţional de Operă şi Balet ”Maria Bieşu” din Chişinău. Pentru prima dată la Craiova, şi după foarte mulţi ani de când nici Opera din Cluj, nici cea din Bucureşti (singurele care au avut în repertoriu această capodoperă) nu au mai prezentat-o. Am asistat la un spectacol în regie clasică, gândit şi prezentat în spirit tradiţional, cu unele voci mai celebre prin prisma titlurilor onorifice decât prin posibilităţile artistice actuale în aceste roluri.

Tot oaspeţii moldoveni au prezentat şi baletul *Spărgătorul de nuci*, nelipsit din repertoriul oricărei companii academice care se respectă, un spectacol binevenit şi necesar, mai ales că balerinii din Chişinău sunt aureolaţi de o frumoasă tradiţie.

“Spărgătorul de nuci”

Un omagiu adus activităţii pedagogice a Elenei Teodorini a fost organizarea unui master-class de canto, susţinut de soprana Nicoleta Ardelean, una dintre nu foarte multele soprane din România care a cântat pe scena Teatro alla Scala din Milano.

Oaspeţii de la Novi Sad au ales o formulă potrivită pentru festival şi pentru un turneu, prezentând fragmente scurte, de fapt opere scurte, într-un act, cu foarte puţine personaje, care pot fi susţinute şi de un grup instrumental redus. Este vorba despre celebra partitură *Telefonul* de Menotti, dar şi, în premieră în România, *A Hand Of Bridge* de Barber şi *Hin und Zurück* de Hindemith (prezentată în Caietul-program printr-un titlu în limba engleză?!). Din nou se cuvin laude managerului Antoniu Zamfir care reuşeşte, iată, premieră naţională, ba chiar două, aceste titluri fiind reprezentative pentru creaţia de operă modernă, aparţinând unor titani ai componisticii secolului XX, din Anglia respectiv din Germania.

Romanţele şi dansul contemporan au colorat derularea Festivalului, înainte de încheierea cu una dintre cele mai spectaculoase opere ale lui Verdi, *Don Carlo*. Rareş Zaharia, fost consilier în Ministerul Culturii, semnează punerea în scenă, fiind secondat de regizorul israelia Adi Bar, într-un spectacol în care a putut fi ascultată frumoasa voce a baritonului Şerban Vasile, în care a apărut atrăgătoarea mezzosoprană Ramona Zaharia (care se bucură de o notabilă carieră internaţională), împreună cu tenorul belgian Mickael Spadaccini, soprana Madeleine Pascu şi basul craiovean Sorin Drăniceanu.

Iată deci rezumatul unui eveniment major, ediţia a 15-a a Festivalului ”Elena Teodorini” impunându-se ca cel mai interesant şi bogat eveniment internaţional cu profil operistic din această parte a lumii.

Dama de pică revine în România

După premiera românească de la Cluj (noiembrie 1948) şi după spectaculoasa montare cu care s-a inaugurat prima stagiuni din noua clădire a Operei bucureştene (ianuarie 1953), în România nu s-a mai prezentat nicio altă versiune scenică a capodoperei lui Ceaikovski, ieşită din repertoriu încă din anii comunismului.

Publicul a avut deci satisfacţia reîntâlnirii cu această minunată muzică, nu la Cluj, nu la Bucureşti, ci la Craiova, în cadrul Festivalului Internaţional de Operă ”Elena Teodorini”, unde a sosit în turneu Teatrul Naţional de Operă şi Balet ”Maria Bieşu” din Chişinău (Republica Moldova). Manageriat cu succes şi cu abilitate de tânărul director al Operei craiovene, Antoniu Zamfir, acest Festival, ajuns la ediţia a XV-a, a propus 15 evenimente, deosebit de atractive, dovadă sălile pline şi răspunsul entuziast al publicului.

Dama de pică a fost programată în 29 octombrie, teatrul moldovean aflându-se pe drumul de întoarcere către casă după un turneu în Germania, dar pregătind special, numai pentru Festivalul craiovean, această reprezentaţie cu opera lui Ceaikovski.

Este o producţie (a Eleonorei Constantinov) care anul acesta a împlinit 34 de ani, a cărei vârstă îşi spune cuvântul, cel puţin din perspectiva unei regii schematice şi primare, văduvită şi de o neparticipare actoricească a personajelor principale, statice şi egocentrice, ignorând construcţia unor interacţiuni convingătoare. Scenograful Viaceslav Ocunev propune câteva costume frumoase, dar diversitatea coloristică prea mare a uniformelor militare apare neverosimilă, ca şi ţinuta burgheză a unora dintre bărbaţii implicaţi în acţiune.

Echipa teatrului moldovenesc se simte confortabil în redarea acestei partituri, mai ales, aş spune, în ceea ce priveşte orchestra şi corul. Soliştii, cu o bună şi naturală pronunţie în limba rusă, cu voci mari şi potrivite pentru accentele lirico-spinte ale rolurilor principale, au avut unele ezitări neaşteptate, conducând la improvizaţii de moment pentru repunerea pe rol a discursului muzical. Încă la o vârstă tânără, soprana Alla Mishakova (de la Opera din Harkov), în rolul Lizei, a etalat un timbru plăcut şi o preocupare de a reda din interior frământările personajului său, văduvit însă de o prea mare insistenţă pe nuanţele ample şi de un prea larg vibrato, care poate duce pe viitor în direcţii nedorite. Oaspete format la Conservatorul şi opera din Odessa, tenorul de origine germană Alexander Schulz, în rolul Hermann, a surprins printr-un costum unic, neutru, purtat pe tot parcursul operei, indiferent de loc, de anotimp, de situaţia scenică. Cu o evoluţie vocală impetuoasă, specifică şcolii ruse, el a etalat acute metalice şi o vigoare binevenită, fiind în schimb total reticent la interacţiunea cu Liza, poate prea preocupat de concentrarea de a rezolva provocările de vocalitate ale partiturii. Un prea scund prinţ Eleţki, Vladimir Dragoş, cu o voce cam subţire pentru un bariton din această categorie muzical-dramatică, a aruncat încă o umbră asupra

“Dama de pică”

teatralității spectacolului, subminată de improbabilitatea vreunei relații cu Liza sau de lipsa de impunere în fața celor din jur, cum ar fi fost cazul unui cneaz autentic. Rolul bătrânei contese este prin definiție un vehicul pentru succes pentru mezzosopranele cu voce gravă, așa cum a fost Liliana Lavric, care a cules aplauze intense, la revenirea pe scenă din finalul reprezentației. O notă bună pentru tânărul dirijor Dumitru Cârciumaru, care a condus reprezentația într-un ritm alert, conferindu-i tensiune sau, dimpotrivă, efuziuni lirice, atent construite, încă din Introducere.

Mi s-a părut regretabil că, din rațiuni de economie de forțe artistice (greu de neevitat, se pare, în deplasări), au fost omise secvențe importante şi relativ extinse, cum ar fi, de exemplu, momente din Grădina de vară sau celebrul tablou pasticcio al Balului de la Curtea imperială.

C. MIHAI

Festivalul *I. D. CHIRESCU* - ediția a XXXVI-a

În pitorescul oraş de pe Dunăre – Cernavodă, la finalul frumosului anotimp al toamnei dobrogene, s-a desfăşurat conform tradiției îndelungate – Festivalul Internațional de Muzică Corală *I.D. Chirescu,* ajuns la cea de-a XXXVI-a ediție, organizat sub egida Primăriei Cernavodă, Consiliul Local şi Casa de Cultură *I.D. Chirescu.*

Invitați de Onoare ai Festivalului au fost personalități muzicale şi culturale: dirijorul Voicu Enăchescu – Preşedinte A.N.C.R., compozitorul Constantin Arvinte, prof. univ. dr. Mariana Popescu, compozitor muzicolog, Laura Mânzat – realizator la postul de Radio – *România Muzical*, compozitor, prof. Alina Pârvulescu - Secretar General al A.N.C.R., prof. Petre Ştefănescu, compozitor, Liliana Pispiris - fondator, Secretar General al Fundației *Madrigal – Marin Constantin*, Consilier al Corului Național de Cameră *Madrigal*, prof. Aneta Arvinte – membru fondator al Corului *Madrigal*, prof. Valeria Ionescu – Preşedinte al corului *Nicolae Oancea*, Bucureşti, prof. Teodor Rădulescu – Centrul Cultural Județean Constanța.

Timp de două zile (18 – 19 noiembrie) au evoluat un număr impresionant de coruri, în cadrul celor două secțiuni ale Festivalului: secțiunea laică şi religioasă.

În prima zi a Festivalului care s-a desfăşurat la Casa de Cultură *I.D. Chirescu*, au evoluat 8 coruri.

Festivalul a avut o deschidere inedită, prin participarea în premieră absolută a Corului *Minisong - I.D. Chirescu*, din Cernavodă, dirijat de Doina Roşca Mihaela.

Corul I.D. Chirescu din Cernavodă, condus în premieră de tânărul dirijor Manuel Bălănică a surprins în mod plăcut asistența, demonstrând un salt calitativ, prin interpretarea pieselor: Eftimidias – *Karaguna*, Sebastian de Yradier – *Paloma*, Gheorghe Danga – *Sârba pe loc* şi *Sârba în căruță*.

Corul mixt I. D Chirescu

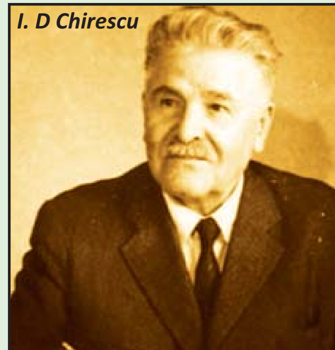
Din Silistra – Bulgaria, participant pentru a doua oară în cadrul Festivalului, Corul *Sedyanka* dirijat de Lidia Kuleva prezentând: Orlando di Lasso – *Io ti voria contar*, urmând apoi lucrări din repertoriul inedit al compozitorilor bulgari: Dobro Hristov – *Racnetsa*, Emanuil Manolov – *Kavka moma vidyah, mamo*, Paraschev Hadgiev – *Perunika.*

Tot pentru a doua oară, a participat la Festival Grupul Coral *Arpeggio & Roua* de la Roma – Italia (diaspora românească), dirijat de Vasilică Amuza.

Corul *Preot Ion Ionescu* din Topoloveni – Argeş, dirijat de preot prof. univ. Ion Isăroiu, o prezență des întâlnită în Festivalul de la Cernavodă, a avut o evoluție într-un real progres.

O surpriză plăcută a Festivalului a constituit-o prezentarea corului *Plai întorsurean* de la Întorsura Buzăului, dirijat de Tatiana Teacă (de formație – psiholog).

Prima zi a Festivalului s-a încheiat într-un entuziasm general, cu evoluția corului bărbătesc *Armonia* a Arhiepiscopiei Tomisului, dirijată de arhidiacon lector univ. dr. Iulian Dumitru, cel mai titrat cor dintre formațiile participante la această ediție.

I. D Chirescu

Cea de a doua secțiune a Festivalului – muzică religioasă, s-a desfăşurat în biserica *Sf. Împărați Constantin şi Elena*, unde au evoluat unsprezece coruri.

Renumitul Cor *Preludiu*, dirijat de Voicu Enăchescu a susținut un recital de muzică religioasă, demonstrând măiestria unei formații care s-a impus în muzica românească, menținând stacheta valorii la cotele cele mai înalte, în cei 45 de ani de existență.

Corul de copii *Minisong - I.D. Chirescu* din Cernavodă, dirijat de Doina Mihaela Roşca, prin candoarea şi cristalinul vocilor a adus atmosfera sărbătorilor de iarnă interpretând.

Corul I.D. Chirescu din Cernavodă, dirijat de Manuel Bălănică a emoționat prin lucrările: Dimitri Bortneanski – *Tebe poem*, *Se imnunem* (autor necunoscut), Marius Cuteanu - *Lăudați*, Nicolae Lungu – *Doamne, auzi glasul meu*.

Corul *Plai întorsurean* de la Întorsura Buzăului, dirijat de Tatiana Teacă a interpretat: Mihai Cuteanu – *Ascultă Doamne*, Mariana şi Gelu Onțanu – *Iartă-mă*, Gheorghe Cucu – *Miluieşte-mă Dumnezeule.*

Corul *Sedyanka* din Silistra, dirijat de Lidia Kuleva a prezentat muzică liturgică aparținând compozitorilor slavi.

Grupul Coral *Arpeggio & Roua* de la Roma – Italia dirijat de Vasilică Amuza a prezentat: Dragoş Alexandrescu – *Tatăl nostru*, Gheorghe Cucu – *Miluieşte-mă, Dumnezeule*, Nectarion – *Agni Parthene, La Vifleem colo-n jos* (colind).

Corul *Camerata Danubii* din Călăraşi, dirijat de Diana Vieru Burlescu, participant la mai multe ediții ale Festivalului, a demostrat un progres real abordând un repertoriu mai pretențios.

Corul bărbătesc *Armonia* al Arhiepiscopiei Tomisului, dirijat de arhidiacon Iulian Dumitru a încântat publicul cu un program generos de muzică religioasă şi colinde.

O altă prezență constantă a Festivalului a fost Corul *Trison* din Brăila, dirijat de entuziaştii profesori Marcica Lupu şi Ştefan Lupu.

Grupul bizantin *Sf. Ierarh Vasile cel Mare* al Arhiepiscopiei Tomisului dirijat de drd. Marian Bostan, a adus în fața publicului, ca de obicei, un repertoriu de muzică psaltică îmbinat cu colinde.

Cea de-a doua secțiune a Festivalului a fost încheiată cu prestația remarcabilă a două coruri reunite: Corul *Mihail Vulpescu* al Protoieriei Călăraşi şi Corala bărbătească *Teodoxa*, dirijor asist. univ.dr. Valeriu Croitoru.

După două zile de încântare cu armoniile muzicii corale, ecourile Festivalului s-au stins, publicul ştiind că va renaşte la următoarea ediție, pentru că Festivalul *I.D. Chirescu* demonstrează puterea magică a muzicii corale care reuneşte voci şi spirite.

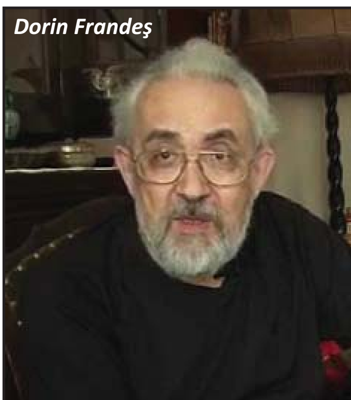
Mariana POPESCU

„Iubiți muzica românească!"

Da, iubim muzica românească! Mărturisirea este a publicul arădean şi, mai întâi, a autorilor acestui proiect, finanțat de AFCN. Un proiect necesar, care ar trebui extins pentru țara întreagă – fiindcă cu o floare nu se face primăvară, iar în anii de postcomunism, muzica cultă românească a fost destul de neglijată.

Proiectul a fost conceput şi realizat în mod exemplar de dirijorul Dorin Frandeş şi muzicologa Codruța Dogaru, susținuți de directorul artistic al Filarmonicii, Doru Orban. Prima ediție, desfăşurată între 12-19 octombrie 2017, a cuprins un simpozion pe tema „Evoluția muzicii contemporane româneşti în context mondial" – coordonat de conf. dr. Veronica Demenescu (Timişoara) –, câte un concert simfonic, vocal-simfonic, o operă, o seară de film şi câteva concerte camerale.

Am participat la primele două zile ale Festivalului. La simpozion, doamna Heidemarie Ambros (preşedinta Asociației *musica suprimata*, Berlin) a prezentat compozitori originari din România, care au fost discipoli sau au fost influențați de Enescu, respectiv, de Schoenberg: Norbert von Hannenheim, Filip Herşcovici, Marcel Mihalovici. O sistematizare stilistică a creației instrumentale româneşti (conf. dr. Ani-Rafaela Carabenciov), creația de lied a compozitorilor bănățeni (conf. dr. Dana Chifu), muzica românească de tradiție bizantină (lect. dr. Ion Alexandru Ardeleanu), creația pianistică a lui Vasile Ijac (drd. Iulia Roman) au fost o parte dintre temele prezentate, urmând să fie publicate de Facultatea de Muzică din Timişoara.

Dorin Frandeş

Doru Orban

foto: IA

Concertul de deschidere, desfăşurat la Sala Cercului Militar (sediul Filarmonicii fiind în reparație), a fost dedicat compozitorilor bănățeni. Se poate constata o anume regionalizare a programărilor din viața muzicală actuală: la Bucureşti sau la Cluj nu se cântă, de mulți ani, nici Sabin Drăgoi, nici Remus Georgescu, nici Walter Mihai Klepper – de fapt, toți cei din generațiile care au creat în anii 1940-1980 fiind vitregiți în ultima vreme. A fost o recuperare binevenită să ascultăm Divertismentele de Drăgoi (partea I, prelucrarea melodiei „O, ce veste minunată") şi de Klepper, cu valențe neoclasice. *Toccata* pentru pian şi orchestră de Remus Georgescu este o adevărată revelație, pusă în valoare inclusiv datorită contribuției solistice a pianistei Andreea Dumitrescu şi a compartimentului de percuție. În piesa simfonică *The Mysterious Journey of Life* (p. a. a.), Gabriel Almasi articulează caractere epic-energice şi liric-meditative. Alte creații recente programate în concertul de deschidere au fost *Hiperboreeana* de Petru Stoianov (amintind de „Hiroshima" lui Penderecki) şi *„Zamolxis"* pentru trompetă, recitator şi orchestră de Gabriel Mălăncioiu. Pornind de la texte ezoterice apocrife contemporane (semnate cu pseudonimul Remer Ra), compozitorul încredințează „trompetei de foc" răspunsurile de dincolo de cuvinte, încheind cu o minunată reprezentare muzicală a luminii. Orchestra dirijată de Huba Hollókői, trompetistul Sergiu

Cârstea, actorul Adrian Korek au asigurat succesul, nuanțând emoțiile textului şi ale muzicii.

O idee profitabilă pentru asemenea manifestări este invitarea unui dirijor din străinătate – care devine, astfel, un cunoscător al muzicii româneşti şi un potențial propagator al ei. Huba Hollókői (Ungaria/Finlanda) şi-a dus la îndeplinire atribuțiile laborioase de a conduce cele şase piese inedite, cu rezultate convingătoare, datorate, bineînțeles, şi Orchestrei Filarmonicii din Arad.

Între pilonii reprezentați de Sabin Drăgoi şi Gabriel Mălăncioiu, primul concert a prefigurat misiunea întregului Festival: aceea de recuperare a valorilor uitate şi de promovare a creațiilor de ultimă oră ale muzicii româneşti. O misiune la care publicul arădean a răspuns pozitiv.

În a doua seară, un diptic de formații camerale a cuprins Cvartetul de clarinete *Academic*, al Filarmonicii „Gheorghe Dima" din Braşov (care a interpretat un repertoriu de popularitate), respectiv Ansamblul *Percutissimo*, al Facultății de Muzică din Timişoara.

Suita de Sabin Păutza este o lucrare de referință prin echilibrul instrumentației la cele patru partide de clarinete, dar şi prin inventivitatea tratării jazzistice.

Piesele pentru percuție – semnate de Darie Nemeş-Bota, Doina Rotaru, Aurel Stroe, Laura Manolache, Adrian Iorgulescu (în ordinea din concert) – au avut, fiecare, originalitate prin momente timbrale şi soluții expresive şi sintactice neaşteptate. O trăsătură comună a majorității lor este includerea vocalității – cântate sau percutante – în arsenalul sonor.

În continuarea Festivalului: *Orestia III – Eumenidele* de Aurel Stroe – cu saxofonistul Daniel Kientzy; dirijor Cezar Verlan; în colaborare cu Centrul Cultural de la Buşteni; filmul mut *Tabu* cu muzică de Violeta Dinescu, cântată live de Trio *Contraste*, alături de clarinetistul Dorin Cuibariu; un inedit program cameral cu interpreți-cupluri de familie: lieduri şi piese instrumentale româneşti cu soții Manoleanu, Dogaru, Faur, Iuga; recitalul „Muzica românească în mâinile tinerilor interpreți", în colaborare cu Colegiul de Arte „Sabin Drăgoi": *Duo Vivo* şi Ansamblul *Volte*; Trio *Syrinx* – program Corneliu Cezar; duoul Diana Moş (vioară) şi Mihai Ungureanu (pian), cu program Olah – Bentoiu – Enescu; concertul vocal-simfonic al Filarmonicii: program Adrian Pop – Ulpiu Vlad – Dan Dediu; dirijor: Dorin Frandeş - au oferit, desigur, valori componistice şi interpretative de referință.

Da, iubim muzica românească! Pentru a putea face această afimație, este nevoie ca ea să se facă mult auzită şi să fie accesibilă. Intrarea liberă s-a dovedit eficace în acest sens. Convingătoare au fost şi prezentările, făcute prin viu grai de dirijorul Dorin Frandeş, în calitate de amfitrion, de interpreți şi de unii dintre compozitorii care au onorat Festivalul cu prezența lor.

Mare parte a programelor (dintre cele pe care le-am ascultat: primul concert simfonic, recitalul Ansamblului *Percutissimo*) ar putea fi produse reprezentative de export

cultural! De reținut afirmația doamnei Heidemarie Ambros (*musica suprimata*), care, prezentă la concertul de deschidere, apreciază că programul respectiv este demn chiar și de viața muzicală din Berlin.

Ce lipsește Festivalului „Iubiți muzica românească!”? Propagarea națională și europeană. În primul rând, Radio România este instituția care ar putea transmite concertele de la Arad și a cărei implicare ar fi de impact! De asemenea, merită aflate soluții – cu contribuția organizatorică a altor filarmonici și a ICR – pentru itinerarea acestor programe valoroase în țară și în străinătate.

Elena Maria ȘORBAN

Concertul de deschidere a *Toamnei Muzicale Clujeane*

Vineri, 13 octombrie 2017, ora 19, la Colegiul Academic, a avut loc Concertul de deschidere a Festivalului Toamna Muzicală Clujeană. În cadrul acestuia au cântat Corul și Orchestra Filarmonicii de Stat „Transilvania”, dirijate de Mykola Diadiura.

Concertul, în ansamblul său, și mai ales prima parte, s-a constituit în certificarea ideii că arta autentică este un mod de afirmare și conservare a unei spiritualități căreia – fie că vrem sau nu – îi aparținem ca individualități. Astfel, lucrarea de debut, Tripticul *Huțul* de Miroslav Skorik, o lucrare de substanță folclorică slavă, înveșmântată simfonic cu vitalitate și complexitate metrică, ce reflectă cultura huțulilor, a fost metamorfozată interpretativ în veritabile narațiuni dramatizate, cizelat și îngrijit expuse de către întregul aparat orchestral sub bagheta dirijorului ucrainean.

foto: Bogdan Meseșan

De asemenea, am audiat *Concertul nr. 3 pentru pian, în Do major, op. 26* de Serghei Prokofiev, o lucrare care conține toate „mărcile” compozitorului: sarcasm, ironie, virtuozitate, balet, poveste, magie. O lucrare a dualităților expresive, a durităților metalice, a succesiunilor neîncetate și percutante de sunete ascuțite și seci, dar și a feeriei și lirismului.

Interpretul acestuia a fost Antonii Baryshevskyi, un pianist ucrainean talentat, energic, care, la cei 29 de ani ai săi, are un palmares impresionant. Încă din prima parte a lucrării am remarcat apanajul său interpretativ: siguranță, dezinvoltură, virtuozitate, expresivitate emoțională, eleganță muzicală. Toate acestea au convers înspre redarea coerentă a acestui iureș sonor implacabil, motoric, cu contururi colțuroase, lineare, disjuncte, dar și lirice. Am remarcat expresivitatea și puterea de transmitere artistică și în câteva momente importante din partea a doua, care se definește prin virtualitățile expresive specifice baletului, prin atmosfera dansantă, cu o încărcătură imagistică consistentă. Într-adevăr, pe măsură ce demersul interpretativ se derula, am avut sentimentul că o cortină se deschide spre o altă lume, o lume blândă și fermecătoare (în prima variațiune), jubilantă (în a doua variațiune), apoi o *iarnă rusă* pe portativ, în variațiunea a patra (Prokofiev notează chiar *freddo* în partitură). Sub auspiciile indicației *meditativo*, am remarcat dialogul închegat între pian și corn și atmosfera înghețată aferentă. Finalul a fost interpretat cu inteligență și rafinament, moment în care pianul face un *ritorno assai* în mi minor și orchestra finalizează în mi major. Pentru mine, cheia minoră este ca o sentință la moarte (accentuată prin intervenția tobei de bas, care te face să realizezi că piesa nu este deloc amuzantă, că moartea a fost întotdeauna prezentă. Iar acest pianist ne-a purtat prin toate aceste meandre emoțional-artistice cu atât de multă sensibilitate și inteligență muzicală, încât am uitat de imediatul cotidian și am urmărit toate aceste poteci expresive.

A treia parte este ca un mare *crescendo*. Începe într-un ritm moderat și dinamic, dar atmosfera morții nu s-a terminat încă, ci persistă apăsător. Interpretativ, am regăsit elementele specifice muzicii, exprimând bărbăție, duritate, asperitate; au fost rafinate, cizelate, și în același timp simple, aproape pătrate. Totodată, au fost reflectate sarcasmul și umorul. Nici o trăire nu îi era străină, iar mijloacele sale de exprimare par nelimitate.

În a doua parte am ascultat Cantata *Aleksandr Nevski*, semnată de același compozitor rus. Corul, pregătit de maestrul Cornel Groza, a avut o prestație excelentă (cu toate că, surprinzător, a fost omis de directorul Marius Tabacu în discursul său de mulțumire din debutul concertului/Festivalului).

Dirijorul Mykola Diadiura pare a fi un artist animat de simfonismul prokofievian, corect redat și receptat de Corul și Orchestra Filarmonicii. Acesta a reușit să determine ansamblurile să se transforme dintr-o masă eterogenă de individualități într-un instrument unic, suplu, prin intermediul căruia energia creatoare a maestrului s-a amplificat, s-a multiplicat și înfrumusețat. Discret, dar cu dezinvoltură și eficiență a condus ansamblul numeros pe care îl reclamă Cantata. Cu o gestică elegantă și precisă, și-a reliefat logica structurală într-un demers exprimat firesc, cu naturalețe. Astfel, lucrarea a sunat excelent, iar mezzosoprana clujeană Orsolya Veress a avut o intervenție artistică rafinată și sensibilă. Calificat ca o reușită incontestabilă, concertul a marcat un debut reușit al Festivalului, fiind incitantă această panoramare a valențelor spiritului slav din perspectiva ansamblurilor clujene, prospectând zone ale frumosului sonor care, într-adevăr, merită puse în lumină!

Cristina PASCU

Aurul Rinului de Richard Wagner în *Toamna Muzicală Clujeană*

Rar mi-a fost dat ca în urma unui spectacol sau concert să simt satisfacția artistică de care am avut parte la sfârșitul concertului în care s-a prezentat opera „Aurul Rinului”. A fost o interpretare pe măsura dimensiunilor lucrării executate. Operele lui Wagner din această a doua etapă a creației sale, cea de deplină maturitate artistică, nu au arii sau duete, totul fiind conceput sub forma unei melodii infinite care se întinde de la începutul lucrării până la sfârșit. Temele și leitmotivele se înlănțuiesc într-un tot unitar. Rolul primordial revine orchestrei, care este uriașă, etalând o mulțime de nuanțe de intensitate și culoare, sugerând cât se poate de pregnant, locuri, situații și sentimente. Voi recunoaște cu mândrie că orchestra Filarmonicii „Transilvania” a trecut cu succes acest dificil examen, afirmându-se încă odată ca una din cele mai valoroase ansambluri simfonice ale țării și ale Europei. Sub bagheta tânărului și entuziastului dirijor Gabriel Bebeșelea muzica lui Wagner a sunat superb. Este momentul să ne exprimăm admirația pentru acest dirijor de 30 de ani, care are deja un palmares impresionant. Deopotrivă dirijor principal al Operei Naționale și al Filarmonicii din Cluj-Napoca, sub bagheta sa au cântat ansambluri de mare prestigiu din Europa, fiind suficient să amintim: Philarmonia Orchestra din Londra,

Konzerthausorchester Berlin, Orchestra Simfonică Academică de Stat a Rusiei. Concertul a fost conceput de domnia sa ca un spectacol asigurând puţină regie prin iluminări sugestive a scenei, sau printr-un joc scenic al interpreţilor vocali. Il felicităm din suflet, realizarea sa fiind una cu totul deosebită. Interpreţii vocali, toţi, au fost la înălţime, în raport cu dimensiunea intervenţiei unii evidenţiindu-se în mod deosebit. Au fost trei invitaţi externi, iar în rest numeroasele personaje au fost interpretate de solişti ai Operei Naţionale şi ai Operei Maghiare din oraşul nostru.

În rolul lui Wotan, a evoluat bas-baritonul german Carsten Wittmoser, cu o voce amplă şi penetrantă. Cartea sa de vizită ilustrează faptul că a cântat la Deutsche Oper din Berlin şi din München, la Opera de Stat din Hamburg, la Teatrul Real din Madrid, la Palatul de Belles Artes din Mexico City şi la Opera Metropolitană din New-York. În rolul Fricka a evoluat Ruxandra Donose, una din cele mai renumite şi mai apreciate mezzosoprane ale lumii. A cântat peste tot de-a lungul sau de-a latul mapamondului, abordând o multitudine de roluri din diferitele stiluri muzicale. În rolul lui Alberich a evoluat baritonul german Michael Mrosek, format la Universitatea de Arte din Berlin şi având un repertoriu care cuprinde „Don Quichotte" de Massenet, „Povestirile lui Hoffman" de Offenbach, „Bărbierul din Sevilla" de Rossini şi opere ale lui Wagner. În rolul lui Loge a evoluat tenorul clujean Tiberius Simu. Interpretarea sa ne-a uimit. Ştiam că este un tenor liric cu mari posibilităţi de interpretare, dar după Alfredo din „Traviata", Almaviva din „Barbierul din Sevilla", Lenski din „Evgheni Oneghin" şi Danilo din „Văduva veselă", să fie atât de bun într-un rol wagnerian sincer nu mă aşteptam. Il felicit din toată inima pentru acestă importantă reuşită. În rolul Freia a evoluat soprana Apollónia Egyed, o soprană lirică-spinto de anvergură, o voce minunată, una dintre solistele cele mai apreciate ale Operei Maghiare din Cluj, unde interpretează o largă gamă de personaje. Freia i s-a potrivit excelent. În rolul lui Donner, zeul tunetului o voce şi ea ca de tunet, cea a baritonului Sándor Balla, o excelentă voce de bariton dramatic, amplă şi penetrantă, solist de bază al Operei Maghiare. În rolul Erda mezzosoprana Liza Kadelnik, solistă a Operei Naţionale, a avut o scurtă, dar de efect intervenţie, etalându-şi frumoasa sa voce. Cei doi uriaşi Fasolt şi Fafner au fost interpretaţi de başii Cristian Hodrea de la Opera Naţională şi Sándor Köpeczi de la Opera Maghiară, ambii foarte buni şi potriviţi vocal cu rolurile lor. Cele trei nimfe ale Rinului au fost interpretate de Oana Trîmbiţaş (Opera Română), Daniela Păcurar (solistă a Filarmonicii) şi Melinda Duffner (corul Filarmonicii). Toate trei au fost excelente etalând voci frumoase şi bine conturate. O menţiune specială pentru Daniela Păcurar, care are o voce de soprană lirică-spinto f. valoroasă şi deşi în trecut am mai văzut-o pe scena Operei, regretăm că în ultimul timp o putem vedea şi auzi atât de rar. Evoluţii mai scurte, în concordanţă cu rolurile care le-au fost încredinţate, au avut tenorul Lorant Barta în rolul Froh şi tenorul Adrian Dumitru în rolul Mime.

foto: http://muzicainstantelor.ro/

C. Wittmoser, R. Donose, M. Mrosek, G. Bebeşelea

Cam acestea se pot spune despre acest concert deosebit, eveniment artistic rar în peisajul muzical clujean şi chiar românesc. Am dori perpetuarea acestui obicei şi prezentarea sub această formă şi a celorlalte trei părţi ale „Inelului", deşi suntem conştienţi de dificultăţi. Dintre acestea unul ar fi durata unui astfel de concert. Dacă „Aurul Rinului" are o durată de 2 ore şi jumătate şi a putut fi interpretat fără pauză, fiecare din celelalte trei părţi durează mai mult de 4 ore şi cu pauzele absolut necesare durata spectacolului ar creşte f. mult. Dar pentru a realiza un act de cultură, cu toţii, interpreţi dar şi spectatori suntem nevoiţi să depunem un mic efort.

Adrian DIACONU

Concursul Naţional de Interpretare şi Creaţie Muzicală „PAUL CONSTANTINESCU", ediţia a XXIII-a

Continuând - şi în acest an - o frumoasă şi importantă tradiţie, în zilele de 17-20 noiembrie a.c, în oraşul Ploieşti a avut **loc cea de-a XXIII-a ediţie a Concursului Naţional de Interpretare şi Creaţie Muzicală „Paul Constantinescu",** prestigioasă manifestare muzicală organizată de către Muzeul memorial „Paul Constantinescu"- Secţie a Muzeului Judeţean de Istorie şi Arheologie Prahova, împreună cu Filarmonica „Paul Constantinescu", sub auspiciile Ministerului Culturii şi Identităţii Naţionale, Consiliului Judeţean Prahova şi Primăriei Municipiului Ploieşti.

Parteneri principali: Centrul de Excelenţă al UNMB şi Colegiul de Artă „Carmen Sylva" Ploieşti.Astfel, şi în acest an, în zilele de 17-20 noiembrie a.c. Municipiul Ploieşti a devenit timp de 3 zile o importantă capitală a marii şi adevăratei muzicii româneşti.

Deschiderea concursului a avut loc vineri, 17 noiembrie, ora 10.00, în superba sală de concerte „Ion Baciu" a Filarmonicii „Paul Constantinescu". Au rostit alocuţiuni: Vlad Mateescu-dirijor, director al Filarmonicii „Paul Constantinescu", prof.dr. Al.I.Bădulescu, prof.Constantin Stere- director al Direcţiei Judeţene de Cultură Prahova, muzeograf Mihai Dumitrache - director general adjunct al Muzeului Judeţean de Istorie şi Arheologie Prahova şi dr. Ilinca Dumitrescu - pianist concertist.

După cum se ştie Concursul Naţional de Interpretare şi Creaţie Muzicală „Paul Constantinescu", încă de la primele ediţii este deschis celor mai talentaţi elevi şi studenţi de la şcolile gimnaziale, liceele colegiile şi facultăţile de muzică din ţară şi Republica Moldova, care studiază vioara, violoncelul, pianul, canto clasic şi compoziţia muzicală(secţie organizată împreună cu UCMR şi UNMB).

Repertoriul abordat a cuprins opusuri de referinţă din marile epoci ,şcoli şi stiluri muzicale ale creaţiei clasice universale şi contemporane – în raport şi cu programa analitică ce se studiază în învăţământul românesc de specialitate – preuniversitar şi universitar.

La actuala ediţie creaţia muzicală românească – clasică şi contemporană a ocupat un loc primordial, multe dintre lucrări aflându-se în topul de performanţă. Din acest punct de vedere, Concursul Naţional „Paul Constantinescu" nu este numai o rampă de lansare în viaţa muzicală din ţară şi de peste hotare a celor mai talentaţi tineri interpreţi dar şi o tribună de promovare constantă a operei compozitorilor români din toate generaţiile.

Juriile de specialitate din cadrul fiecărei secţii a concursului au fost alcătuite din personalităţi marcante ale artei interpretative şi creaţiei muzicale româneşti, cadre didactice de renume de la Universitatea Naţională de Muzică Bucureşti: pianista

concertistă dr. **Ilinca Dumitrescu (preşedinte-Secţia pian),** conf.univ.dr. **Ioana Croitoru (preşedinte - Secţia vioară),** prof.univ.dr. **Silvia Voinea**, soprană **(preşedinte - Secţia canto),** prof.univ.dr. **Marin Cazacu (preşedinte - Secţia violoncel),** prof.univ.dr. **Dan Buciu (preşedinte Secţia compoziţie).** Din jurii au făcut parte: prof.univ.dr. **Valer Maior** şi prof. **Adrian Ceapă (Secţia vioară),** prof.univ.dr. **Şerban Dimitrie Soreanu,** conf.univ dr. **Carmen Manea** şi prof.univ.dr. **Sanda Hîrlav Maistorovici (Secţia pian),** prof.univ.dr. **Mihai Cosma** şi conf.univ.dr. **Cristina Şoreanu**, mezzosoprană **(Secţia canto),** prof. univ.dr. **Răzvan Suma** şi prof. **Anca Vartolomei**, solist concertist **(Secţia violoncel),** prof.univ.dr. **Dan Dediu** - preşedintele senatului UNMB şi secretar al UCMR şi prof.univ.dr. **Doina Rotaru (Secţia compoziţie).**

Ca şi la ediţiile precedente, Preşedintele de onoare al concursului a fost prof.univ.dr. **Dan Buciu**-rectorul onorific al Universităţii Naţionale de Muzică Bucureşti, secretat al UCMR.

În urma unei atente jurizări, cei mai buni dintre cei buni, au fost răsplătiţi cu premii.

Premiul I - ***Secţia Vioară*****: MANGÎR MIHAI, cls. a V-a, LUŢĂ ŞTEFAN – GABRIEL, cls.a VI-a, COMAN VICTORIA; cls.a XI-a şi CROITORU OLIVIA, cls.a XII-a** de la Liceul-internat Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu,Chişinău; **HARTAC GABRIELA RALUCA, cls.a VII-a şi ŢANEA ALIN CONSTANTIN, cls. a VIII-a** de la Colegiul Naţional de Arte „Dinu Lipatti"-Bucureşti.

Secţia Pian: **ANDREESCU IOANA CRISTIANA, cls.a III-a,** Colegiul de Artă „Carmen Sylva" – Ploieşti, **CĂLIN NICOLE ISABELA, cls.a III-a,** Liceul de Arte „George Georgescu"– Tulcea, **DUMITRU ALEXANDRU, cls.a IV-a,** Colegiul Naţional de Muzică „George Enescu" – Bucureşti .

Secţia Canto: **ALEXE EDUARD-ALEXANDRU, cls. a-IX-a,** Colegiul de Artă „Carmen Sylva"- Ploieşti şi **MIULESCU IULIA ELIZA, cls.a XI-a,**Colegiul Naţional de Arte „Dinu Lipatti"-Bucureşti(ex-aequo); **SAVIN ŞTEFANIA BEATRICE,anul III,** Academia de Muzică „Gheorghe Dima" - Cluj-Napoca şi **CONSTANTINESCU MĂDĂLINA ANDREEA,** master anul I,UNMB.(ex-aequo);**ILINESCU TEODORA ECATERINA, anul IV**-UNMB.

Paul Constantinescu

Secţia violoncel: **IORDACHI ŞTEFAN, cls.a III-a, SUCIU PAUL, cls.a VI-a, MOVILEAN IOANA, cls.a VIII-a** de la Şcoala Gimnazială de Arte „Iosif Sava"- Bucureşti; **MAKSAY GERGO, cls.VII-a,** Colegiul de Muzică „S.Toduţă" – Cluj –Napoca; **BLÂNDU SOFIA, cls.aVIII-a,** Colegiul Naţional de Artă „Dinu Lipatti" – Bucureşti; **SIMION VALENTIN DIMITRIE, cls.a X-a C**olegiul Naţional de Muzică „George Enescu"– Bucureşti şi **CONSTANTIN DBORODIN, student master I,** UNMB.

Secţia compoziţie muzicală: **PETRACHE ANDREI,** anul I UNMB.

Premiul II - ***Secţia Vioară*****: VASILE MIHAI MARCO, cls.a IV-a, VASILE EUGEN MARIO, cls. aVII-a, RISTEA GABRIEL ŞTEFAN, cls.a VIII-a** de la Colegiul Naţional de Arte „Dinu Lipatti"-Bucureşti, **DORIN VICTORIA, cls.a VI-a, DRUŢAC DOMINIC, cls.a VI-a, CROITOR ALEXANDRINA, cls.a VIII-a, CERĂSĂU GABRIELA, cls.a XI-a,** de la Liceul-internat Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu,Chişinău **SMĂRĂNDESCU SOFIA, cls.a VII-a, ALEXE LEONARD CONSTANTIN, cls. a VIII-a, MÂNDRUŢ SÂNZIANA CRISTIANA, cls.a X-a, MATEI DENIS IOANA, cls.a XI-a,** Colegiul Naţional de Muzică „George Enescu"-Bucureşti.

Secţia Pian: **GHEORGHE MIHAI-CRISTIAN, cls.a III-a,** Liceul de Arte „George Georgescu" - Tulcea

Secţia canto: **NĂSTASE ALINA FLORIANA, cls.a XI-a,** Colegiul Naţional de Muzică „George Enescu"– Bucureşti şi **VLAICU ANDREEA, cls.a X-a** Liceul de Arte „Dinu Lipatti" – Piteşti(ex-aequo), **IONESCU ANDREI LUCIAN, anul II şi PANTAZICĂ ELENA ADRIANA, anul IV –**UNMB.

Secţia violoncel: **SANDU VICTOR,** anul III **şi LUDUŞAN HORAŢIU,** master I, de la UNMB.

*Secţia compoziţie muzicală:***ALIN CHELĂRESCU**, anul II, UNMB.

Premiul III - ***Secţia Vioară:*** **VASILE ANA-MARIA, cls. a VI-a,** Colegiul de Artă „Carmen Sylva"- Ploiesti, **PLEŞCA RADU, cls.a IX-a** şi **NISTREANU CĂLIN RĂZVAN,cls.a X-a** de la Liceul-internat Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu", Chişinău.

Secţia canto: **MĂNDESCU ANDREI, cls.a X-a,** Liceul de Arte „Dinu Lipatti"- Piteşti şi **ROGACEV DANIELA VALERIA, cls.a X-a**, Colegiul Naţional de Arte„Dinu Lipatti"-Bucureşti(ex-aequo),**STOICESCU AMELIA**, **master anul I,** şi **ALDEA LOREDANA CORINA,** master anul II,UNMB(ex-aequo)..

Secţia violoncel: **DAMIAN ANDREEA CRISTIANA,** anul II -UNMB

*Secţia compoziţie muzicală:***SEBASTIAN ŢUNĂ,** master II, AMGD Cluj-Napoca.

Deasemenea, au fost acordate 6 Premii speciale pentru **„cea mai bună interpretare a unei lucrări semnate de Paul Constantinescu",** 2 premii speciale oferite de către Ziarul „Ploieşti**",** pentru 2 premianţi din Republica Moldova, Premiul „Ilinca Dumitrescu", Premiul Asociaţiei „Paul Constantinescu"-Ploieşti, precum şi 7 Menţiuni.

Marile Premii ale concursului au fost câştigate de către**:**

Secţia canto: **ADETU EDITH GEORGIANA ,** master anul II, Universitatea „Transilvania" –Braşov

Secţia violoncel: **SEKACI JAN,** cls.a X-a, Colegiul Naţional de Arte „D.Lipatti"-Bucureşti.

Festivitatea de premiere a candidaţilor şi Gala tinerilor laureaţi ai concursului au avut loc Duminică, 19 noiembrie, ora 11.30 la Filarmonica „Paul Constantinescu".

La spectacolul de gală şi-au dat concursul câştigătorii Marelui Premiu şi ai Premiului I de la secţiile concursului (vioară, pian, violoncel, canto clasic): Ţanea Alin Constantin şi Coman Victoria-vioară, Dumitru Alexandru-pian, Sekaci Jan – violoncel, Alexe Eduard-Alexandru, Miulescu Iulia Eliza, Ilinescu Teodora Ecaterina, Savin Ştefana Beatrice, Constantinescu Mădălina şi Adetu Edith Georgiana-canto.

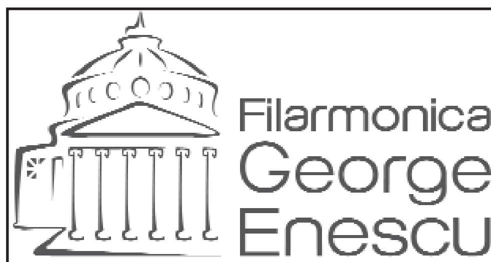
Felicităm din toată inima pe toţi candidaţii la concurs şi profesorii îndrumători - cu deosebire pe tinerii laureaţi ai actualei ediţii precum şi conducerile instituţiilor din învăţământul muzical de specialitate din România şi Republica Moldova care au răspuns invitaţiei noastre –pregătind pe cei mai buni dintre cei buni.

Sincere sentimente de gratitudine pentru toţi membrii juriilor de specialitate pentru modul exemplar în care au examinat şi evaluat potenţialul de creativitate al fiecărui candidat, mulţumiri a fi adresate instituţiilor organizatoare, cu deosebire Muzeului de Istorie şi Arheologie Prahova- manager arhg. Marinela Peneş, sponsorilor şi tuturor celor care au dovedit receptivitate şi sprijin astfel încât, concursul ce poartă numele unui muzician de geniu-Paul Constantinescu să devină o manifestare muzicală de excepţie pe plan naţional şi european.

Al.I. BĂDULESCU

Capodopere Finale – Brahms/ Mozart, Mihaela Martin/ Marin Cazacu

În urma (ne)-aşteptatelor evenimente care au marcat viaţa politică a Româiei, ne referim la trecerea la cele veşnice a Majestăţii Sale Regele Mihai I, toate instituţiile culturale şi-au adaptat programul în conformitate cu cerinţele tragicului eveniment. Cu toate că pe afişul Filarmonicii bucureştene figura o lucrare de George Enescu (a cărui strânsă legătură cu Casa Regala a României este mult prea bine cunoscută), alături de un opus brahmsian târziu, 102, şi de o simfonie de Schumann, şi ea considerată printre ultimele sale capodopere (op. 120 în re minor, varianta finală purtând anul 1851), toate parcă anticipând desfăşurări solemne, serile de 7 şi 8 decembrie au păstrat doar *Concertul dublu pentru vioară, violoncel şi orchestră* de Brahms, restul fiind înlocuit de către cel mai frumos *Requiem* conceput vreodată de un geniu, totodată un testament al marelui Mozart. După ce directorul general al Filarmonicii, dl. Andrei Dimitriu a rostit cuvenita alocuţiune, iar sala a păstrat un moment de reculegere, şi-au făcut apariţia cei doi solişti, Mihaela Martin - vioară şi Marin Cazacu - violoncel, însoţiţi de dirijorul Gabriel Bebeşelea, care au dat măsura absolută a talentului lor tulburătoarelor pagini ale lui Brahms. Concertul în sine este o lucrare care frizează titanicul în cel mai pur înţeles al cuvântului. Dimensiunea, bogăţia materialului sonor, elaborarea atât la nivel orchestral cât şi solistic au făcut de-a lungul timpului obiectul unor studii aparte. Artiştii (există un număr impresionant de înregistrări realizate de marii interpreţi ai fiecărui lustru de veac) se confruntă astfel cu o scriitura complexă a unei concepţii brahmsiene târzii, a unei gândiri care depăşeşte în epocă absolut tot ce s-a scris şi care rămâne până astăzi un model, în opinia noastră, fără egal. Opusul este un "cântec de lebădă" şi o capodoperă finală, o sinteză a simfonismului său având în vedere că după acesta Brahms s-a dedicat cu totul genului cameral. Cei doi interpreţi, aflaţi în deplinătatea maturităţii şi cu o experienţă scenică pe care numai apartenenţa la elita artistică mondială o conferă cu adevărat, au evoluat în acelaşi spirit măreţ pe care îl degajă concertul. Într-o sincronizare perfectă pe pasajele extrem de pretenţioase şi descoperite ale scriiturii, Mihaela Martin, cu o expresivitate hiper-elegantă, sunet superb şi delicateţe specifică viorii, a echilibrat impetuozitatea şi prezenţa virilă a violoncelului mânuit cu o deosebită siguranţă de Marin Cazacu. Deşi cei doi artişti sunt diferiţi ca temperament, împreună cu dirijorul Gabriel Bebeşelea au oferit o interpretare unitară, perfect integrată în discursul simfonic, cunoscut fiind faptul că fluxul continuu a muzicii lui Brahms este foarte greu de realizat pentru absolut toţii participanţii la actul artistic. Sala arhiplină a reacţionat pozitiv răsplătindu-i cu îndelungi ovaţii. Partea a doua a fost dedicată *Requiemului*, ultimul opus mozartian scris în re minor (*Dies Irae* se desfăşoară pe un re doric, iar Mozart îl asocia cu tragicul, cu solemnul) - o tonalitate cu totul specială dacă ne gândim că simfoniile a IX-a de Beethoven, a IV-a de Schumann, simfonia de César Franck şi exemplele pot continua sunt scrise în re,centru relaţionat cu un mod care corespunde misterului muzical al catedralei din Chartres. Cvartetul vocal, alcătuit din soprana Diana Ţugui, mezzosoprana Sidonia Nica, tenorul Tiberius Sima şi basul Justinian Zetea, a avut o frumoasă prestaţie, vocile grave susţinând cu un plus de stil textul şi dramaturgia propuse. Remarcabil a fost şi solo-ul de trombon din *Tuba Mirum* care a deschis evoluţia cvartetului, mai pe urma a corului, o noutate extraordinară pentru acel timp, reprezentând cel mai important rol atribuit acestui instrument din întregul repertoriu mozartian. Privit în ansamblu Requiemul a fost o reuşită, impresionantele suprafeţe polifonice - un simbol al omnităţii Divinităţii - fiind redate cu o mare claritate atât de cor (dirijor Iosif Ion Prunner) cât şi de orchestra foarte bine condusă de Gabriel Bebeşelea. Tranziţiile de la o secţiune la alta prin felurite tipuri de cadenţe, care toate au semnificaţia lor, au permis muzicii să-şi transmită mesajul firesc, direct, iar la alt nivel prin iniţiere, acordul final fiind unul vid. Economia cu care sunt realizate toate acestea este întotdeauna impresionantă. Aşa dar, capodopere finale, care pot ţese pe canavaua istoriei o istorie complexă, tumultoasă, adeseori tragică precum a fost cea a ultimului suveran al României, Regele Mihai I.

Mihaela Martin

Corina BURA

Reverenţă a Filarmonicii la despărţirea de ultimul Rege al României

Personalitate marcantă a istoriei recente a ţării noastre, Regele Mihai I a trecut la cele veşnice pe 5 decembrie, la venerabila vârstă de 96 de ani, după o viaţă marcată de cele două perioade de domnie (1927-1930, 1940-1947), de abdicarea forţată şi de lungul şi durerosul exil de peste cinci decenii. Dincolo de ceea ce au însemnat anii domniei sale în istoria românilor, Regele Mihai I a lăsat poporului său o impresionantă lecţie de demnitate şi onoare dar şi o continuitate în preţuirea pentru cultura română, moştenită de la înaintaşii săi regii Carol I, Ferdinand I şi Carol al II-lea.

În semn de preţuire şi omagiu pentru memoria Regelui Mihai I, Filarmonica George Enescu a organizat în zilele de doliu naţional ce au marcat momentul decesului şi înmormântării Majestăţii Sale Defuncte, un concert vocal-simfonic menit a fi reverenţa pe care cea mai importantă instituţie muzicală a ţării o face ultimului Rege la trecerea acestuia în eternitate. Programul ales a conţinut o singură lucrare: *Recviemul* de Giuseppe Verdi, o veritabilă dramă sacră în care episoadele liturghiei funebre capătă o imagine sonoră ce aminteşte de cele mai vibrante pagini din marile sale creaţii destinate teatrului liric.

Precedate de scurtul cuvânt introductiv rostit de Andrei Dimitriu, directorul Filarmonicii bucureştene, sonorităţile primei secvenţe a *Recviemului* verdian au creat aproape instantaneu atmosfera de reculegere specifică unor astfel de lucrări dar şi momentului căruia i-a fost dedicat concertul. Conduse de la pupitrul dirijoral de Horia Andreescu, Orchestra şi Corul Filarmonicii au construit o variantă interpretativă de ţinută în care dincolo de acurateţea intonaţională şi atenţia acordată tuturor detaliilor, am remarcat inteligenţa cu care au

fost subliniate alternanțele expresive dintre umbră și lumină, ori plecăciune și înălțare. Acestea au părut a evoca însăși povestea vieții Regelui Mihai I, plină de urcușuri și coborâșuri, de la bucuria de a fi fost conducător al țării sale, la amarul exilului forțat început în urmă cu șapte decenii.

Revenind la desfășurarea concertului de joi, 14 decembrie, trebuie să menționez rolul important avut de dirijorul Horia Andreescu ale cărui alegeri în ceea ce privește gestica sau utilizarea anumitor frazări, au contribuit la reușita unei seri în care întreaga asistență a reflectat atât la însemnătatea personalității Regelui cât și la tulburătoarea capodoperă verdiană în care coexistă elementele specifice sacralității slujbei religioase și o varietate de trăiri profund umane exprimate prin intermediul unor mijloace de expresie împrumutate din zona teatrului liric.

Alături de orchestră și de cor (excelent pregătit și de această dată de Iosif Ion Prunner) ce au impresionat și prin momentele de *ppp* (*pianissimo possibile*), un aport important în reliefarea complexității expresive a *Recviemului* l-a avut cvartetul

Mihai I

solistic format din soprana Irina Iordăchescu, mezzo-soprana Liliana Matei Ciucă, tenorul Călin Brătescu și basul Marius Boloș, fiecare dintre aceștia punându-și amprenta personală asupra secvențelor pe care le-au interpretat. Astfel am remarcat voința și capacitatea deosebită a lui Călin Brătescu de a trece peste starea de sănătate nu foarte bună ce i-a influențat într-o oarecare măsură evoluția interpretativă, reușind o versiune decentă inclusiv a veritabilei arii *Ingemisco*, glasul profund dar blând, inclusiv în secvențe dramatice precum *Confutatis*, al basului Marius Boloș sau eleganța interpretativă, fermitatea vocii și siguranța intonațională ce au caracterizat prezența Lilianei Matei Ciucă în cadrul partiturii verdiene. Impresionantă în *Libera me*, cea mai complexă secțiune a Recviemului destinată sopranei, Irina Iordăchescu s-a dovedit încă o dată a fi o interpretă inteligentă și abilă în dozarea frazărilor, muzicalitatea sa recunoscută contribuind la reliefarea dramatismului din secvența finală, urmat aproape brusc de liniștea ultimelor sunete cântate într-un pianissimo stins, ca o ultimă licărire de viață a unui om.

Având încă în memorie o bună parte din sonoritățile Recviemului verdian și privind apoi pe drum spre porțile Palatului Regal, unde oamenii așteptau să aducă un ultim omagiu Regelui Mihai I, pot afirma că a fost o seară în care m-a impresionat atât tulburătoarea muzică a lui Verdi cât și modul în care s-a simțit inclusiv în sala de concert importanța momentului istoric pe care îl traversam: despărțirea de ultimul rege al României și în același timp de o pagină de istorie a țării noastre.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Oratoriul bizantin de Crăciun

Pe afișul Filarmonicii bucureștene s-a aflat în zilele de 21 și 22 decembrie 2017 una dintre capodoperele muzicii românești: ***Nașterea Domnului-Oratoriu bizantin de Crăciun*** de Paul Constantinescu. Elaborată în anul 1947, lucrarea monumentală stă mărturie pentru viziunea compozitorului care a folosit în creația sa ca surse de inspirație elemente provenind din muzica populară arhaică (bocet, colind, baladă) precum și din muzica de strană, din muzica lăutarilor, ori romanța de salon etc. Majoritatea lucrărilor sale, ilustrează predilecția autorului pentru utilizarea elementelor melodice de tip vocal și de valorificarea la nivel artistic înalt a muzicii populare. Compozitorul a fost atras constant de genul muzicii religioase, reușind să realizeze armonizarea și polifonizarea unor vechi melodii de strană; printre creațiile sale reprezentative cu conținut religios se află: ***Liturghia psaltică, Oratoriul bizantin de Crăciun*** (1947) și ***Oratoriul de Paști "Patimile Dmnului"*** (1946, revizuit în 1948).

În versiunea de înaltă ținută artistică realizată pe scena Ateneului Român, ***Oratoriul Bizantin de Crăciun „Nașterea Domnului"*** a beneficiat de o distribuție de excepție alcătuită din dirijorul Nicolae Moldoveanu, un cvartet de soliști de cea mai bună calitate, corul Filarmonicii pregătit cu profesionalism de Iosif Ion Prunner și orchestra instituției. Muzicienii au transmis întreaga bogăție a conținutului de factură lirico-epică, au realizat meditații în tonalități luminoase ori grave asupra personajelor și evenimentelor biblice pe care le evocă muzica. Soprana Irina Iordăchescu l-a întruchipat pe Arhanghelul Gabriel, altista Sidonia Nica a interpretat rolul Fecioarei Maria, tenorul Ioan Orheian a fost Evanghelistul, iar basul Iustinian Zetea a fost Irod. Fiecare dintre soliști și-a îndeplinit cu măiestrie și dăruire misiunea. O mențiune specială trebuie să facem asupra prestației de excepție a sopranei Irina Iordăchescu,

Nicolae Moldoveanu

pe care am admirat-o recent pe scena Operei Naționale în *Recviemul* de Verdi. Sub bagheta magică a maestrului Nicolae Moldoveanu, muzicienii au dat dovadă de o mobilizare exemplară în realizarea la cei mai înalți parametri artistici și semantici ai partiturii. Ceea ce a impresionat, pe lângă profesionalismul și dăruirea interpreților, a fost dozarea sonorității în așa fel încât corul, orchestra și soliștii (atunci când cântau concomitent) să poată fi percepuți inteligibil și expresiv. Muzicienii au reliefat expresiv, în mod exemplar generozitatea melodică, originalitatea armonică (în care sunt integrate numeroase cromatisme, disonanțe și elemente modale) și complexitatea scriiturii contrapunctice. Mai presus de toate am perceput mesajul optimist al lucrării, care ne-a sugerat o strălucită întruchipare a celor trei condiții ale frumosului menționate de Tomasso D'Aquino: integritatea, armonia și lumina. Am remarcat tensiunea dramatică a recitativelor, în care

recunoaştem unele particularităţi ale doinei şi baladei româneşti, precum şi intervenţiile deosebit de expresive ale corului. În acelaşi timp, am remarcat rafinamentul procedeelor componistice ale lui Paul Constantinescu în ce prveşte utilizarea trăsăturilor recitării bisericeşti (realizate de preot şi cântăreţ), a procedeelor contrapunctice, precum şi alternarea ingenioasă a stilului silabic cu cel melismatic, armonizarea originală, impletirea sonorităţii vocale cu cea orchestrală, instabilitatea modal-tonală etc. Pe parcursul desfăşurării acţiunii complexe a lucrării – în cele trei mişcări importante intitulate sugestiv *Buna vestire*, *Naşterea* şi *Magii* -, dirijorul a reuşit să polarizeze atenţia soliştilor, a orchestrei şi a corului şi să realizeze împreună cu aceştia o interpretare monumentală, pe măsura valorii incontestabile a muzicii. Momentele de patos şi dramatism intens au alternat cu tablouri remarcabile prin poezia şi puritatea expresivă. Publicul a aplaudat minute în şir această performanţă interpretativă. Maestrul Nicolae Moldoveanu a amintit că se împlinesc 70 de ani de la prima audiţie a Oratoriului de Crăciun, care a avut loc tot în sala Ateneului Român (în 21 decembrie 1947), având-ul la pupitrul dirijoral pe Constatin Silvestri. Programate în preajma Sarbătorilor Crăciunului, concertele de la Filarmonică au adus bucurie şi lumină în sufletele spectatorilor, au transmis un călduros mesaj cu caracter augural şi spiritual; toţi cei prezenţi la evenimente s-au simţit mai buni, mai generoşi, mai aproape de Dumnezeu.

Carmen MANEA

Andrei Gologan, un tânăr prinţ al claviaturii

O seară de început de toamnă blândă i-a gratificat, la 10 octombrie, pe spectatorii sălii mici a Ateneului Român cu un recital de aleasă ţinută. Tânărul pianist **Andrei Gologan** (24 de ani) a prezentat un splendid program de capodopere, cărora le-a dat viaţă într-un fel personal, plin de farmec. Pentru început, ne-am delectat cu suita *Le Tombeau de Couperin* de Maurice Ravel, bijuterie de la a cărei ivire pe lume se împlinesc, chiar în aceste zile, o sută de ani. Prima mişcare, *Preludiu,* de o fluiditate mângâietoare, a sunat elegant, agrementată gingaş cu mordente clavecinistice, subtilă în conturarea liniilor şi a micronuanţelor. *Fuga* la trei voci în *Allegro moderato* a avut delicateţe, remarcându-se prin sublinierea firească a individualităţii fiecărei voci în contextul fluxului sonor general. Interpretul ne-a transmis sentimentul că îi face mare plăcere ceea ce cântă, stare indusă prin empatie ascultătorilor. A treia mişcare, *Forlana,* s-a evidenţiat prin conturarea elegantă a profilurilor. Încântător a fost momentul final, când tema a rămas suspendată, ca un ecou, pe sensibila tonalităţii. Cea de a patra piesă, *Rigaudon,* desfăşurată în atmosfera voioasă a unei întâmplări bucolice, a fost însufleţită de artistul care i-a dat o tentă de nostalgie discretă, plină de tandreţe. Piesa a cincea, *Menuet,* a sunat cu graţie aristocrată, evocând serbările galante ale curţilor princiare de odinioară. Doar crescendoul patetic din trio a adus o notă puternic reliefată de entuziasm jubilant. La sfârşit, freamătul s-a estompat în tr-un tril vaporos, pe un acord neaşteptat, întrebător, de nonă. Ultima parte a suitei, celebra *Toccată,* splendidă piesă concluzivă a ciclului, a beneficiat de o interpretare sărbătorească, în care s-a remarcat virtuozitatea pianistică, subliniind şi valorificând virtuţile sonore ale instrumentului modern, ca o replică actuală a vechiului clavecin, mânuit cu măiestrie neîntrecută de Francois Couperin. Întreaga alcătuire sonoră a suitei a fost receptată ca un omagiu contemporan adus cu graţie marilor artişti ai clavecinului baroc.

Cu piesa a doua din program, am făcut un salt în urmă, la epoca de glorie a romantismului muzical, în cel de al patrulea deceniu al secolului al XIX-lea. Andrei Gologan a creat sonor *Poloneza – Fantezie* în la bemol major op. 61 în cel mai pur stil chopinian. Lucrarea, apărută ca rod al unui episod dureros din viaţa lui Chopin, anume perioada dificilă a rupturii sentimentale de Georges Sand, solicită o înţelegere cu totul specială din partea celui ce o cântă. Caracterul subtil al evoluţiilor lirice şi dramatice petrecute în piesă constituie o provocare pentru orice interpret. Şi tocmai această libertate naturală, sinceritatea directă cu care creează celebrul rubato chopinian, ne-a convins de măiestria tânărului artist tălmăcitor. Am fost martorii unei emoţionante interiorizări a trăirilor intense ce se succedau de la un episod la altul, într-o continuitate admirabilă a conţinutului şi a formei de exprimare. Înconjurată de lumină, însăşi figura pianistului radia, arătând că înţelege şi participă cu totul la povestea de suferinţă şi iubire a eroului.

Ultima lucrare a recitalului a fost monumentala *Sonată op. 22 în sol minor* de Robert Schumann, opus de referinţă din repertoriul romantic pentru pian. Viziunea personală asupra textului s-a caracterizat prin discursul liber, tumultuos, energic, capricios, trăsături specifice ale stilului schumannian, reflectate cu putere în această muzică. În prima parte a sonatei, interpretarea a realizat foarte bine acea pendulare continuă între natura tenebroasă, învolburată şi seninătatea poetică a lui Schumann. În partea a doua, cantilena de inspiraţie celestă, îi dă prilejul interpretului să-şi exprime seducătoarea lume intimă. În partea a treia, *Scherzo,* artistul a declanşat un vârtej, o furtună zăgăzuită de constrângerile tiparului consacrat de menuet tripartit. Partea a patra, finală, a fost construită ca o formă de sonată liberă, având la bază evoluţia în contradictoriu a celor două personaje/firi schumanniene, Florestan cel dezlănţuit şi Eusebius visătorul. Acesta din urmă apare doar de două ori aici,

Andrei Gologan

cu motivul lui frumos de patru sunete. Interpretarea a evidenţiat cu fervoare elanul triumfător al lui Florestan, care pune stăpânire pe atmosfera tensionată, paroxistică a finalului. Ca o particularitate individuală, ţesătura scriiturii, care e densă, chiar păstoasă în această lucrare, a fost tratată acum cu claritate programată, dorită în mod intenţionat, în beneficiul unei transparenţe neechivoce a conţinutului şi implicit a mesajului. Tânărul pianist şi-a vădit aici puterea personală de a dramatiza evenimentele sonore. La insistenţele publicului entuziast, ne-a fost oferit un supliment, preludiul *Fata cu părul bălai* de Claude Debussy, ca o reverenţă delicată de rămas bun.

Impresia produsă de întreaga seară pianistică a fost puternică. Andrei Gologan apare ca un artist ce posedă deja o experienţă profesională semnificativă. A acumulat numeroase premii şi distincţii la competiţii relevante, s-a perfecţionat şi continuă să-şi desăvârşească arta la şcoli înalte, cu profesori de prestigiu. Înzestrat cu un talent nativ ieşit din comun, cu şcoală de nivel înalt şi cu un palmares bogat de distincţii, Andrei Gologan se impune în generaţia lui. E un prinţ al claviaturii, elegant, interiorizat, rezervat în gesturi exterioare şi concentrat pe valorile profunde, înzestrat cu darul de a comunica empatic miracolul frumuseţii dincolo de text, de partitură şi chiar dincolo de sunete.

Lavinia COMAN

Seară Bach

În ultimele zile de noiembrie, dirijorul Nicolae Moldoveanu alături de Orchestra şi Corul Filarmonicii George Enescu au propus publicului bucureştean o întâlnire cu acordurile muzicii lui J. S. Bach, într-un concert vocal-simfonic de ţinută în care am putut remarca alegerea unor formule interpretative ce pot fi înscrise în ceea ce la nivel internaţional se numeşte interpretare autentică. Astfel, ansamblul orchestral a avut structura şi dimensiunile celui din secolele XVII-XVIII iar dirijorul Nicolae Moldoveanu a asigurat în prima parte a serii şi interpretarea partiturii clavecinului, reamintind astfel de rolul de conducător al orchestrei baroce pe care îl avea de obicei un virtuoz al acestui instrument.

Din punct de vedere al programului ales, a atras atenţia preocuparea pentru selectarea unor lucrări care să reliefeze geniul bachian în trei dintre genurile în care marele compozitor german s-a exprimat. Mai întâi, am audiat unul dintre cele mai faimoase opusuri orchestrale ale lui J. S. Bach, *Suita a III-a în Re major* realizată de Nicolae Moldoveanu şi Orchestra Filarmonicii într-o versiune ce s-a remarcat prin rigoare, virtuozitate şi o

Corul Filarmonicii "G. Enescu", dirijor Iosif Ion Prunner

diversitate expresivă menită a evidenţia diferenţa dintre vivacitatea şi spiritul german al scriiturii polifonice din Gavotă şi Bourrée şi atmosfera interiorizată, de o puternică încărcătură spirituală apropiată chiar de cea unei rugăciuni, a celebrei Arii pe coarda sol, scrisă în stil italian.

Al doilea moment al serii ne-a introdus în lumea creaţiei concertante bachiene, din care a fost selectat şi interpretat *Concertul în Mi major pentru vioară şi orchestră*. Solistul invitat alături de Orchestra Filarmonicii George Enescu a fost Florin Paul, muzician român cu o apreciată activitate la nivel internaţional, care a oferit o variantă a concertului lui J. S. Bach ce s-a remarcat prin tehnica de bun nivel, sunetul cald şi sensibil şi ingeniozitatea frazărilor, aceste particularităţi contribuind la evidenţierea complexităţii unei partituri tipice pentru stilul bachian în care întâlnim laolaltă severitatea contrapunctului de tip german, cantabilitatea melodicii de sorginte italiană şi pedanteria dansurilor franceze.

Ultima parte a concertului a stat sub semnul muzicii sacre compuse de J. S. Bach, din care am putut audia *Magnificat* în Re major, o cantată scrisă pe textul Cântării Mariei din Evanghelia după Luca. Urmărind fidel semnificaţiile versetelor biblice, lucrarea reprezintă o adevărată mostră a măiestriei lui Bach în valorificarea artei polifonice şi a resurselor vocilor umane. De altfel, şi varianta interpretativă a Corului şi Orchestrei Filarmonicii George Enescu a evidenţiat calităţile corului, foarte bine pregătit de dirijorul Iosif Ion Prunner, care a fost convingător în paginile unde a avut prim-planul, şi pe cele ale celor cinci solişti – sopranele Irina Ionescu şi Lavinia Mamot, mezzosoprana Sidonia Nica,tenorul Ionuţ Popescu şi basul Ştefan Lamatic – cărora le-am putut remarca siguranţa intonaţională, dexteritatea vocală în momentele de virtuozitate sau profunzimea glasurilor. Versiunea prezentată marţi seara a fost una de ţinută şi datorită lui Nicolae Moldoveanu, care a demonstrat, încă o dată, capacitatea sa deosebită în coordonarea unui efectiv important de artişti cărora le-a conturat fiecăruia rolul în dramaturgia lucrării printr-o gestică bine aleasă.

Impresionaţi o dată în plus de frumuseţea şi multitudinea de semnificaţii ale creaţiei bachiene pe care le putem descoperi la fiecare audiere a marilor opusuri ale „cantorului din Leipzig", am aplaudat de această dată şi calitatea muzicienilor noştri care au prezentat un program integral Bach în maniera interpretării autentice a muzicii vechi, atât de vehiculată în ultimele decenii la nivel internaţional.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Corul *Symbol*

Programat în preajma Sarbătorilor de iarnă, concertul corului *Symbol* din 6 decembrie 2017 a avut caracter de poveste exemplară, în accepţiunea conferită de Eminescu: „Poate că povestea este partea cea mai frumoasă a vieţii omeneşti". O poveste despre magia Sărbătorilor Crăciunului, despre generozitate şi solidaritate umană. Personajele originalei feerii au îmbrăcat costume populare superbe, având pe ele tricolorul, ca simbol al apropiatului centenar al Marii Uniri. Prezentatoarele **Liana Stanciu** (de la televiziune) şi **Daniela Greere** – care şi-a făcut ucenicia în corul *Symbol* şi a devenit un medic respectat –, au contribuit semnificativ la reuşita de excepţie a manifestării artistice. Sub bagheta inspirată a dirijorilor **Jean Lupu** şi **Luminiţa Guţanu Stoian**, apreciatul ansamblu a prezentat un repertoriu bogat şi divers din muzica românească şi universală, în care s-au regăsit colinde tradiţionale, precum şi creaţii noi, interpretate în primă audiţie absolută.

În debutul programului, corul ***Symbol***, dirijat de maestrul **Jean Lupu** a prezentat ***Leru-i Doamne, ler*** de **Ştefan Andronic** şi ***Linu-i lin*** **de Ioan D. Chirescu,** care au introdus publicul în atmosfera magică a sărbătorilor. În cel de-al doilea colind am apreciat calitatea înaltă a prestaţiei artistice a sopranei Andreea Dascălu. Din creaţia regretatului compozitor **Mircea Neagu** a fost interpretată în primă audiţie absolută

Colindiţa, piesă emoţionantă prin expresivitatea şi sinceritatea discursului muzical. Publicul a admirat inegalabila capacitate de comunicare artistică, precum şi creativitatea în relaţia directă a dirijorului cu ansamblul. Privirea pătrunzătoare a maestrului, ascunzând blândeţea şi bunătatea, dusă uneori până la smerenie, impresionează puternic publicul şi îi încurajează pe colaboratori să-şi valorifice calităţile. Contemplând o astfel de figură poţi intui luminile interioare, răsfrânte de la cel care este un nume de referinţă în arta corală românească şi un mentor al multor generaţii de tineri muzicieni. În continuare, sub conducerea dirijoarei **Luminiţa Guţanu Stoian** au fost interpretate colindele ***S-a născut Domnu Sfântu*** de **Costică Andrei** şi ***Hristos s-a născut*** de **Constantin Arvinte** (în primă audiţie absolută, în prezenţa distinsului compozitor). În continuare, am ascultat ***Floricica*** de **Fr. Hubic,** piesă plină de fantezie şi prospeţime, care a valorificat plenar calităţile corului şi ale distinsei dirijoare. Pe aceleaşi coordonate calitative s-a

situat lucrarea ***Shchedrik*** **de Mikola Leontovich** (aranjament realizat de dirijoare).

Bagheta i-a revenit din nou maestrului **Jean Lupu** în colindul ***Crăciunul*** scris de **Ion Baston** (prezentat în aranjamentul realizat de **Olguța Lupu**), creație cu valențe expresive și semantice profunde, ce evocă magia sărbătorii creștine. A urmat ***Căprița*** de **Gelu Stratulat,** colind fermecător, plin de vervă, în care corul a dialogat cu violonista Alexandra Șerbănescu, în timp ce pe scenă dansa personajul mult îndrăgit printre colindători, întruchipat cu șarm de Simona Rontescu. Din repertoriul dedicat copiilor a fost aleasă ***Dă-ne gazdă colăcei*** de **Ștefan Andronic,** lucrare ce evocă sugestiv ritualul colindatului. În primă audiție absolută a fost prezentat ***Sus la drumul mare*** de **Gelu Stratulat**, în care am admirat acuratețea, expresivitatea și omogenitatea ansamblului. Un mare impact la public l-a avut colindul ***Junelui, Bunu*** de **Constantin Arvinte**, interpretat cu măiestrie, dezinvoltură și dăruire.

Sub bagheta dirijoarei **Luminița Guțanu Stoian,** apreciatul ansamblu a cântat ***Velerim și Veler, Doamne*** de **Vasile Popovici,** iar din repertoriul internațional, în primă audiție, ***Deck the hall*** (un aranjament pentru cor de voci egale realizat de dirijoare). Spectatorii s-au bucurat să asculte cunoscutul ***Jingle bells*** de **James Pierpont** într-o versiune antrenantă, plină de virtuozitate și strălucire. A urmat ***Urătura*** de **Gelu Stratulat,** dedicată tuturor celor prezenți. Mult așteptat și aplaudat a fost celebrul ***Noël*** de **Charles Adolphe Adam** (în aranjamentul realizat de **Olguța Lupu**), sub bagheta maestrului **Jean Lupu,** având-o solistă pe talentata soprană **Andreea Blidariu.** În încheierea programului, corul ***Symbol*** a interpretat îndrăgitul colind ***Steaua sus răsare*** (prelucrare de **Ioan D. Chirescu**). La cererea insistentă a publicului, ansamblul a interpretat piesa ***Mulți ani trăiască*** și un buchet de colinde: ***O, ce veste minunată, Moș Crăciun, Domn, Domn, să-nălțăm*** (în care spectatorii și-au unit vocile cu artiștii de pe scenă).

Pe întreg parcursul concertului, am remarcat excepționala calitate expresivă a prestației artistice. Frumusețea muzicii și sentimentul sublimului se degajă în cântul valorosului ansamblu prin exteriorizarea unor puternice trăiri și a unor stări sufletești de excepție, situate, cum spunea Hegel „deasupra oricărei exprimări cu ajutorul finitului". Nu știm dacă există un secret (sau poate un miracol) în reușita acestei colaborări artistice. Sunt convinsă că dirijorii corului ***Symbol*** sunt înzestrați cu multă pasiune, cu talent și cu un har aparte, prin care entuziasmează și emoționează sufletele artiștilor de pe scenă și ale spectatorilor. Concertul corului ***Symbol*** de la Ateneu a făcut elogiul celor mai înalte aspirații umane. Prin intermediul muzicii, minunații artiști au evocat în tonalități luminoase magia Sărbătorilor Crăciunului și frumusețile lumii.

Carmen MANEA

Seara muzicii vechi

Seara din 11 noiembrie 2017 a fost marcată într-un cadru intim la Școala Gimnazială de Arte nr. 3 din București printr-un program muzical ce a transpus ascultătorii în vremuri străvechi pe tărâmuri străine dar și autohtone. Momentul a avut trei „acte": premierea concurenților participanți la Concursul *Toamna muzicii vechi*, recitalul de chitară *Duo de Amiciția* și recitalul vocal-instrumental susținut de Mihaela Andrei și Adrian Andrei.

Concursul aflat la cea de-a doua ediție reprezintă inițiativa profesorului Daniel Castravete, vicepreședintele

Duo de Amiciția

Asociației de chitară Valahia și se adresează tinerilor chitariști cu vârste cuprinse între 7-18 ani. Obiectivul principal al organizatorilor este de a familiariza și mai ales de a include lucrări renascentiste și baroce în repertoriul elevilor ce studiază chitara clasică, știind de altfel că în Europa secolelor 16-18 s-au scris numeroase lucrări pentru lăută, acesta instrument fiind foarte răspândit în Anglia, Franța și Germania, utilizat inițial ca acompaniament pentru voce apoi solistic. Fiecare premiant a primit câte un volum din *Muzica Veche Transilvana,* o culegere cu 30 de aranjamente pentru chitară solo din *Codex Caioni*, semnată de Adrian Andrei. Premierea s-a încheiat cu interpretarea unor lucrări executate de laureații acestui concurs.

Al doilea moment al serii a fost marcat de recitalul de chitară susținut de *Duo de Amiciția*, protagoniști fiind Daniel Castravete și Lucian Naste. Programul acestui recital a conținut lucrări ce au păstrat aceeași notă elegantă de curte, cu dansuri viguroase sau genuri tradiționale, piesele fiind, fie trascripții pentru chitară, fie aranjamente realizate chiar de interpreți. Au fost audiate lucrări de un farmec aparte din repertoriul renascentist și baroc, cu autori precum, Henry Purcell – *Prelude for the witches*, *Witches Duet*, *Two in one upon a Ground*, lucrări din opera *Dido și Aeneas,* Francesco da Milano – *Canone* și *Spagna,* Thomas Robinson – *Gagliarde, A plain song, Toy.*

Seara muzicală s-a încheiat cu recitalul vocal-instrumental susținut de soprana Mihaela Andrei și Adrian Andrei, acesta din urmă având o dublă ipostază: de compozitor și interpret (chitară). Cei doi au prezentat în primă audiție absolută un moment muzical original, care îmbină sonorități autohtone cu influențe apusene și răsăritene deopotrivă, imaginând o muzică medievală de curte. Lucrarea intitulată *Codex Brâncoveanu* este o suită de 12 piese - *Dans de curte, Încoronarea lui Constantin Brâncoveanu, Poem de dragoste, Seară la Palatul Mogoșoaia, Dans valah, Colind brâncovenesc, Cântec de leagăn brâncovenesc, Zidire de monastire, Dans brâncovenesc, Cântec de luptă brâncovenesc, Vodă Brâncoveanu în captivitate, Brâncoveanu Domn creștin* - care s-a dorit a fi o istorisire muzicală a evenimentelor reprezentative din viața domnitorului român. Autorul însuși a afirmat că această lucrare *este o mărturisire târzie într-o epocă modernă despre viața lui Brâncoveanu.* Piesele, ale căror versuri sunt semnate tot de către compozitor, au realizat o simbioză perfectă între voce și chitară, cei doi interpreți construind o atmosferă aparte, printr-un limbaj sonor de tip arhaic în care ritmurile asimetrice, structurile sonore, măsurile mixte, formulele de ostinato sau formele strofice devin mijloace specifice de exprimare.

Mihaela și Adrian Andrei

Prin ambianța emoționantă creată și modul deosebit de desfășurare, întregul moment a reușit să evidențieze activitatea complexă a protagoniștilor îmbinând într-un mod armonios calitatea de pedagogi cu cea de interpreți.

Iliana VELESCU

Eveniment la Palatul Cantacuzino

În 26 octombrie 2017, în Aula Palatului Cantacuzino s-a desfăşurat un eveniment de marcă dedicat patronului spiritual al instituţiei. Manifestarea organizată de Muzeul Naţional Enescu în parteneriat cu Institutul Cultural Român (inclusă în programul ***Luna Enescu la ICR***) a cuprins două secţiuni: lansarea volumului ***George Enescu - Muzicianul de geniu în imagini***, elaborat de regretatul muzicolog Viorel Cosma (prezentat de prof. univ.dr. Mihai Cosma) şi un recital instrumental susţinut de violonistul Gabriel Croitoru, violoncelistul Marin Cazacu şi pianistul Iulian Ochescu - cu lucrări de Enescu şi ale unor contemporani ai săi.

În calitate de amfitrioană a evenimentului, directoarea Muzeului Enescu, muzicologul Cristina Andrei a evocat cu multă sensibilitate şi gratitudine figura legendară a muzicologului Viorel Cosma, subliniind rolul esenţial al acestuia în cadrul cercetării personalităţii şi a creaţiei ensciene şi în formarea multor generaţii de muzicologi. În continuare, a luat cuvântul prof. univ. dr. Mihai Cosma, care a prezentat volumul ***George Enescu - Muzicianul de geniu în imagini*** (vol.2), care face referire la perioada maturităţii artistice şi la ultimii ani de viaţă petrecuţi de Enescu departe de ţară. Cartea aduce numeroase informaţii noi şi pertinente, dar şi imagini inedite provenind din arhinele Muzeului Naţional Enescu, ale Teatrului Naţional din Bucureşti, ale Muzeului Naţional de Istorie şi fotografii din arhiva personală a autorului. Muzicologul Mihai Cosma a subliniat contribuţia maestrului Viorel Cosma în cadrul acestui ultim volum al domniei sale, care completează datele acumulate în cercetările anterioare. "Dacă ar fi să ne uităm la grafică şi la numărul foarte mare de imagini sigur că este un album, dar este un album care se auto-povesteşte, care te îndrumă, care îţi ghidează paşii şi te călăuzeşte prin cariera lui George Enescu aproape mai bine decât dacă ar fi fost o carte de text scris, muzicologic, pur şi simplu. E o foarte nimerită combinaţie între imagine şi textul explicativ care însoţeşte aceste imagini".

Gabriel Croitoru, Iulian Ochescu, Marin Cazacu

În alocuţiunea sa, preşedintele ICR, doamna Liliana Ţuroiu a menţionat preocupările instituţiei pentru promovarea contribuţiei inestimabile a lui Enescu în cadrul patrimoniului mondial, făcând referire la manifestările incluse în *Luna Enescu la ICR* (în capitale europene, la Sinaia în septembrie 2017 şi la evenimentul de la Muzeul Enescu). Aşa cum era firesc, a luat cuvântul şi o reprezentantă a familiei autorului cărţii, Roxana Cosma, fiica muzicologului Viorel Cosma. Aceasta a evocat momente din viaţa şi activitatea tatălui ei şi i-a îndemnat pe cei prezenţi să contribuie la promovarea moştenirii culturale impresionante lăsate de acesta.

A urmat recitalul instrumental de înaltă ţinută artistică. În deschiderea programului, pianistul Iulian Ochescu a prezentat ***Bourée*** din ***Suita op. 10 în Re major*** de George Enescu; interpretul s-a preocupat de reliefarea pregnanţei ritmice, a optimismului şi bravurii pe care piesa le întruchipează. Pe parcursul recitalului, pianistul s-a achitat onorabil în postura de acompaniator şi ca membru al formaţiei de trio. În ***Serenada română*** pentru violoncel şi pian de Constantin Dimitrescu, Marin Cazacu a evocat cu multă sensibilitate şi dăruire un evantai emoţionant de imagini muzicale şi de stări sufleteşti. A urmat ***Balada*** pentru vioară şi pian de George Enescu, lucrare de mare vibraţie afectivă, căreia Gabriel Croitoru îi descoperă mereu noi valenţe expresive. În ***Cântec vechi*** de Paul Constantinescu, am admirat capacitatea excepţională a violoncelistului Marin Cazacu de a evoca nobile sentimente şi frumuseţea limbajului compozitorului. În cele ***Şase dansuri româneşti*** de Béla Bartók, Gabriel Croitoru a întruchipat imagini de o rară frumuseţe, pline de poezie, de energie, de patos şi strălucire.

Programul muzical s-a încheiat cu o superbă creaţie enesciană: ***Sérénade lointaine*** pentru vioară, violoncel şi pian, în care publicul a fost fascinat de muzica evocatoare, plină de emoţie şi nostalgie, redată la cotele cele mai înalte expresive de cei trei protagonişti. La bis, Gabriel Croitoru şi Marin Cazacu au interpretat ***Passacaglia*** de Johan Halvorsen pe o temă de Händel, lucrare pe care Enescu a prezentat-o cu succes în numeroase concerte. Interpreţii au realizat un dialog plin de culoare, de inedit şi impetuozitate, în care au desfăşurat un impresionant arsenal de efecte instrumentale. Cuvintele rostite după recital de maestrul Marin Cazacu rezumă elocvent bucuria şi onoarea artiştilor de a participa în cadrul evenimentului care "în sine are o conotaţie şi emoţională şi vibrantă în acelaşi timp şi, mai ales pentru noi, interpreţii muzicii lui George Enescu, într-un context în care a fost lansată o carte despre George Enescu."

Carmen MANEA

Pe scena Studioului "Mihai Jora"

Duelul viorilor – ediţia 2017

Aflat la cea de-a şaptea ediţie, turneul ***Duelul viorilor*** din acest an s-a desfăşurat într-un format nou, care a adus în faţa publicului, alături de artiştii din anii precedenţi – violoniştii Gabriel Croitoru şi Liviu Prunaru şi pianistul Horia Mihail -, încă două apreciate interprete: Simina Croitoru şi Valentina Svyatlovskaya Prunaru. După recitalurile de succes de la Deva, Alba Iulia şi Arad, muzicienii au fost întâmpinaţi cu entuziasm de publicul tradiţional din capitală. Repertoriul acestei ediţii a cuprins piese de anvergură din creaţia compozitorilor: Kreisler, Mendelssohn, Poldini, Saint-Saëns, Sarasate, Brahms, Wieniawski, Spohr, Beriot, Dancla. Aşa-zisa confruntare a însemnat ca şi în anii precedenţi o demonstraţie de bun gust, de

Simina Croitoru, Valentina Svyatlovskaya Prunaru, Gabriel Croitoru, Liviu Prunaru

artă instrumentală de cel mai înalt nivel şi de excelentă colaborare artistică. Dacă prima parte a programului a cuprins 4 microrecitaluri de vioară cu acompaniament de pian, în partea a doua, publicul a ascultat lucrări scrise pentru duo şi ansamblu de 4 viori.

În deschiderea programului, Gabriel Croitoru a interpretat ***On wings of song*** de F. Mendelssohn, ***Rondino pe o temă de Beethoven*** de Fr. Kreisler şi ***Doll waltz*** de E. Poldini, lucrări cuceritoare prin melodicitatea, originalitatea scriiturii şi diversitatea imaginilor muzicale, care i-au prilejuit ocazia de a valorifica plenar atât calităţile sale de excepţie cât şi sonoritatea particulară a viorii Guarneri del Gesu "Catedrala", care i-a aparţinut lui George Enescu. Originalitatea şi creativitatea interpretărilor sale impresionează de fiecare dată; de aceea, fiecare lucrare îşi găseşte întruchiparea unică, ideală.

În continuare, violonista Valentina Svyatlovskaya Prunaru a oferit o versiune plină de strălucire şi virtuozitate a celebrei lucrări a lui Camille Saint-Saëns, ***Introducere şi Rondo capriccioso***. Interpreta a mai prezentat ***Preludiu şi Allegro*** de Fr. Kreisler, lucrare elaborată în stilul muzicii baroce (inspirată de o temă de Pugnani), ce evidenţiază calităţile compozitorului precum şi ale interpretului.

Pe scenă s-a aflat apoi Simina Croitoru, care a oferit două lucrări contrastante din punct de vedere stilistic şi expresiv: ***Liebeslied*** de Fr. Kreisler şi ***Melodii lautăreşti*** de Pablo de Sarasate. Publicul a fost fascinat de muzicalitatea şi sinceritatea cu care violonista a redat miniatura de Kreisler, dar şi de profunzimea, cantabilitatea şi virtuozitatea fără egal pe care aceasta le-a dezvăluit în complexa lucrarea a lui Sarasate. Finalul plin de virtuozitate, de culoare şi strălucire a încununat prestaţia de excepţie a talentatei violoniste.

În încheierea primei părţi a programului, l-am ascultat pe Liviu Prunaru, care a inclus în programul său: ***Scherzo în do minor*** (din Sonata FAE) de J. Brahms şi ***Souvenir de Moscou,*** op. 6 de H. Wieniawski, creaţii remarcabile prin varietatea imaginilor muzicale şi modalităţile specifice de exprimare instrumentală.

Dacă în *Scherzo-ul* de Brahms violonistul a realizat contrastul dintre temele energice, pline de patos şi momentele cantabile, în lucrarea de Wieniawski, acesta s-a preocupat de evocarea expresivă a fiecărui tablou muzical în parte. În demersul său artistic a fost susţinut de sonoritatea viorii Stradivarius "Pachoud", construită în 1694. Am admirat de asemenea prestaţia pianistului Horia Mihail, "arbitrul" duelului, care i-a susţinut cu profesionalism şi dăruire pe cei 4 violonişti.

Partea a doua a programului a debutat cu ***Duo-ul Concertant op. 67 nr. 2*** de L. Spohr, într-o versiune cuceritoare realizată de violoniştii Gabriel Croitoru şi Simina Croitoru. Publicul a fost impresionat de energia debordantă, de cantabilitatea generoasă şi entuziasmul pe care artiştii le-au dezvăluit. A urmat ***Duo concertant op. 57*** de Ch. Beriot, în interpretarea Valentinei Svyatlovskaya Prunaru şi a lui Liviu Prunaru, muzicieni experimentaţi, care au evidenţiat convingător colaborarea artistică fructuoasă şi nivelul înalt al artei lor instrumentale. Publicul aştepta cu emoţie şi nerăbdare să-i asculte pe cei doi "duelişti" tradiţionali, Gabriel Croitoru şi Liviu Prunaru. Aceştia au prezentat ***Capriciu pentru două viori pe teme norvegiene*** de J. Halvorsen, lucrare plină de bravură şi virtuozitate, ce pune în valoare inspiraţia generoasă a compozitorului şi arta violonistică a interpreţilor. Inspirata versiune a entuziasmat publicul care i-a aplaudat îndelung pe cei doi maeştri. Cum era de aşteptat, în încheierea programului, cei 4 violonişti s-au aflat împreună pe scenă; ei au oferit superbele ***Variaţiuni pe o temă de Mozart – "Ah, vous dirai-je, maman"***, de Ch. Dancla. Publicul a putut admira prestaţia valoroasă a fiecărui violonist în parte, dar şi excelenţa artistică a ansamblului. La cererea insistentă a publicului, violoniştii au reluat la bis finalul lucrării.

Desfăşurat pe 1 octombrie, de Ziua Internaţională a Muzicii, evenimentul de marcă de la Sala Radio prefigurează o stagiune de succes pe scena institutiei, în care profesionalismul, creativitatea şi pasiunea constituie cheia reuşitei artistice.

Carmen MANEA

Eveniment la Sala Radio

Pe 13 octombrie 2017, în studioul de concerte al Radiodifuziunii Române a fost programat un concert simfonic cu lucrări de Camille Saint-Saëns şi Serghei Rahmaninov. La pupitrul Orchestrei Naţionale Radio s-a aflat dirijorul Gabriel Bebeşelea, binecunoscut publicului pentru performanţele sale artistice, iar solistul serii a fost Gabriel Croitoru, cel care oferă de fiecare dată interpretări de referinţă ale repertoriului violonistic. În deschiderea programului a fost prezentat celebrul poem pentru orchestră ***Danse macabre op. 40 în sol minor*** de C. Saint-Saëns, lucrare în care compozitorul traduce în forme noi vechi frumuseţi. Versiunea realizată de ansamblul orchestral dirijat de Gabriel Bebeşelea s-a remarcat prin muzicalitate, sinceritate şi sublimă elevaţie. Dincolo de semnificaţia funebră a titlului, am perceput dinamismul şi energia fără egal a muzicii, aspectul ei consolator, încrederea în valorile perene ale vieţii. Sub bagheta inspirată a dirijorului, orchestra a reliefat cu măiestrie nobleţea melodică, pregnanţa ritmică, ineditul armoniilor (în care un rol important îl ocupă tritonul şi secvenţele cromatice), contrastul dintre imaginile avântate şi cele cu conţinut liric, bogăţia expresivă.

Gabriel Bebeşelea

foto: Ionuţ Macri

În continuare, am ascultat ***Concertul nr. 3 în si minor op. 61*** de C. Saint-Saëns, în care Gabriel Croitoru a evoluat în postură solistică. Pe parcursul celor trei mişcări ale lucrării, am admirat reuşita artistică incontestabilă şi colaborarea fructuoasă dintre solist, dirijor şi orchestră la nivelul concepţiei estetice şi al realizării interpretative. Prima mişcare, *Allegro non troppo,* a transmis un evantai bogat de sentimente, de la elan, la patos şi lirism interiorizat. Gabriel Croitoru are harul de a captiva publicul prin interpretările sale unice, pline de generozitate şi creativitate. Fiecare temă ori motiv muzical repetat capătă noi valenţe expresive, fascinează şi emoţionează. În mişcarea a doua, *Andantino quasi allegretto*, am perceput dialogul armonios dintre solist şi orchestră, precum şi valorificarea expresivă a tuturor elementelor limbajului muzical. Finalul *Molto moderato e maestoso – Allegro non troppo*, a încununat o prestaţie de excepţie, asemănătoare unei feerii mişcătoare, pline de culoare şi de sentimente nobile, epurate de discursuri reflexive. Acurateţe şi stil elegant, rigoare şi sensibilitate, creativitate şi vocaţie umanistă sunt câteva dintre atributele interpretării concertului de Saint-Saëns. La cererea publicului, Gabriel Croitoru a cântat ***Recitativ şi Scherzo*** de Fritz Kreisler, lucrare impresionantă prin diversitatea expresivă şi bravura instrumentală. Am admirat şi de această dată îngemănarea armonioasă a virtuozităţii cu gândirea muzicală elevată a minunatului violonist. În cazul său, viziunea artistică asupra

unei piese nu e repetabilă, ci înlocuită cu alta, îmbogățită cu noi valențe expresive și semantice; fiecare etapă are chipul ei unic, inconfundabil.

În partea a doua a programului, orchestra dirijată de Gabriel Bebeşelea a prezentat o creație valoroasă a compozitorului Serghei Rahmaninov: ***Dansurile simfonice op. 45.*** Interpretarea plină de fantezie şi elan a artiştilor de pe scenă a entuziasmat publicul. Sub bagheta inspirată a dirijorului, orchestra a realizat tablouri muzicale contrastante, a evocat original particularitățile specifice ale dansurilor, a evidențiat amploarea şi echilibrul formei şi bogăția inspirației compozitorului; mai presus de toate, a evidențiat într-o manieră cuceritoare tematica variată, extrem de ofertantă ce poartă aceeaşi amprentă personală, unificatoare a lui Rahmaninov. Versiunea propusă de dirijor - remarcabilă prin originalitate, insolit şi ingenioase asocieri imagistice -, a cucerit în egală măsură orchestra şi publicul. Am admirat eleganța, eficacitatea şi rafinamentul prestației dirijorale, care stau mărturie pentru talentul, profesionalismul şi dăruirea artistului. Gabriel Bebeşelea a redat cu măiestrie caracterul specific al fiecărei mişcări în parte, punând accent pe latura expresivă şi pregnanța ritmică, a creat imagini pline de culoare şi pitoresc, precum şi o gamă variată de stări sufleteşti, situate între generozitate şi entuziasm, eroism şi lirism cuceritor. O mențiune specială trebuie acordată nivelului artistic înalt al instrumentiştilor ce alcătuiesc Orchestra Națională Radio; pe parcursul întregii manifestări muzicale, aceştia au demonstrat profesionalism, maturitate, concentrare şi dăruire. Publicul nu mai pricepea mai multe voci distincte, ci una singură - orchestra -, o minunată *forma dicendi*. Dirijorul Gabriel Bebeşelea este adeptul unui stil ce postulează sub diversitatea eurilor (instrumentiştilor), un singur eu şi sub diversitatea clipelor, un timp universal. Concertul de la Sala Radio constituie un model de artă interpretativă şi viziune estetică de cel mai înalt nivel, ce merită să fie integrat în categoria evenimentelor muzicale ale anului 2017.

Carmen MANEA

Andrei Gocan

Concert simfonic la Sala Radio

În 25 octombrie ac, Orchestra de Cameră Radio, dirijată de Andrei Gocan a susținut un concert simfonic în care a prezentat câteva creații valoroase ale repertoriului universal. Solistul serii a fost apreciatul pianist Horia Mihail, un interpret polivalent, care surprinde de fiecare dată prin versiunile originale, pline de prospețime şi creativitate pe care le realizează. În deschiderea programului am ascultat Suita simfonică ***Mormântul lui Couperin, M 68a*** de Maurice Ravel, lucrare originală, plină de fantezie şi culoare. Sub bagheta inspirată a dirijorului Andrei Gocan, orchestra a realizat patru tablouri muzicale contrastante, corespunzând celor patru mişcări ale suitei. Am admirat rafinamentul, frumusețea ornamentației şi ingeniozitatea discursului muzical din *Preludiu,* noblețea expresivă şi caracterul dansant din *Forlana,* simplicitatea şi melancolia evocată în *Menuet*, ca şi pregnanța ritmică şi vivacitatea *Rigodon*–ului. A urmat ***Concertul nr. 2 în Si bemol major op. 19 pentru pian şi orchestră*** de Ludwig van Beethoven, în care Horia Mihail s-a aflat în postură solistică; la mai bine de 2 secole de când a fost scrisă, această creație de anvergură instrumentală, plină de optimism şi candoare fascinează interpreții şi publicul de pretutindeni. Versiunea plină de luminozitate şi noblețe oferită de pianistul Horia Mihail a entuziasmat publicul. Dacă în I mişcare, *Allegro con brio,* interpretul a impresionat prin virtuozitate, elan sentimental şi bogăție expresivă, în mişcarea a II-a *Adagio,* artistul a reliefat cu multă sensibilitate şi dăruire frumusețea discursului muzical; în rondo-ul final, *Molto allegro,* a realizat un caleidoscop cuceritor de imagini şi stări sufleteşti caracterizate prin vervă, grație şi optimism. Am admirat remarcabilul simț al frazării, rafinamentul tuşeului, expresia poetică specific beethoveniană, integrarea armonioasă a detaliilor în arhitectura lucrării; dincolo de sonoritatea particulară, interpretările sale au darul de a revela laturi temperamentale puternice şi o spectaculoasă combustie interioară. La realizarea performanței artistice au contribuit semnificativ dirijorul şi orchestra, care au reuşit să valorifice bogăția expresivă şi să susțină demersul solistic. La bis, Horia Mihail a interpretat ***Visare*** de Robert Schumann, miniatură plină de poezie şi de rafinament care a evidențiat plenar măiestria artei sale pianistice.

În partea a doua a programului au fost prezentate două lucrări valoroase din repertoriul simfonic. În ***Serenada pentru orchestră de coarde op. 20*** de Edward Elgar, dirijorul Andrei Gocan a reuşit să contureze cu multă subtilitate trăsăturile caracteristice ale acestei bijuterii muzicale. Pe întreaga desfăşurare a lucrării, de la *Allegro piacevole,* la *Larghetto* şi în finalul *Allegretto,* dirijorul a urmărit să reliefeze melodicitatea şi rafinamentul sonor, profunzimea expresivă şi complexitatea discursului muzical. Prestația sa convingătoare de la Sala Radio a confirmat calitățile personalității artistice, precum şi experiența dobândită prin studiile făcute la Academia Regală din Londra şi la Conservatorul din Paris, precum şi în concertele de pe scenele mondiale şi româneşti. În încheierea programului, a fost interpretată ***Suita cehă în Re major, op. 39, B. 93*** de Antonin Dvorák, creație remarcabilă prin varietatea paletei sonore şi expresive, prin pregnanța ritmică şi caracterul antrenant. Cu mult aplomb, cu eleganță şi dăruire, muzicienii au conferit un plus de strălucire, de dinamism, de subtilitate şi de culoare partiturii. Publicul a admirat eficacitatea şi eleganța gesticii dirijorului, care a reuşit să polarizeze atenția orchestrei, să valorifice calitatea sonoră şi omogenitatea partidelor de coarde, dar şi timbralitatea specifică a instrumentelor de suflat. Remarcabil prin claritate, sinceritate şi ingenioase asociații imagistice, concertul de la Sala Radio ne-a amintit cuvintele lui Mircea Eliade: "Nimic nu poate dura până nu i se oferă un suflet".

Carmen MANEA

Orchestra Simfonică Radio

Îndeobşte Studioul Mihail Jora este destul de aglomerat în serile de vineri când au loc concertele Orchestrei Simfonice Radio, dar atunci când absolut toate locurile sunt vândute şi pe la casierie se mai aşteaptă vreo minune pentru procurarea unui bilet, cu siguranță are loc un eveniment deosebit. Într-adevăr, atunci când au fost anunțate *Concertul de Beethoven* în interpretarea lui Alexandru Tomescu şi *Simfonia a III-a "cu orgă"* de Saint Saëns, toate dirijate de binecunoscutul şef de orchestră şi organist Nicolae Moldoveanu, sala a fost plină până la refuz. O eleganță şi o atmosferă distinsă au învăluit foaierele şi sala în aşteptarea celor patru lovituri de timpane care vestesc începutul olimpianului Concert în Re pe care Beethoven l-a terminat în

1860. Alura violonistului Alexandru Tomescu dezvăluie imaginea instrumentistului care îşi dedica întreaga energie studiului şi şlefuirii talentului cu care a fost înzestrat, iar *Concertul op.61* reprezintă lucrarea în care se relevă maturitatea gândirii artistice, rafinamentul stilistic şi tehnica fără greş necesare unei interpretări de mare clasă. În acest context este de la sine înțeles ca abordarea opusului beethovenian devine un eveniment la care,din păcate, asistăm din ce în ce mai rar. Spre satisfacția publicului cei doi interpreți au colaborat excelent. Orchestra, prin dirijorul Nicolae Moldoveanu, a fost un partener egal, cu o prezență sonoră eficientă în acest dialog, părțile de tutti susținând travaliul beethovenian în toată frumusețea lui. Violonistul a avut astfel posibilitatea să se desfăşoare în voie pe dificilele pasaje (arpegii şi game genial aranjate), majoritatea în registrul foarte înalt, care ornamentează temele. O frazare elegantă, cu mişcări interioare subtile adaptate dramaturgiei textului, unele intrate deja în tradiția interpretativă, un sunet consistent, iată câteva dintre calitățile care au contribuit la re-creerea acestei capodopere. Fritz Kreisler a fost autorul

Alexandru Tomescu

foto: Contrast

cadențelor - unele dintre cele mai frumoase şi potrivite, foarte bine executate-precum şi al bisului, *Recitativo şi Scherzo Capriccio* pentru vioară solo, în care Alexandru Tomescu a apărut în ipostaza violonistului virtuoz.

Simfonia a III-a în do minor, op. 78 "cu orgă" rămâne pentru totdeauna un punct de referință al creației lui Saint Saëns şi, după mărturisirea autorului, lucrarea cuprinde tot ce a izvorât ființa sa mai bun la momentul respectiv. S-au făcut multe speculații în legătură cu acel fragment extras din *Dies Irae* (mult exploatat în literatura muzicală de toate genurile, în cazul nostru se presupune a fi legat de *Totentanz*, Liszt fiind cel căruia i-a fost dedicată lucrarea ulterior) care se transformă în Tema Temelor pe parcursul întregii simfonii. Credem că linia melodică ascunde în sine multiple calități care pur şi simplu stimulează imaginația creatorilor, tot aşa cum *Lucis Creator* (un alt cântec gregorian, asemenea lui *Dies Irae*) i-a inspirat pe Mozart şi pe Haydn la vremea lor. Pe de altă parte compozitorii care au fost şi mari organişti (Saint-Saëns la Madeleine, César Franck la Sainte Clothilde, Gabriel Fauré tot la Madeleine, Charles-Marie Widor la Saint-Sulpice, Louis Vierne la Notre-Dame de Paris,ca să ne referim cu precădere la cei din Franța) au o scriitură bogată, generoasă, asemenea sonorității grandioase a instrumentului în fața căruia au petrecut foarte mulți ani şi au căutat să folosească orchestra cât mai eficient pentru a obține efectul dorit. Este foarte posibil ca la elaborarea celebrului *Adagietto* (din Simfonia a V-a) Mahler să fi fost impresionat de acel *Poco adagio* al primei secțiuni din Simfonia a III-a , în care deja orga aduce acel sentiment "religioso" comun amândurora! Ținând cont de toate acestea, excelentul *organist* Nicolae Moldoveanu l-a completat pe dirijor în tălmăcirea vie, dinamică şi foarte expresivă a acestui emoționant opus. Ca şi în cazul Concertului de Beethoven tempo-urile au fost foarte bine alese, liniile melodice s-au evidențiat cu claritate mai ales în complicata țesătură contrapunctică a finalului, metamorfozele temei conducătoare putând fi urmărite cu uşurință. Orchestra simfonică Radio a participat cu un vizibil entuziasm la realizarea acestui program la care şi-au dat concursul organista Simona Săndulescu şi cei doi pianişti virtuozi care au completat aparatul orchestral. Ce poate fi mai convingător decât o interpretare oferită de un artist dirijor-organist care are o profundă înțelegere a acestei splendide muzici scrisă de Saint Saëns?

Corina BURA

Orchestra de Cameră Radio

Sub bagheta dirijorului englez William Kunhardt, Orchestra de Cameră Radio a susținut în 29 noiembrie un concert de aleasă ținută artistică. Solistul serii a fost reputatul violonist Gabriel Croitoru, artistul care descoperă mereu noi fațete ale capodoperelor muzicale, oferind publicului versiuni pline de emoție şi sinceritate. În deschiderea programului a fost prezentată ***Suita capriol pentru orchestră de coarde*** de Peter Warlock, creație cuceritoare, alcătuită din şase mişcări contrastante, inspirate dintr-o colecție de piese publicate în 1588. Compozitorul prezintă structura unui intelectual de emoție reținută, disciplinată, prefăcută în idee, dar exprimată în imagini inedite, de mare plasticitate. Muzica surprinde prin mobilitatea fanteziei şi prin modernitatea procedeelor componistice. Interpretarea lucrării s-a remarcat prin diversitate dinamică, pregnantă ritmică, suplețe şi consecvență.

În continuare, a fost interpretat ***Concertul nr. 4 în Re major pentru vioară şi orchestră, KV 218*** de W. A. Mozart, cu Gabriel Croitoru în ipostază solistică. Pe întreg parcursul

William Kunhardt

lucrării, am apreciat excelenta colaborare dintre solist şi orchestră, nu doar în ce priveşte sincronizarea, ci şi maniera de expunere a ideilor muzicale. În această situație, rolul dirijorului ni s-a părut a fi secundar. Ne aminteam că în aceeaşi sală, cu aceeaşi orchestră, violonistul a interpretat cu succes *Anotimpurile* de Vivaldi, în postură de solist şi dirijor (lucru pe care ar putea să-l facă şi în cazul altor lucrări, ca de exemplu concertele de Mozart). Revenind la prestația de excepție din 29 noiembrie, amintim aplombul şi exuberanța pe care le-a transmis violonistul în prima mişcare *Allegro,* precum şi noblețea expresivă din mişcarea a II-a, *Andante cantabile*, care a emoționat profund publicul. Finalul, scris în formă de rondo-sonată, a evidențiat imaginile contrastante întruchipate în cele două secțiuni *Andante grazioso* şi *Allegro ma non troppo*. Acompaniat

cu atenție și profesionalism de orchestră, solistul a realizat o versiune plină de prospețime, de impetuozitate și farmec a partiturii mozartiene. La bis, Gabriel Croitoru a interpretat ***Allemanda*** din ***Partita în si minor*** de J. S. Bach, pe care a dedicat-o memoriei fostului său profesor Mihai Constantinescu, de la cărui moarte au trecut 30 de ani. Piesa făcea parte dintre preferințele maestrului - violonist apreciat în scolul trecut -, pe care o prezenta adeseori în concertele sale. A fost un gest emoționant de recunoştinţă şi admirație a discipolului față de profesorul său.

În partea a doua a programului, sub atenta coordonare a dirijorului William Kunhardt, orchestra a prezentat ***Simfonia a II-a în Re major, opus 36*** de L. van Beethoven, capodoperă ce fascinează și astăzi publicul de pretutindeni. Evoluând într-un ritm ascendent în ultimii ani, orchestra a ajuns la o autonomie deplină, confirmată prin prestații artistice de înalt nivel. Împreună cu muzicienii ansamblului, tânărul dirijor a reușit să realizeze o versiune viabilă, plină de elan și culoare a lucrării ce a vizat: acuratețea textului muzical, calitatea sonoră, expresivitatea, evidențierea elementelor limbajului spcific. Viziunea sa asupra creației beethoveniene ne-a amintit cuvintele poetului Charles Baudelaire, care susținea că "imaginația este cea mai ştiinţifică dintre facultăți". Prima mişcare, *Adagio molto. Allegro con brio* s-a remarcat prin gravitate şi profunzime expresivă (din partea introductivă), prin reliefarea pregnantă a temelor, prin caracterul energic şi strălucitor al discursului muzical (din *Allegro*). Mişcarea a II-a, *Larghetto* a fost redată cu sensibilitate şi noblețe, în contrast cu *Scherzo-ul* plin de dinamism şi luminozitate (mişcara a III-a). Finalul *Allegro molto* (care, prin caracterul lui impetuos îi sugera lui Berlioz un al II-lea *Scherzo*, deşi este scris în ritm binar), a entuziasmat publicul prin verva, exuberanța şi frenezia pe care le-a transmis. Am apreciat efectele dinamice şi timbrale inedite, care, asociate cu pulsația ritmică şi accentele umoristice, au contribuit la creionarea unor imagini muzicale pline de energie şi strălucire. Simfonia de Beethoven a fost o bună alegere pentru a încheia în notă optimistă o seară muzicală frumoasă.

Carmen MANEA

Seară de muzică franceză

Cea de a doua instituție culturală care şi-a adaptat programul în conformitate cu uzanțele cerute de doliul național în onoarea Regelui Mihai I, - eveniment al cărui ceremonial nu a mai avut loc de 90 de ani, dacă ne referim la moartea regelui Ferdinand I în 1927 - a fost Orchestra Simfonică Radio, la pupitrul căreia s-a aflat dirijorul Matthias Manasi. Seara de 8 decembrie a prezentat un program de o cu totul altă factură decât cel al Filarmonicii, organizatorii optând pentru o seara cu muzică romantică de secol XIX. În prima parte violonistul Alexandru Tomescu a interpretat celebrul *Poème* op. 25 de Ernest Chausson, *Romanța nr. 2 op.50 în Fa* de Beethoven şi *Méditation* din opera *Thaïs* de Massenet. Partea a doua a concertului a prezentat o altă capodoperă a muzicii vocal simfonice, *Requiemul op. 48 în re minor* de Gabriel Fauré. Dacă este să privim seara în ansamblu, ea s-a detaşat complet de caracterul funebru, dramatic, terifiant uneori, care însoțeşte prin ritualuri specifice asemenea inevitabile evenimente şi s-a axat pe o muzică a păcii, a meditației, care generează sentimente de înălțare spirituală şi de speranță. Deşi tensionată, muzica lui Chausson face trimiteri indirecte la tăriile cerului şi se aseamănă cu paleta unui pictor care zugrăveşte metamorfozele acestora pe timp de vară, liniile melodice fiind vectorii prin care se realizează trecerea de la culoare spre senzație. O interpretare care este considerată ideală este cea a lui George Enescu, iar Alexandru Tomescu a urmat în linii mari această minunată concepție, cu un plus de pasionalitate (titlul inițial este totuşi *Le Chant de l'amour triomphant*), subliniind fluctuațiile care izvorăsc din stilul armonic destul de modern în epocă, generator al unor schimbări rapide de dispoziție sufletească. Toate acestea edifică o structură suplă, un mare arc fluid ca marcă a genialității lui Chausson. Al doilea punct al programului a fost selectat din minunatul repertoriu beethovenian, *Romanța în Fa op.50* ale cărei teme inspiră pace, serenitate, desprindere de materialitate. Publicul reacționează întotdeauna la frumusețea solemnă, la umanismul nobil al acestor pagini, sala fiind cuprinsă de o linişte absolută în care aproape ți-e este frică să respiri pentru a nu risipi vraja de care este cuprinsă audiența. Alexandru Tomescu a excelat şi de această dată prin sunetul său pur şi foarte elaborat care transmite înaltul mesaj filosofic al compozitorului. Celebrul Intermezzo din opera cu titlul omonim, scris de Massenet, *Thaïs*, este renumit pentru expresivitatea sa, o adevărată meditație, aşa cum sugerează şi titlul, îndreptată spre valorile spirituale către care cu toții suntem invitați să ne conducem în viața terestră. Este o descoperire personală a dorinței sufletului de a se întoarce la Origini, parcursul fiind însoțit de acordurile serafice ale harpei. Această construcție a programului fost foarte bine gândită deoarece *Requiemul* de Fauré, care, după spusele autorului "este

Matthias Manasi

dominat pe toată întinderea lui de un sentiment uman centrat pe credința în odihna veşnică", se înscrie într-o teologie care nu exprimă teama de moarte, aceasta din urmă fiind văzută ca o eliberare, împlinirea unei aspirații către fericirea eternă. Dirijorul Matthias Manasi a preluat partitura eroului principal, cunoaşterea temeinică, marea experiență şi aprofundarea textului oferind o versiune extrem de reuşită în cele mai mici detalii. Aşa cum se ştie, Fauré se depărtează de tiparul tradițional al *missei da requiem* şi elimină dramaticul ostentativ folosind suprafețele polifonice doar ca puncte de contrast într-o curgere continuă a muzicii care suprapune două planuri stilistice distincte: sonorități de Ev Mediu şi ale unui superb Romantism. Corul s-a remarcat prin timbruri catifelate, o foarte frumoasă frazare şi dicție impecabilă în limba latină şi, atât cât au fost posibile, pronunția şi înțelegerea unui text din *Kyrie* scris într-o limbă greacă vorbită acum 1000 de ani. Soprana Veronica Anuşca, ale cărei performanțe sunt remarcabile datorită versatilității cu care abordează stiluri foarte diferite, a intonat un emoționant *Pie Jesu* (care înlocuieşte în mare parte *Dies Irae*) şi un foarte liric *In Paradisum*, ultimul nefăcând parte din serviciul liturgic ci din ritualul de înmormântare propriu-zis. Binecunoscutul bariton Ştefan Ignat a avut o intervenție cumva oedipiană în *Offertoire,* sonoritățile amintind de momentul în care personajul din capodopera enesciană îşi află eliberarea în crângul sacru al Eumenidelor! *Libera me*, penultima secțiune, l-a readus în prim plan pe bariton, într-o ipostază vocală plină de demnitate, axată pe împăcare şi linişte eternă. Pentru aproape două ore cei care au preferat să vină la acest concert au avut parte de o muzică dătătoare de pace şi izvor de speranță.

Corina BURA

O noapte la Veneția

Cui nu i-ar place o noapte la Veneția, așa cum am văzut-o eu? Cu atmosfera plină de nostalgicele case, poduri, canale și palate, cu nume de istorie și cu romantismul gondolelor ce își îngână melopeea tangajului pe clipocirea apei? Cui nu i-ar place să simtă mângâierea boarei ce încă păstrează discretul parfum al timpurilor trecute, dar și tăria celui prezent acum? Cui nu i-ar place explozia de culori a hainelor, costumelor, a micilor grădini și restaurante ce se asortează atât de bine cu nuanțele zidurilor sau ale apei? Cui nu i-ar place să se joace de-a ghicitul misterelor din spatele măștilor de carnaval sau nu? Cui nu i-ar place de fapt, "O noapte la Veneția"? Și așa

cum am văzut-o eu, sincer o recomand cu tot entuziasmul tuturor visătorilor și doritorilor de frumos, de inedit, de acțiune, de muzică, de dans, de veselie, mai ales că pentru asta nici măcar nu e nevoie de avion, de cazare, de zile libere sau bagaje, ci doar de un bilet de intrare la spectacolul Operei Comice pentru Copii din București, pentru opereta "O noapte la Veneția" de Johann Strauss -fiul. Eu am fost la avanpremieră ei din data de 10 noiembrie și mi-a plăcut nespus. Pentru că, de la primul pas făcut în teatru, publicul e întâmpinat cu scene și locuri din Veneția, pictate pe toți pereții foaierului, picturi care acaparează atât de intens și definitiv cumva privirea încât după acel WOW general, aproape că nu se mai îndura nimeni să-l părăsească pentru a intra în sală. Și ăsta a fost doar începutul. Deoarece după ce fiecare și-a ocupat locul și s-au stins luminile uzuale, odată cu ridicarea baghetei dirijorului s-au umplut pereții în totalitatea lor longitudinală și verticală, cu minunatele clădiri emblemă ale Veneției, proiectate într-un asemenea mod și în asemenea tonuri pastelate, încât aproape că îți taie respirația. Și... gata. Miracol! Te afli deja la Veneția, înconjurat de ea. Apoi… se ridică cortina și începe spectacolul, în continuarea mai concentrată a decorurilor din sală, cu o scenografie sprintenă, ingenios realizată de Adriana Urmuzescu și talentatul Traian Marin, cu luminile și proiecțiile lui de efecte speciale, cu povestea-i cunoscută și o grămadă de alte minuni care au tălmăcit-o. Pe mine chiar m-a emoționat pentru tot ce am văzut. Un spectacol fermecător, de excepție,: atât de real, încât părea imaginar. Și m-a impresionat pentru modul cum desuetul, intriga, întâmplarea, au fost atât de decent dar bine frazate și frumos povestite prin cânt, prin dans, prin costume, prin culori. Mi-au plăcut în mod deosebit:

Mișcarea scenică, care a pus în valoare calitățile fiecărui personaj sau grup de personaje, prin gesturi sau suita de mișcări clasice, dar și moderne, chiar cu atitudini de karate, discrete și clare în același timp, dificile tehnic, dar elegante și fluide și asta datorită limbajului coregrafic bogat, imaginativ și adecvat fiecărei situații, cu sublinieri subtile, hazoase, fără a cădea în ridicol și cu elemente lirice, duioase, fără a deveni dulcege (în originală partitură coregrafică a lui Mihai Mândruțiu).

Vocile tinere, bine impostate, cu frazări limpezi, cu dicție bună și ceea ce e mare lucru, dublate de vizibila bucurie de cânta.

Regia personalizată a lui Cristian Mihăilescu, care nu are cum să nu te prindă.

Orchestra care deși numeric foarte restrânsă, a sunat bine sub îndrumarea dirijorului Gheorghe Iliuță.

Toți balerinii ce au dat viață cu multă grație și siguranță discursului aferent poveștii.

De fapt, mi-a plăcut tot. Și de atunci, din 10 noiembrie, îmi tot repet exclamativ, ce frumoasă a fost.... noaptea la Veneția!

Reușit spectacol. Reușit, luminos, vesel, proaspăt și în pofida vârstei operetei lui Strauss, foarte nou. Mai adaug aplauzele mele la scenă deschisă pentru realizatorii (deja menționați) și interpreții de certă valoare: Daniel Trandafir, Andrei Petre, Răzvan Răduță, Lorena Sandală, Adriana Gheorghișor, Daniela Bucșan, Cosmin Vijeu, Mădălin Mandin, Sergiu Neamțu, Ionuț Picincu și arlechinii: Sabina Chirișă, Ana Badea, Alexandru Chiș, Taiga Ueno și ansamblul de balet al instituției în cauză.

Doina MOGA

2CELLOS, în concert *live* la Sala Palatului

Au cucerit publicul cu șapte ani în urmă, imediat după ce cover-ul video al celebrului "*Smooth Criminal*" lansat de Michael Jackson a "explodat" pe Youtube, întrunind peste 3 milioane de vizualizări în primele două săptămâni și mai mult de 18 milioane în cinci ani! Muzicieni de formație clasică, croatul **Stjepan Hauser** (deținător al nu mai puțin de 21 premii la competiții naționale și internaționale) și croato-slovenul **Luka Šulić** (câștigător al concursurilor internaționale **European Broadcasting Union "New Talent"** - 2006, **Lutoslawski** – Varșovia 2009, **Royal Academy of Music Patron's Award** – Wigmore Hall 2011) – sau, mult mai simplu, **2Cellos** – au ales, în locul unei "firești" rivalități competiționale, să alcătuiască unul din cele mai cunoscute și bine

foto: Marius Vâjoaica

cotate cupluri interpretative din întreaga lume.

Valorificând profunzimea sound-ului specific acestui dublet instrumental, conținutul celor patru albume editate de Sony Music Masterworks: ***2Cellos*** (2011), ***In2ition*** (2013), ***Celloverse*** (2015) și ***Score*** (2017 reflectă juxtapunerea abilă a unor mostre stilistice pop, rock și *crossover* clasic, prin intermediul unei serii de cover-uri combinate cu demersuri componistice originale, care i-au propulsat pe Hauser și Šulić în poziții de vârf ale ierarhiei discografice din Europa, SUA (topul Billboard), Japonia ("Discul de Aur" pentru ***In2ition***), Australia și Noua Zeelandă. Aranjamentele inovative realizate de cei doi muzicieni explorează, în cele mai amănunțite detalii, vastul arsenal timbral de care dispune, cumulat, atât violoncelul clasic cât și corespondentul său electronic. Și pentru că **2Cellos** au acceptat provocarea postmodernă a deschiderii către accesibilitate, actul interpretativ a devenit, în viziunea lor, un liant al "tiparelor" clasic, pop și rock, demonstrație finalizată cu un succes de proporții în cazul concertului "**Back to the Roots**" susținut în 2015, la Zagreb (care a alăturat repere reprezentative din creația lui Bach, Vivaldi, Haendel, Bruch, Massenet, Rahmaninov, Kreisler, Monti și Piazzolla, unor compoziții purtând semnătura lui Ennio Morricone, Hans Zimmer, Michael Jackson și, respectiv, a formației U2).

Sondând un univers tangential celui clasic, proiectul ***Score*** a plasat lansarea CD-ului cu același nume în ambianța unui turneu mondial, care a debutat în martie 2017 în Marea Britanie și se va încheia, în același loc, în iulie 2018. Inepuizabilii Stjepan și Luka au ajuns, în 5 decembrie 2017, și la București, după ce au urcat până acum – însoțiți de flexibilul percuționist, de asemenea croat, **Dušan Kranjc** și de multipremiatul ansamblu versatil **Zagreb Soloists –** pe unele din cele mai renumite scene de spectacol din Serbia, Italia, Slovenia, Japonia, Polonia, Austria, Franța, Elveția, Belgia, Olanda, Germania și Bulgaria. Programul lor a inclus, pe lângă piesele extrase din coloana sonoră a filmelor "*Chariots of Fire*" (Titles – Vangelis), "*The Godfather*" (*Love Theme* – Nino Rota), "*Breakfast at Tiffany's*" ("*Moon River*" – Henry Mancini), " *Rain Man*" (Hans Zimmer), "*Love Story*" (Francis Lai, Carl Sigman), " *Titanic*" ("*My Heart Will Go On*" – James Horner, Will Jennings), "*Gladiator*" ("*Now We Are Free*" – Hans Zimmer, Klaus Badelt), "*Game of Thrones*" (Ramin Djawadi), cuprinse și în albumul *Score*, și alte pagini de o virtuozitate revigorantă ca "*Mombasa*" lui Hans Zimmer, "*Thunderstruck*" semnat de Angus & Malcolm Young, parodicele "*The Trooper*" al lui Iron Maiden mixat cu uvertura rossiniană "*Wilhelm Tell*" și "*Wake Me Up*" aparținând lui Avicii (toate patru regăsindu-se și pe CD-ul ***Celloverse***), precum și piese de atmosferă ca "*You Shook Me All Night Long*", "*Highway to Hell*" (atribuită albumului ***In2ition***) și "*Back in Black*" din repertoriul lui AC/DC,"*(I Can't Get No) Satisfaction*" – Rolling Stones, recentul hit incendiar al lui Luis Fonsi – "*Despacito*", "*Smells Like Teen Spirit*" – Nirvana, nelipsind, evident, binecunoscutul "*Smooth Criminal*" și nici extrem de sensibilul "*With Or Without You*" – U2 (ultimele trei piese fiind inserate și în albumul de debut ***2Cellos***).

Travestindu-se cu uimitoare dezinvoltură în fiecare din personajele narațiunilor prefigurate virtual, **Stjepan Hauser** și **Luka Šulić** și-au propus – și au reușit – să ne proiecteze imaginea unor scenarii sonore inedite pentru fiecare construcție melodică, agrementate cu comentarii sugestive care au îmbinat umorul cu ironia într-un impresionant cocktail de energie. Și, când și-au luat rămas bun, ne-au promis că vor reveni la următoarea graniță dintre ani…pentru a o pulveriza, din nou, pe cea dintre stiluri…

Loredana BALTAZAR

În țară - retrospectivă

Filarmonica „Lyra - George Cavadia" din Brăila

De peste un an, brăilenii trăiesc bucuria unui vis împlinit: existența unei filarmonici, cu o orchestră de cameră proprie, cu o stagiune simfonică ce susține în egală măsură evenimente simfonice și camerale, la care participă ca invitați personalități artistice din țară și străinătate. La data de 30 mai 2016, Consiliul Județean Brăila a hotărât, la propunerea consiliului de administrație condus de managerul Ionuț- Sândel Balaban, reorganizarea instituției de spectacole existente, pe care a denumit-o „**Filarmonica Lyra-George Cavadia**". Această nouă denumire a fost dată ca un omagiu adus personalității de excepție a celui care a fost compozitorul și cântărețul George Cavadia, cel care a marcat istoria culturală a Brăilei prin înființarea în 1883 și susținerea materială a Societății Filarmonice "Lyra", contribuind la construirea și dotarea cu mobilier și pian a clădirii care adăpostește și astăzi sala de concerte. Totodată, George Cavadia a fost cel care a susținut-o pe tânăra Haricleea Hartulary și i-a îndrumat primii pași pe drumul artei lirice, intuind valoarea inestimabilă a vocii acesteia. "Lyra" și George Cavadia sunt două simboluri ale începuturilor istoriei muzicale brăilene, pe care actuala instituție își propune să le reînvie și să le promoveze atât în plan local cât și național.

Prima stagiune 2016-2017 s-a desfășurat după un program adaptat bugetului noii instituției și dorinței de a veni în întâmpinarea cerințelor entuziastului public brăilean. Astfel, în fiecare lună a avut loc câte un concert simfonic susținut de orchestra de cameră, un recital cameral și concerte educative pentru elevi. Programele, determinate de componența camerală a ansamblului, au adus în atenția publicului, cu precădere lucrări aparținând barocului și clasicismului dar și numeroase creații românești. Meritul selectării repertoriale și a susținerii de la pupitrul dirijoral a majorității concertelor programate îi revine devotatului muzician brăilean, **colonel Petrea Gogu**, o personalitate

Filarmonica „Lyra - George Cavadia"

activă şi recunoscută a vieţii muzicale a oraşului de la malul Dunării. Îmbinând în mod fericit rigoarea şi disciplina căpătate pe băncile Şcolii Militare cu excelenţa muzicală din timpul studiilor efectuate la Facultatea de Compoziţie, Muzicologie şi Pedagogie din cadrul Universităţii Naţionale de Muzică din Bucureşti, colonel Petrea Gogu s-a remarcat printr-o activitate artistică susţinută de peste douăzeci de ani la conducerea diferitelor ansambluri instrumentale şi corale brăilene, dar şi ca iniţiator şi manager al unor evenimente precum Festivalul Internaţional al Muzicilor Militare - Brăila timp de zece ediţii, 1996-2012.

Stagiunea actuală a debutat devreme, pe 20 septembrie 2017, cu un program alcătuit din capodopere ale clasicilor vienezi: Wolfgang Amadeus Mozart – *Uvertura la Opera "Don Giovanni"* şi *Concertul nr. 3 pentru vioara şi orchestră, în Sol Major*, în prima parte şi Josef Haydn – Simfonia nr. 104, în Do Major, "London", în partea a doua. În seara concertului, sala de evenimente a Palatului "Lyra" a devenit neîncăpătoare, organizatorii fiind nevoiţi să suplimenteze numărul de locuri.

Invitatul serii a fost **Sabin Laviniu Penea**, un excelent reprezentant al tinerei generaţii de violonişti români în plină afirmare, prin solicitarea sa, conducerea filarmonicii materializând unul din dezideratele importante ale actuale stagiunii, formulat în nenumărate rânduri de directorul **Ionuţ–Săndel Balaban**: "Ne dorim, în măsura posibilităţilor, să oferim publicului brăilean şi nu numai, evenimente culturale de calitate, cu artişti consacraţi, dar şi să promovăm tinerele talente muzicale pe scenele filarmonicii brăilene."

Discipol al apreciatului violonist Gabriel Croitoru, Sabin Penea este licenţiat şi absolvent al cursurilor de master ale Universităţii de Muzică din Bucureşti şi are deja o bogată activitate concertistică numărând peste 500 de concerte susţinute atât în calitate de solist cât şi ca membru în diverse ansambluri camerale în ţară şi străinătate. Calităţile sale au fost apreciate de juriile unor competiţii naţionale şi internaţionale, obţinând o serie de premii şi distincţii şi a participat cu succes la numeroase festivaluri de gen. În calitatea de solist al concertului de Haydn, Sabin Penea a abordat o atitudine simplă şi sinceră în interpretare, reţinută în expresivitate, dar în acelaşi timp comunicativă. La bis, în *Lăutarul* lui George Enescu, s-a simţit mult mai în largul său, lucrarea oferindu-i elemente coloristice şi dinamice mai libere faţă de canoanele şi tradiţiile muzicii clasice.

Orchestra condusă de colonel Petre Gogu a susţinut discret acompaniamentul, intervenind şi subliniind cu elan discursul muzical din momentele orchestrale.

Deopotrivă în Uvertură şi în Simfonie am remarcat sonoritatea îngrijită şi omogenă a ansamblului, precizia în atac, unitatea şi colaborarea permanentă dintre instrumentişti şi dirijor.

Pe tot parcursul concertului, audiţia fiecărei lucrări a fost prefaţată de expunerile documentate, entuziaste şi binevoitoare ale doamnei profesor Marilena Niculescu, venind astfel în întâmpinarea dorinţelor publicului de a cunoaşte şi afla cât mai multe informaţii despre compozitori, lucrări şi interpreţi.

În încheiere, directorul Ionuţ Balaban a mulţumit atât artiştilor cât şi publicului, făcând precizarea că următoarele concerte vor fi susţinute în sala mult mai încăpătoare, recent renovată a Teatrului Dramatic "Maria Filotti", o adevărată bijuterie arhitectonică. Ne bucurăm şi apreciem faptul că administraţia oraşului a găsit resursele necesare pentru a susţine şi reînvia cultura muzicală cu vechi tradiţii ale Brăilei.

Laura SAVA

OPERA OMNIA.
Sabin Păutza sau despre fascinaţia sonorului

Deschiderea anului universitar 2017-2018 la Universitatea Naţională de Arte „George Enescu" a coincis cu debutul celei de-a doua stagiuni a proiectului ***OPERA OMNIA. AUTOPORTRETE COMPONISTICE***, iniţiat şi realizat de prof. univ. dr. **Gheorghe Duţică** şi însufleţit de numele care deja costituie temelia vie a anului precedent: Adrian Pop, Dan Dediu, Doina Rotaru, Nicolae Brânduş, Octavian Nemescu. Practic, *Opera Omnia* oferă prilejul unor confesiuni personale şi profesionale, cu mireasmă de pronie, o ocheadă privilegiată în laboriosul univers al compozitorului de lumi sonore, o holografie a intimităţii actului său de creaţie.

Bucuria reîntâlnirii cu proiectul a fost dublă, o perspectivă vizând continuitatea seriei de conferinţe ce ilustrează pe viu astfel de portrete de compozitori, iar cea de-a doua fiind marcată de personalitatea investită cu magie, charismă şi umor a invitatului care deschide noul „sezon", **Maestrul Sabin Păutza**. Astfel, joi, 5 octombrie, artişti şi iubitori

Sabin Păutza, Ghe. Duţică

de frumos au fost invitaţi la întâlnirea specială cu ***„Sabin Păutza – muzica mea, itinerarii, anotimpuri, sonorităţi"***, un popas într-un peisaj sonor încărcat de seducţie, fascinaţie şi farmec.

Cu emoţia şi cu freamătul parcă ale unui copil revenit acasă, Maestrul îşi mărturiseşte la fiecare vizită la Iaşi apartenenţa spirituală şi culturală la oraşul în care a activat, s-a format şi a fost formator de muzicieni. Debutând de foarte tânăr în profesia de cadru didactic universitar prin votul de încredere acordat de Achim Stoia, rectorul de la acea vreme şi reîntemeietorul Conservatorului ieşean, Sabin Păutza are în palmaresul pedagogic o întreagă pleiadă de personalităţi care s-au ridicat din Iaşi şi au dus în toată lumea talentul şi pregătirea muzicale sau care au activat în Iaşi şi au îmbogăţit nivelul cutural al lumii muzicale. Astfel, nume precum Viorel Munteanu, Ionel Voineag, Romeo Cozma, Nancy Brandes, Teodor Caciora, Gheorghe Duţică, Virgil Popescu, Laura şi Alex Vasiliu, Cristian Misievici, Carmen Misievici, Bujor Prelipcean, Adrian Anania dar şi altele sunt rostite cu mândrie de către Maestru.

Întâlnirea cu Sabin Păutza este de fiecare dată ca o poveste încărcată de substanţă, umor, demostraţii muzicale şi este pecetluită cu senzaţia atemporalului. Despre el, muzicologul Gheorghe Duţică declara chiar în debutul conferinţei că „Sabin Păutza este omul pe care îţi doreşti să-l fi întâlnit, omul în preajma căruia îţi doreşti să te fi aflat pentru a învăţa, pentru a cânta, pentru a compune, pentru a glumi,

pentru a iubi şi, mai ales, pentru a iubi muzica, toată muzica bună".

Afirmarea şi confirmarea frumosului sonor în creaţia sa sunt adaptate cu măiestrie parametrilor oricărui gen şi stil, chiar şi în condiţiile muzicilor experimentale, pe care le-a testat cu succesul garantat de receptivitatea publicului şi de frecvenţa în sălile de concerte. Ca o succintă dovadă, Sabin Păutza a făcut o trecere în revistă a **creaţiei sale**, asimilând şi prezentând clasificarea pe care muzicologii care s-au aplecat asupra partiturilor sale au identificat-o ca putând fi împărţită în **5 etape**, reliefate prin ilustraţie muzicală, dar şi prin istorisiri cu tuşe de umor, uneori cu aluzii autoironice, alteori cu emoţii tremurânde în glas. Iar asta pentru că providenţa i-a prilejuit experienţe deosebite şi i-a scos în cale personaje legendare, făuritoare ale culturii, fiecare lucrare având câte o poveste şi profilând contururile unei personalităţi, de la Nichita Stănescu la Leonard Bernstein, de la Richard Oschanitzky la Marin Constantin şi mulţi, mulţi alţii.

Debutul componistic s-a manifestat în zona **tendinţelor muzicale de natură matematică**, probă de „condei" sonor trecută cu succesul ce include, pe lângă aplicabilitatea tehnică, şi veşmântul esteticului, datorat atât ataşamentului compozitorului faţă de unul din dezideratele esenţiale ale artei – capacitatea de a mişca sufletului ascultătorului –, cât şi profesorilor cu care s-a format, Ştefan Niculescu, Aurel Stroe, Tiberiu Olah, Dinu Ciocan ş.a. Aşadar, afectivul reuşeşte să depăşească abstractul în muzica lui Sabin Păutza de orientare stochastică sau dodecafonică, chiar şi într-un moment al civilizaţiei artistice când însăşi simţirea poetică a fiinţei sonore era periclitată de obscuritatea şi austeritatea unor experimente mult prea depărtate de planul emoţional, implicita intrinsecă a fenomenului muzical.

O a doua etapă de creaţie stă sub influenţa contemplativă a lui **Béla Bartók**, cel despre care Sabin Păutza afirmă că este cel mai mare compozitor român. Păutza îşi extrage suflul vital şi generator al muzicii sale din ritmica şi modalismul colindelor, ale bocetelor şi ale jocurilor populare româneşti, fie prin înveşmântarea lor în straie împărăteşti, prin rafinată stilizare, fie prin împroprierea lor în stare pură, asimilate cu naturaleţe, lăsându-se ghidat de luminescenţa arhetipurilor. Organizarea sonoră este laborios construită, într-un areal componistic în care nimic nu este lăsat la întâmplare, parametrii muzicali reprezentând unelte de mecanică fină ce şlefuiesc expresii vii.

Perioada americană se datorează atracţiei faţă de coloritul special al sonorităţilor de jazz, născută încă din copilărie prin câteva audiţii dăruite de hazard, imaginată firesc prin spiritul ludic şi conturată deplin prin experienţa de peste trei decenii pe meleagul american. Deşi a asimilat şi s-a integrat cu naturaleţe şi în noul peisaj cultural, sinceritatea apartenenţei etnice transpare ca o pecete imună, un cod genetic reafirmat şi reiterat cu ostinaţie şi cu aceeaşi forţă intrinsecă de fiecare dată în faţa oricărei tentaţii sonore transmigratoare. Din destinul său jazzistic, şi nu numai, face parte şi Richard Oschanitzky, cel despre care Sabin Păutza afirmă că este „omul care mi-a modelat viaţa, cariera şi existenţa".

Muzica americană de coerenţă spirituală românească a compozitorului Păutza i-a adus recunoaştere autorului fie prin prestanţa sălilor în care a fost interpretată (de exemplu *Simfonietta* a avut prima audiţie la Carnegie Hall, din New York), fie prin diverse premii, fie prin colaborări cu muzicieni deosebiţi, din care nu putem să nu-l amintim pe marele Leonard Bernstein.

O a patra etapă se manifestă prin **reîntoarcerea la muzica românească**, dar bazată pe citate (seria de *Jocuri* de la 1 la 9), Păutza etalându-şi cu strălucire simţul timbralităţii, capacitatea de a jongla cu sintaxele, abilitatea „punerii în scenă" a mai multor genuri şi tipologii, toate slujind mesajul semantic adânc imprimat în conştiinţa compozitorului.

Nu în ultimul rând, **o altă faţetă a creaţiei** sale care atestă complexa personalitate componistică ce mânuieşte iscusit toate stilurile şi genurile vizează muzica de scenă, căreia i-a dedicat 24 de *musical*-uri. Fie adresată copiilor, fie spectacolelor pentru adulţi, orientarea spre această zonă reiterează talentul de a da viaţă unui tematism mereu nou, captivant şi de impact.

Călătoria muzicală propusă de compozitor şi secondată de povestiri presărate cu umor şi tâlc a inclus **selecţiuni din cele 15 CD-uri** editate, amplul periplu sonor delectând publicul prezent. Astfel, au fost audiate fragmente din *Cinci piese pentru orchestră*, *Jocuri 2*, *Ofrandă copiilor lumii*, *Cvartetul nr. 3*, *Simfonietta*, *Concertul pentru saxofon*, *Concertul pentru clarinet bas*, *Divertismentul nr. 2*, dar şi piese de muzică uşoară precum *Răsfoind un album* (solistă Anca Parghel), *Toamna sună în geam* (solist actorul Sergiu Tudose) şi *Vă mulţumesc* (solist Cornel Constantiniu), de pe ultimul album (ce include 21 de şlagăre), lansat cu doar câteva zile în urmă, pe 30 septembrie, la Iaşi, cu ocazia aniversării a 50 de ani de la înfiinţarea celebrei corale *Animosi*, fondată de Sabin Păutza la Conservatorul ieşean.

Sensibilitatea şi imaginaţia creatoare mereu vii, exploratoare şi fascinante, atât pe filonul tradiţional, cât şi pe cel reînnoitor, sunt conjugate cu numitorul unităţii semantice date de apartenenţa spirituală a compozitorului care, după cum afirma şi muzicologul Gheorghe Duţică în finalul conferinţei, „te face să călătoreşti în timp".

Maestrul deţine statutul unui clasic, al cărui îndemn pentru studenţii participanţi este unul simplu, dar esenţial: „**Studiaţi-i pe toţi şi găsiţi modelul propriu**, ca să fiţi voi înşişi! Fiţi sinceri!"

Sabin Păutza nu este un căutător, ci este un trăitor al muzicii cu întreaga sa fiinţă, nouă rămânându-ne vibraţia meditativă de după întâlnirea cu el şi aşteptarea următorului moment de graţie în care să ne lăsăm **fascinaţi de universul său sonor**.

Anca SÎRBU

Soprana Nicoleta Ardelean
şi performanţa în învăţământul superior

Miercuri, 13 decembrie 2017, ora 17, la Muzeul de Artă, Constanţa a avut loc concertul destinat Sfintelor Sărbători de Crăciun *Colindam, colind, colind*..., oferit de studenţii Facultăţii de Arte, specializarea Interpretare muzicală-Canto. Pregătirea muzicală a fost asigurată de conf.univ.dr. Nicoleta Ardelean si prof.univ.dr. Ioan Ardelean. Acompaniamentul a fost susţinut de cele două remarcabile pianiste, conf.univ.dr. Gabriela Oprea şi Natalia Gribinic.

Iniţiativa unui astfel de concert este una firească, pentru sfârşitul anului, spre a marca evoluţia studenţilor, precum şi a

exercitării profesiunii de cadru didactic. Dar, dimensiunea formală a fost mult depășită prin prestația de înaltă ținută artistică a corifeului acestei manifestări, conf.univ.dr. Nicoleta Ardelean. Soprana, cu o carieră artistică națională și internațională impresionantă, a descătușat inimile auditoriului present la manifestare. Domnia sa a reuși să scoată la lumină calitățile vocale ale studenților săi, darurile proprii lor, impresionându-ne prin prestația lor deosebită. Studenții protagoniști au fost cei de la ambele programe de studii, Licență și Master, specializarea Interpretare muzicală-Canto. Vocile lor, pregătite cu mare responsabilitate, la fiecare oră de curs, au vibrat înălțător în sala primitoare a Muzeului de Artă. Solistic sau reunite într-un ansamblu pe patru voci, ele au împlinit dedicarea, seriozitatea, pasiunea, năzuința, deopotrivă a profesorilor coordonatori. Atmosfera de emulație a fost evidentă și contagioasă, sala întreagă implicându-se prin a cânta, de două ori.

Un spectacol de calitate este perceput la început prin programul ales, și, mai apoi, prin interpretarea propriu-zisă. Programul este cel care atenționează și diferențiază evenimentele. În seara de 13 decembrie repertoriul original propus de conf.univ.dr. Nicoleta Ardelean și prof.univ.dr. Ioan Ardelean, pentru prima parte a concertului, a fost unul profund transformator pentru toți cei prezenți. Colindele din inima Ardealului, ce aparțin muzicianului Emil Monția (1882-1965), grupate în cele cinci volume ale culegerii *110 colinde poporale românești,* au constituit canavaua pe care s-a construit bună parte din concertul vocal al serii. După cum a precizat în cuvântul de deschidere dl. prof.univ.dr. Ioan Ardelean, interpretarea primului volum, din cele cinci, a fost ales pentru a iniția o suită de concerte destinate Sărbătorilor de Crăciun, spațiate în anii următori, construind în acest fel o tradiție. Prestația celor cinci soliști, Noemi Modra, Iulia Stănei, Georgiana Gordea, Mirela Paraleu, Mircea Găvan și Silviu Vizan au impresionat prin căldura interpretării. Studiul intens, puterea propriei voințe, nerăbdarea decriptării fiecărei partituri, intensitatea trăirilor la repetiții, avântul în depășirea condiției prezente, sunt atribute care au fost vizibile în interpretarea studenților. Acompaniamentul pianistic a fost asigurat, cu măiestria care ne-a obișnuit, de dna. Conf.univ.dr. Gabriela Oprea și dna. Natalia Gribinic.

Următoarea treaptă pe care am fost conduși, noi publicul, a fost acela al elevării spre spiritualitate, prin bucuria evidențiată în cânt, conjugată cu smerenia. Prezența corului de maici de la Mănăstirea Saon, Tulcea, având la pupitrul dirijoral pe conf.univ.dr. Nicoleta Ardelean, a impresionat prin acuratețea vocală, corecta diferențiere a celor două partide vocale, prin expresivitatea interpreterii, deși ea a fost atent menținută în rigorile unui hieratism specific. Gestul dirijoral, ferm dar și artistic, semnificând știință și sensibiltate, a facilitat redarea melodică și armonică a partiturii în perfectă consonanță cu mesajului sacru, de Naștere a Mântuitorului.

Al treilea moment al spectacolului a fost al unei expansiuni emoționale, controlate și mărturisite: studenții, prin cânt; publicul; prin apluze îndelungi. Toți studenții specializării Interpretare muzicală-Canto s-au reunit pe scenă, într-o formație corală generoasă numeric, interpretând lucrări ale compozitorilor A. Adam, I Brie, I. Cârstoiu, I. Costescu, Gh. Cucu, D. G. Kiriac, T. Lugojan, N, Lungu, T. Popovici, V. Stanciu. A. Stoia. Munca și atenția acordată acestui moment a fost un proces intens, de aceea și răsplata eforturilor personale s-a resimțit în aprecierea publicului. Momentul de climax muzical a fost acela al interpretării solistice, de către conf.univ.dr. Nicoleta Ardelea, a piesei *Floricica,* de Francik Hubic. Recunoștința publicului s-a îndreptat către solistă și cor, cu vie admirație.

Conceptul acestei seri s-a transmis cu fiecare interpretare nouă, accentuând pe calitate. Performanța, condusă cu măsura experienței și creativității celor două cadre didactice, conf.univ.dr. Nicoleta Ardelean și prof.univ.dr. Ioan Ardelean, este modalitatea sigură, dar deloc facilă, gândind munca de pregătire a unui real concert. Fiecare student prezent, primind știința mentorilor, a dat măsura propriei valori, s-a construit spiritual pe sine dar mai ales în grup. Felicitări tuturor!

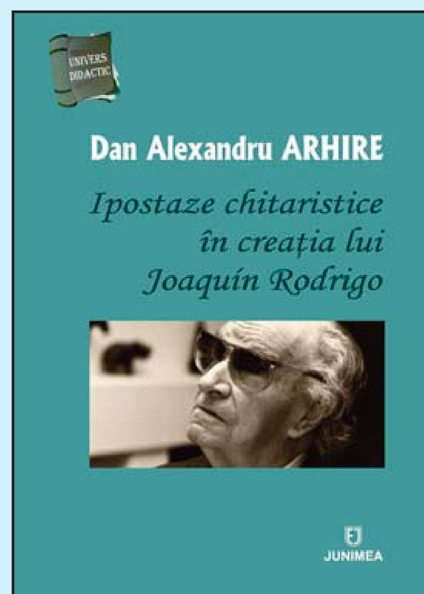
Ruxandra MIREA

Recenzii

Ipostaze chitaristice în creația lui Joaquín Rodrigo
de Dan Alexandru Arhire

Sub semnătura tânărului interpret și acum, iată, cercetător în domeniul interpretării chitaristice, Dan Alexandru Arhire, a apărut la Iași, sub sigla Editurii Junimea, volumul *Ipostaze chitaristice în creația lui Joaquín Rodrigo.*

Volumul este rezultatul unei cercetări doctorale profunde a repertoriului chitaristic al bine cunoscutului compozitor spaniol realizată din dublă perspectivă, muzicologică și interpretativă. Deși Joaquín Rodrigo este faimos în primul rând prin al său *Concert de Aranjuez*, autorul acestei cărți își propune să îndrepte această „nedreptate" punându-l în lumină cu întregul său arsenal componistic.

În cartea sa, Dan Alexandru Arhire propune un adevărat itinerar structurat în două mari secțiuni: prima parte conturează contextul muzical, estetic și chiar social – fiind trasate idei care țin de folclorul și tradițiile de tip iberic și mai apoi castilian și non-andaluz iar cea de-a doua parte este dedicată aspectelor analitice ale creațiilor lui Rodrigo, pornind de la *Concierto de Aranjuez* și continuând cu *Fantasia para un gentilhombre* dar și cu o multitudine de lucrări pentru chitară solo. Ceea ce aduce un plus-valoare acestei publicații este permanenta conexiune pe care autorul o păstrează cu realitățile interpretative, presărând aceste analize cu sugestii de execuție și interpretare și încheind volumul cu enumerarea și detalierea tehnicilor generale de abordare chitaristică a lucrărilor rodrigueriene.

Cartea are ca anexă un foarte util index de nume proprii și lucrări dar și de termeni și noțiuni, aspect care completează ideea că acest volum își găsește un loc binemeritat în orice bibliotecă liceală și universitară de specialitate.

Andra APOSTU

O primă audiție românească în Austria

Am ajuns la Innsbruck la început de noiembrie.

Fusesem invitată să susțin un workshop despre muzica mea, despre noile concepte sonore din muzica românească contemporană în fața studenților clasei de compoziție ai Conservatorului de muzică din Innsbruck. Urma de asemenea să iau parte, împreună cu clarinetistul Cristian Miclea, la cele două concerte ale Orchestrei Academiei St. Blasius condusă de Karlheinz Siessl. În program, alături de două binecunoscute și iubite pagini simfonice, "*Concierto de Aranjuez*" de Joaquin Rodrigo (solist: Florian Palier, un foarte bun chitarist) și *Amorul vrăjitor* de Manuel de Falla - *Concertul pentru clarinet și orchestră de coarde* de subsemnata, concert pe care Karlheinz Siessl îl dirijase cu un an în urmă la Arad și la Timișoara, în Festivalul internațional "Intrada" cu Orchestra Filarmonicii din Arad.

Karlheinz Siessl

Îi plăcuse din capul locului, după cum îi plăcuse și interpretarea efervescentă a lui Cristian Miclea, așa că iată-ne pe amândoi în celebrul oraș în care aveam să descoperim un centru muzical vibrant și în care aveam să ne facem neașteptat de mulți prieteni.

Colaborarea mea cu Cristian Miclea era excelentă și avea deja vechime, știam că mă pot baza pe un interpret de cea mai bună calitate, stăpân pe o tehnică de înaltă virtuozitate și cu un sunet minunat; nu mai departe de luna mai Cristian culesese numai laude ca solist al aceluiași Concert pentru clarinet acompaniat de Orchestra de cameră Radio dirijată de Tiberiu Oprea.

Cunoșteam, ca orice muzician, tradiția culturală a Austriei, colaborasem deja cu dirijorul Karlheinz Siessl și avusesem prilejul să remarc profesionalismul impecabil, intuiția și deosebita sa sensibilitate artistică, disponibilitatea umană; nu cunoșteam însă orchestra din Innsbruck și mă întrebam care va fi reacția față de o partitură contemporană, față de un compozitor român despre care nu știau mai nimic.

Mă întrebam, de asemenea, care va fi atitudinea publicului, dacă acea mult clamată universalitate a limbajului sonor avea să funcționeze. Ei bine, da, avea să funcționeze, avea să funcționeze la cele mai înalte cote, conectând instantaneu publicul cu orchestra prin acea unică bucurie a înțelegerii artistice pe care numai muzica o poate realiza. Reacția publicului din sala "Vier und einzig" a fost entuziastă, cele două concerte în care Karlheinz Siessl și Cristian Miclea au prezentat premiera austriacă a unei lucrări românești au fost, așa cum avea să-mi confirme și doamna Irina Cornișteanu - director al Institutului Român de Cultură din Viena și prezentă (alături de doamna Alexandra Panican, conducător de proiect) în ambele seri - un succes incontestabil, succes care nu ar fi fost posibil fără susținerea consecventă a ICR. Sala a fost arhiplină, publicul deosebit de atent, încântat de sonoritățile lumii lui de Rodrigro și de Falla, sensibil la paginile unei muzici românești în primă audiție.

Cu totul deosebită a fost deschiderea orchestrei față de o nouă partitură, capacitatea rapidă de a se conecta la un alt punct de vedere, de a se implica și mai ales de a se bucura de muzică. Este cu siguranță meritul excelentului muzician și dirijor Karlheinz Siessl - fondatorul și conducătorul Orchestrei Academiei St. Bladius, care a știut să construiască un ansamblu minunat de oameni pentru care pasiunea de a face muzică nu este o vorbă goală ci devine un mod permanent de a trăi, de a comunica.

Ea, această bucurie a trăirii întru muzică a fost darul pe care mi l-a oferit Orchestra Academiei St. Blasius, dovada că arta nu e inutilă, că oamenii continuă să fie însetați de sunetele care vibrează și care-i fac să vibreze, că publicul are nevoie în continuare de muzică și de muzicieni, de Manuel de Falla ca și de muzica modernă.

Pentru mine, ca și pentru Cristian Miclea, repetițiile și concertele dirijate de Karlheinz Siessl au însemnat o gură de aer proaspăt. Am întâlnit o orchestră pentru care repetițiile pregătitoare unui concert nu însemnau îndeplinirea unei obligații de serviciu, ci prilejul de a modela sunetele, de a exista ca artisti, de a fi fericiți și de a-i face și pe ceilalți fericiți.

Ne-am simțit minunat și nici nu ar fi putut fi altfel.

La Conservatorul din Innsbruck, întâlnirea cu studenții profesorului Franz Baur a fost un bun prilej de a vorbi viitorilor compozitori despre muzica românească de azi, despre moștenirea enesciană, despre noi atitudini estetice ale diferitelor generații, de la Corneliu Dan Georgescu, Octavian Nemescu la Irinel Anghel, la care s-au adăugat prezentarea propriilor puncte de vedere, fragmente din diferite lucrări. Un workshop de aproape trei ore în care s-au pus întrebări și s-au dat răspunsuri, în care s-au deschis ferestrele unei mai bune cunoașteri și comunicări, în care am încercat să aduc un plus de informație despre ceea ce se întâmplă în viața muzicală românească, despre variatele opțiuni estetice ale noii generații.

Cele câteva zile de toamnă au trecut prea repede. Pe drumul spre aeroportul din München se așternuse deja zăpada.

Maia CIOBANU

Despărțiri

Elena Zottoviceanu

În ultimul deceniu, muzicologia și critica muzicală românească au pierdut câteva mari personalități, Ada Brumaru, Clemansa și Gheorghe Firca, Viorel Cosma, Anca Florea… Miercuri, 27 decembrie, s-a stins din viață, la 84 de ani, și Elena Zottoviceanu după o suferință de câteva luni pe un pat de spital, deplânsă de numeroși prieteni și foști colaboratori. Existența ei a fost legată indestructibil de viața muzicală căreia i s-a dedicat întru totul, cunoscând-o în profunzime, reflectând-o și comentând-o în mii de studii, articole, cronici, conferințe, comunicări, emisiuni de radio și televiziune.

Studiile temeinice făcute la instituțiile muzicale din Timișoara și București, având profesori de marcă precum Liviu Rusu, Florica Musicescu, Cella Delavrancea, Zeno Vancea, Theodor Rogalsky, Sabin Drăgoi, au rodit apoi în activitatea foarte intensă dusă de Elena Zottoviceanu ca cercetător la Institutul de Istoria Artei al Academiei Române, Director al Direcției Muzicale din Societatea Română de Radiodifuziune, ca membră a Uniunii Criticilor Muzicali, a Federației Internaționale a Jurnaliștilor și a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România. Îi datorăm nenumărate studii de referință asupra personalității lui George Enescu – a contribuit substanțial la redactarea primelor monografii dedicate maestrului român la Editura Muzicală și cea a Academiei Române – dar și importante studii și articole asupra trecutului muzicii noastre, cu tradițiile și figurile cele mai de seamă.

Cronicar de cea mai aleasă competență, cu un stil literar elegant, elevat, a consemnat evenimente marcante ale vieții muzicale românești și internaționale în publicații de prestigiu, lăsând astfel documente de preț privitoare la lumea artistică ce i-a fost contemporană.

Elena Zottoviceanu a făcut parte dintre muzicienii noştri cei mai distinşi, de mare cultură, de atitudine demnă şi responsabilă, de talent şi adevărată dragoste pentru artă. Această dragoste nu s-a diminuat nici în clipele de suferință fizică pe care le-a înfruntat curajos şi cu mare discreție.

Îi vom simți lipsa şi nu o vom uita. Dumnezeu s-o odihnească!

Olga GRIGORESCU

Elena Zottoviceanu

Ne-am despărțit, în lumea sunetelor, de muzicologul, criticul muzical Elena Zottoviceanu, prin definiție un cercetător care descoperă, adună şi păstrează valori ale artei din lumea muzicii noastre. Îmi pare cea mai apropiată imagine capabilă a caracteriza eficient drumul existențial al doamnei Elena Zottoviceanu, nume binecunoscut în spațiul culturii româneşti din ultimele decenii. De-a lungul a mai bine de o jumătate de veac, prezența sa în sala de concerte, pagina scrisă sau discursul despre muzică, acțiunile de propagator al evenimentelor artistice s-au adunat în sipetul propriului tezaur personal de gânduri, meditații sau creații. Tonul doct, limbajul elegant, documentarea de o acribie profesională remarcabilă conferă scrierilor, realizărilor sale – studii şi comunicări, volume, cronici, emisiuni de radio sau de televiziune – valoarea mult dorită de autor a contribuției efective la cultura noastră

muzicală națională. Elena Zottoviceanu redemonstrează acum, la acest moment de tristă despărțire, autoritatea de necontestat a semnăturii sale, atestând o prezență profesională şi muzicologică de excepție.

Urmărim câteva detalii din „jurnalul de bord" al călătoriilor sale profesionale, de-a lungul vieții:

Cercetător ştiințific, şef secție de Istoria muzicii în cadrul Institutului de Istoria Artei al Academiei române (1956-1990), Director, Consilier al Direcției muzicale din Societatea română de Radiodifuziune (1994-2010), Membru al Biroului Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor (din 1965), Vicepreşedinte al Uniunii Criticilor muzicali "Mihail Jora" din România (din 1990), colaborator al mai multor enciclopedii din țară şi străinătate (***Beitrage zur Musikwisenschaft*** / Germania; ***Repertoire internationale de Literature Musicale New York***; ***Dicționarul Rizzoli-Ricordi*** – Italia.). Putem adăuga studii, articole, cronici, publicistică, volume de muzicologie, coautor al ***Monografiei George Enescu*** – Academia Română, Comunicări ştiințifice în țară şi străinătate (Praga, Moscova, Negotin, Bydgoszcz, Stockholm, Copenhaga, Strassbourg, Innsbruck, Belgrad), turnee artistice, participant la Seminarul de Studii americane de la Salzburg (1979,1992). Numeroase distincții pot fi menționate – Premiile Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor, Uniunii Criticilor muzicali "M.Jora", premiul "C. Porumbescu" al Academiei Române, Prix "Bernier" al Academiei Franceze de arte frumoase – Institut de France.

„Într-o perioadă (anii 70) în care abia începuse să se contureze o hartă plauzibilă a evoluției creației şi vieții muzicale româneşti – mărturisea cândva Elena Zottoviceanu – m-au preocupat ca privire istorică, subiecte, asupra teatrului liric, în Bucuresti în principal, cu repertoriu, personalități, principii estetice, evoluția publicului etc., începuturile istoriografiei originale în perioada interbelică. Un capitol aparte cred că îl pot considera cercetarea fenomenelor muzicale legate de ceremonialul domnesc, de la sacru la profan, de viața cotidiană a secolelor XVI-XVIII, aşa cum reies din scrierile epocii (literatura cronicarilor, călătorilor străini etc.) într-o viziune ce ține seamă de orientările teoretice ale muzicologiei contemporane actuale. Bineînțeles, adaugă Elena Zottoviceanu, un loc preponderent l-au avut întotdeauna cercetările legate de personalitatea lui George Enescu, căruia i-am dedicat studii privitoare la creație, biografie, estetică etc... „Condeier, critic muzical de vocație, dincolo de cercetare, de nevoia de a avea un contact permanent cu muzica vie, scrierea curentă despre muzică mi-a adus mari satisfacții."

Iată, aşa poate să se contureze în întregime succintul portret al acestei distinse muziciene, Elena Zottoviceanu, nobil trezorier al valorilor culturii noastre muzicale, tăinuite în cuprinsul bogat a veacului XX.

Grigore CONSTANTINESCU

Vasile Donose - OMAGIU

Din perspectivă existențială, plaiurile vasluienilor Moldovei reprezintă, de-a lungul vieții, o trăire generoasă, clădită pe credință culturală şi filozofică de către personalitatea muzicianului octogenar Vasile Donose, a cărui trecere în neființă a fost marcată de pragul dintre ultima zi a anului 2017 şi întristătoarea despărțire de noi, la miezul zilei de I ianuarie 2018. Primul dintre Ierarhii Ortodoxiei, Sfântul Vasile cel Mare, a fost şi pentru Vasile Donose simbolul atragerii către viață precum şi modul de a-i apropia pe cei din jurul său, pornind pe calea ce îl aducea din satul Valea Lungă, comuna Vinderei. A avut de ales, în calea învățăturii, drumurile studiilor pegătite de profesorii "Şcolii Normale *Costache Negri*" din Galați, înainte de a poposi mai apoi la Conservatorul de Muzică (1950-1955) şi la Facultatea de filozofie a Academiei *Ştefan Gheorghiu* (1962-1965) din Bucureşti, obținând tot aici Doctoratul.

Are, în aceşti ani, avantajul de a beneficia de pregătirea profesională universitară a unor maeştri de înalt nivel, precum George Breazul, Ion şi Gheorghe Dumitrescu, Tudor Ciortea, Constantin Bugeanu, Nicolae Moraru, D.D.Botez, Ion Vicol, condiții de familiarizare a cunoaşterii mediilor universitare orientate de Mihail Jora, Tiberiu Alexandru, Emilia Comişel. Sunt îndrumări valoroase care devin bazele profesionale ale perioadei ce-i asigură fundamentarea carierei sale remarcabil de generoase, care se deschide spre perioada afirmării profesionale către creație şi preocupările teoretice (compoziție, muzicologie, genuri muzicale corale, simfonice, muzică vocală). Documentarea profesională îi sprijină o perspectivă remarcabilă în direcția scrisului şi studiilor în domeniul unor multiple manifestări profesionale de o apreciabilă seriozitate şi diversitate în planul prezențelor absolvenței preocupărilor universitare capabile a-I impune cu posibilitățile multiple care îi asigură prezența complexă în mijloacele scrisului, relațiilor social profesionale, şi nu numai. Remarcăm aceste însuşiri în momentele în care viața social-culturală contemporană şi manifestările diverse, implicările valorice, se bazează pe multipla sa activitate culturală.

Trebuie să ținem seama că ecourile prezenței sale nu s-au estompat în vecinătatea anilor de afirmare a fiecărei solicitări profesionale, reprezentând ocazii de cunoaştere mai temeinică a rezultatelor perioadei organizatorice începute în anii '60. Oferta manifestărilor interpretative, ca dirijor de cor, înaintează astfel în implicarea lui Vasile Donose ca Director al Casei Regionale a Creației Populare din Bucureşti, apoi ca redactor muzical (1959-1964), posturi profesionale ce marchează înaintarea ca director artistic şi redactor şef adjunct (1966-1969) la Radiodifuziunea Română. Vasile Donose urcă sistematic treptele afirmării în calitate de redactor şef al Emisiunilor

muzicale şi la Televiziunea română (1969-1972). Vorbim astfel de ascensiunea evidentă a cunoaşterii mijloacelor de manifestare complexă ce îl impun cu fermitate ca redactor şef şi director al emisiunilor şi Formaţiilor muzicale la Radioteleviziunea Română (1972-1978). Pentru cei care au urmărit această activitate sortită a marca profesionalizarea instituţiilor deja menţionate, preocupările multiple înseamnă un evident progres, despre care s-a vorbit cu admiraţie la nivelul conducerii, al promovării cadrelor tinere bazate pe metodica cunoaşterii resurselor de organizare. Un director iubit, formator de oameni, el a îndrumat numeroşi realizatori (Ligia Ardelean, Luminiţa Constantinescu, Rodica Sava). Fără a menţiona semnul ascendent de progres al activităţii de conducere, cunoaştem în detaliu modalităţile de promovare a redacţiilor, urmărirea mijloacelor progresive ale tematicii emisiunilor şi amplificării relaţiilor profesionale supravegheate cu competenţă în domeniul Radiodifuziunii şi Televiziunii muzicale, într-o ascensiune evidentă a calităţii profesionale din domeniul istoric respectiv, cu lansarea concursurilor radiofonice cu public "Floarea din Grădină", "Steaua fără nume". Cunoaştem de asemenea date despre activitatea sa profesională din perioadele ce au urmat plecării sale din Radiodifuziune, când a realizat după Revoluţie, împreună cu redactorul şef al postului "Radio România Muzical", Mihaela Doboş, un ciclu de emisiuni intitulat "Muzica românească şi epopeea naţională", axat cu prioritate pe creaţia componistică a lui Gheorghe Dumitrescu - ciclu difuzat la Radio România Cultural - iar mai târziu – după 2002 - în schema Postului Radio România Muzical, o emisiune săptămânală, REVISTA PRESEI MUZICALE destinată articolelor despre concerte, evenimente muzicale, etc. apărute atât în presa de specialitate cât şi în oricare altă publicaţie.

Interesat de cercetări de estetică şi muzicologie, Vasile Donose semnează periodic mai multe studii de remarcabilă valoare, dintre care cităm *Puncte de vedere; Umanismul, trăsătură fundamentală a artei autentice* (1972); *Cultura muzicală ca identitate spirituală a poporului român* (1984); *Muzica secolului XX (limbaj, gândire, sensibilitate, comunicare* (1986); *Idei estetice afirmate în gândirea componistică şi muzicologică românească* (Ed. Academiei Române).

Vasile Donose a realizat documentarul radiofonic "*George Enescu or the Poetry of Man*" (1967, în colaborare). Devenit director şi consilier artistic la Agenţia Română de Impresariat Artistic – ARIA – (1978 - 1982), Vasile Donose preia de asemenea răspunderea de vicepreşedinte al Uniunii Interpreţilor din Bucureşti, devenind şi membru în Comitetul Internaţional de Muzică Populară (1969). În această perioadă, Vasile Donose îşi asumă răspunderea, în calitate de director general, la *Teatrul satiric-muzical artistic "Constantin Tănase"* din Bucureşti (1982 – 1999).

Multiplele direcţii spre care îşi îndreaptă atenţia, pe plan naţional şi internaţional, în publicistică şi răspunderi organizatorice, justifică în planul Uniunii Compozitorilor atenţia de care beneficiază. Astfel, Vasile Donose a fost sărbătorit în 6 iunie 2009, în Aula Palatului Cantacuzino din Bucureşti, cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani, prezentând volumele semnate de el, lansate în momentul respectiv: *Imaginarul real* – Editura Muzicală, anul 1990, cartea intitulată *File de jurnal* şi cartea publicată la Craiova de "Revista Ramuri", *Cu şi despre Vasile Donose*.

Sunt doar o parte din aspectele publicisticii sale, articole, studii, comentarii, cronici, recenzii, editate de Melos, Muzica, Studii de Muzicologie, Tomis, Luceafărul, Îndrumătorul Cultural, România Liberă, Ramuri etc. De asemenea, a susţinut Conferinţe, Prelegeri la Moscova, Budapesta, comunicări ştiinţifice (Varşovia, Edinbourg, Augsburg, Ungaria, Belgia, Italia, Germania, Polonia, Rusia).

Realizările sale au determinat distincţii precum "Ordinul Meritul Cultural" Clasa V-a (1969) , Ordinul muncii Clasa II-a, Medalia Bedrich Smetana (1975), Medalia oraşului Lucca (1976).

Un interes aparte, oglindit în reflectarea vieţii sale profesionale şi familiale subliniază urmărirea carierei strălucite a fiicei sale, mezzo-soprana Ruxandra Donose, o interpretă lirică de nivel internaţional, amprentă de mare răsunet care a reprezentat, dincolo de diversitatea tuturor preocupărilor, recompensă valorilor muzicale ale întregii familii, ecou al unei legendare existenţe.

Grigore CONSTANTINESCU

Vasile Donose

Printre cei care ne-au părăsit în ultima vreme, şi nu puţini, personalităţi de excepţie ale culturii noastre muzicale, de Noul An 2018, de ziua sa onomastică, muzicologul, compozitorul şi unul dintre cei mai luminaţi organizatori ai vieţii muzicale româneşti dintr-o perioadă de maximă efervescenţă a creaţiei componistice originale, **Vasile Donose,** a trecut în lumea de dincolo.

L-au regretat toţi cei cu care a colaborat, şi care mai subzistă încă, pentru capacitatea sa extraordinară de a-şi duce la bun sfârşit serii peste serii de proiecte artistice atât personale, privind activitatea sa componistică şi muzicologică, cât şi, mai ales, consecvenţa cu care a fost capabil, într-o perioadă tulbure, înţesată cu tot felul de nulităţi parvenite politic, de tristă memorie, să conceapă, să genereze şi să impună în viaţa noastră muzicală idei de maximă relevanţă culturală privind noua muzică românească (şi nu numai) a anilor '60-'80 ai secolului trecut. A fost capabil să organizeze la Radio un ciclu, astăzi memorabil şi neegalat de prezenţe în viaţa de concert a celor mai semnificative apariţii componistice ale acestei perioade, cu precădere a ultimelor generaţii de compozitori, sub forma unei serii de CONCERTE–DEZBATERE la care, printre participanţii la discuţii mi-i amintesc pe Grigore Moisil, Solomon Marcus, Edmond Nicolau, literaţi, artişti vizuali, intelectuali din toate domeniile, şi nu numai... Muzica devenise în acea perioadă o problemă de maximă relevanţă culturală în toate cercurile intelectuale ale vremii şi mă întreb unde se mai află astăzi, abandonată prostiei generalizate într-o „zonă a spectacolului artistic" (!!) atât în perimetrul vieţii universitare, cât şi în manelistica de resort... Acest demers cultural a fost rezultatul geniului organizator, al abilităţii politice a lui **Vasile Donose** de a se dedica în deplină consecvenţă unui scop nobil constituindu-şi totodată o echipă de colaboratori de marcă precum Doru Popovici, Iosif Sava, Mihai Moldovan şi câţi alţii... La acea vreme **Vasile Donose** şi-a îndeplinit cu cinste şi cu rigoare rostul cultural în viaţa muzicală românească şi nu putem decât să-l omagiem după cum se cuvine şi să-i regretăm plecarea dintre noi...

Dumnezeu să-l odihnească!

Nicolae BRÂNDUŞ

Despărţiri

David Cassidy - Cântăreț și actor american impus cu serialul TV "The Partridge Family" (o mamă alcătuieşte o formaţie rock cu cei 5 copii, lansând hit-uri cum ar fi "I Think I Love You"), devenind apoi vedetă solo în anii '70. Născut la New York într-o familie de artişti, a fost nominalizat la premiile Grammy şi are 30 de milioane de discuri vândute pe glob. Suferind de Alzheimer, renunță la carieră, se internează în spital şi se stinge la 67 de ani.

David Cassidy

Fats Domino

Fats Domino - Născut la New Orleans, cântăreţul şi pianistul Antoine Domino părăseşte şcoala şi cântă în localuri. Stilul său aparte influenţează artişti precum Elvis Presley sau John Lennon. A lansat cântece de neuitat precum "Ain't It a Shame", "Blueberry Hill" şi "Shake, Rattle and Roll". În ultimul timp s-a retras din prim plan, dar a contribuit financiar la refacerile după Uraganul Katrina. A decedat în octombrie 2017 la 89 de ani.

Malcolm Young - Scoţian, emigrează în Australia, unde fondează cu fratele Angus în 1973 una din celebrele formaţii ale rockului, AC/DC. Lider al grupului şi unul din marii chitarişti ritmici ai genului, a fost indus în galeria Rock 'n' Roll Hall of Fame în 2003. Suferind de Alzheimer din 2014 (când a lipsit temporar din formaţie), se stinge la numai 64 de ani în mijlocul familiei. Lasă în urmă o soţie, Linda Young şi doi copii - Cara şi Ross.

Buddy Greco - Cu o carieră de şase decenii, cântăreţul şi pianistul Armando "Buddy" Greco a înregistrat peste 60 albume în stilurile jazz, pop, country şi peste 100 hit singles (celebru - "The Lady Is A Tramp"). Debutează la radio la vârsta de 4 ani, este orchestrator pentru Benny Goodman, compune pentru film şi TV. A dirijat London Symphony Orchestra şi a cântat cu The Beatles pentru regina Elizabeth II. Ultima sa apariţie scenică - la Las Vegas, în noiembrie 2016. Decedează la 90 de ani - cauze naturale.

Buddy Greco

Allan Holdsworth

Allan Holdsworth - Chitarist virtuoz de jazz fusion şi rock, compozitor, a lansat zeci de albume şi a colaborat cu mari formaţii. Celebri chitarişti îl citează ca influenţă şi îi apreciază compoziţiile complexe. A studiat saxofonul, apoi chitara (de la 17 ani abia) şi este votat "Best Guitar Synthesist" de revista *Guitar Player* între 1989 şi 1994. În 2017 apare setul discografic *The Man Who Changed Guitar Forever!*, iar după o săptămână este răpus de un atac de inimă, la 70 de ani.

J. Geils - John Warren Geils Jr. născut la New York City, pleacă la Boston unde studiază ingineria, trompeta, chitara. Album de debut în 1970 cu The J. Geils Band. Discuri modeste, spectacole antrenante, se orientează spre new wave - mare hit "Centerfold". Formaţia se destramă în 1985, iar J. Geils se ocupă de restaurarea automobilelor sport de colecţie, cântând sporadic cu vechii colegi. Moare la 71 de ani (cauze naturale) în casa sa din Groton, Massachusetts. (**Dorin MANEA**)

Istorie

Imnul Naţional al României - *Deşteaptă-te, române* - după documente de epocă (II)

...şi o alta culeasă, în 1938, de George Breazul din aceeaşi zonă subcarpatică a Munteniei, din comuna Cerbu (Argeş) - cu precizarea că eminentul muzicolog a întâlnit mai multe versiuni ale cântecului cu textul adaptat sărbătorilor Crăciunului:

Fişa nr. 30 din fondul *George Breazul* – Biblioteca Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor

- melodia a fost apoi „cununată" de Anton Pann, cu versurile lui Grigore Alexandrescu - *Din sânul maicii mele* – şi publicată în *Spitalul amorului*, în 1852, **îmbrăcând straiele notaţiei psaltice:**

Din sânul maicii mele, din *Spitalul amorului*, pe care vor fi create versurile lui Mureşanu

Serial de Vasile VASILE

(Va urma)

Performanțe concertistice

Ce localitate din țară se mai poate lăuda cu peste 15 mii de spectatori în patru zile? Și cu cele mai importante nume ale momentului, alături de vedete internaționale de calibru? Este performanța reușită din nou de Focșani, orașul care domină cu autoritate lumea spectacolelor muzicale de la noi, depășind fără drept de apel Capitala, care reunește o mână de artiști o dată, cel mult de două ori (și niciodată vedete de peste hotare), în schimb în capitala Vrancei asta se petrece de cinci-șase ori pe an! Cifra de care aminteam la început se datorează în primul rând mega-concertelor din Piața Unirii, dar și celor "de zi" din Piața Moldova, cu artiști etno și de folclor (Matilda Pascal Cojocărița, Datina, Robert Tîrnăveanu, Ionică Moroșanu, ansamblul "Țara Vrancei"), precum și unui reușit concurs de interpretare a cântului tradițional. "Cântece de viță veche" a ajuns la ediția a 8-a. Acesta a reunit în sala "Balada" 12 finaliști din toată țara, jurizați de specialiști în domeniu (Elise Stan, Ileana Vieru, Liviu Nedelcu, ș.a.) și acompaniați de o orchestră profesionistă. Tematica vini-viticolă a fost recomandată, pentru că să nu uităm că era omagiat, la el... acasă, însuși Bachus, în organizarea Consiliului județean Vrancea și a Primăriei. Așa încât pe marea scenă din piață, cu echipamentul ultra-performant al lui Ovidiu Popică (Visual Emotion), am putea spune că am avut... "Cântece de viță nouă", sub coordonarea consilierilor artistici Andreea și Radu Fornea, ajutați de o echipă experimentată, în frunte cu Daniela și Nicu Blejan (care ne-au furnizat și imaginile alăturate).

Narcotic Sound

Irina Rimes

După tradiționala caravană, care a înglobat și elevii tuturor liceelor din oraș, muzica modernă a răsunat în voie, cu nume îndrăgite, unele revenind la cererea publicului, altele în premieră. Din prima categorie, în seara dintâi au fost Marius Mirică și Christian D. Dumitrescu, adică "Narcotic Sound", duetul care a înnebunit lumea cu hit-ul "Mamasita", și Elena Gheorghe, împreună cu formația sa, al cărei "Ecou" a răsunat din nou în urechile tinerilor entuziaști. O... jumătate de premieră pentru focșăneni a fost întâlnirea cu "La Familia", deoarece Dragoș Gărdescu (Puya, prezență familiară aici, în diverse proiecte) l-a

Ro-Mania

avut de această dată alături şi pe Tudor Sişu, cei doi declarând public că "Nicăieri nu-i ca acasă"... la Focşani! Compozitoare (a semnat piese pentru numeroase nume de top, cum ar fi Andra, Raluka, Antonia, Inna)) şi solistă, basarabeanca Irina Rimes s-a lansat la "Fabrica de staruri" de la Chişinău. A oferit selecţiuni din trilogia "Iubiri secrete", în frunte cu "Visele" (în Franţa circulă sub titlul "Vivons les"), "De ce tu", "Cupidon", "Stai lângă mine", "Haina ta", "Piesa noastră", "Iubirea noastră mută", "Ce s-a-ntâmplat cu noi". Vineri seara multă lume a venit pentru a o revedea pe Delia, alături de formaţia sa, recitalul fiind într-adevăr într-o pozitivă notă... "Deliria". Cu studii muzicale la bază şi activând în juriul unor cunoscute concursuri TV, Delia Matache n-a putut ocoli "Mamă, sunt beată" (de vinul de Vrancea? Nu, de fericire că se afla în Piaţa Unirii!), "Pe aripi de vânt", "Cum ne noi", "Sufletul meu", "Africana", anunţând noi spectacole sold out la Sala Palatului. Kamara Ghedi şi Andrei Ştefănescu (Alb-Negru), talentaţi şi ca... fotbalişti, au fost aşteptaţi cu nerăbdare pentru "Mi-e sete de tine", în timp ce Corina Bud a fost, ca de obicei, dezlănţuită, o adevărată "Fată din Balcani" mustind (fără să vrem tot la termeni vini-viticoli ajungem!) de temperament. Numele inedit al celei de-a doua seri a fost cel al solistei Lariss (Larisa Borza), care a studiat vioara la Iaşi şi se pregăteşte la Universitatea Naţională de Muzică din Bucureşti cu Mircea Tiberian. Are emisiune la radio, a făcut backing pentru Paula Seling şi şi-a centrat recitalul în jurul hit-ului său nr. 1, "Dale Papi" (din 2014), alături de care nu puteau lipsi "You Can Lie", "Droppin' Da Bomb", "Prefer" sau "Ladidadi".

Ca de obicei, seara de sâmbătă este, în principiu cel puţin, cu audienţa cea mai mare, nefăcând nici acum excepţie. Tonul l-au dat reprizele coregrafice incendiare ale trupei "Trouble" şi rapper-ul Maximilian (Claudiu Husaru, originar din Bacău), cu piesele sale de succes "Sophie" sau "Aseară". Absolventă a Liceului de muzică din Deva,

Elena Gheorghe

Raluka (Raluca Alexandra Nistor) s-a lansat, iniţial, în muzica uşoară, cucerind un premiu II la Mamaia şi mai ales Trofeul festivalului internaţional "George Grigoriu" de la Brăila. După care colaborarea cu DJ Sava a propulsat-o în clasamente, cu titluri cum ar fi "I Like (The Trumpet)", "September", "Aroma", "Ieri erai" sau "Miraj". Azi, cu apariţia sa sculpturală, cântă singură şi o face foarte bine. Premiantă a "Şcolii vedetelor-2", a lui Titus Munteanu, Ioana Anuţa a devenit la un moment dat Jo. A continuat să colaboreze, inclusiv ca moderatoare, cu TVR, dar mai ales cu artişti alături de care a impus câteva piese, între aceştia numărându-se Dorian Popa, Uddi şi mai ales Randi. Aşa încât şi-a "depănat" o parte din hit-uri ("Lasă-mă pe mine", "Dragoste nebună", "Şoapte", "Până vara viitoare") alături

Delia

de Randi (Andrei Ştefan Ropcea) şi de formaţia acestuia, care au fost programaţi special de organizatori imediat după ea. Aceştia au "sunat" foarte bine, aplaudaţi fiind şi pentru piese cum ar fi "Visător", "Prietena ta", "Anybody". Legaţi de Randi şi de Jo, prin melodia "Mă întreabă inima", sunt şi tinerii Ioana Ignat şi Eduard Sanda, ambii cu oarecare pregătire muzicală şi câteva succese ("Beauty In the Beast", "Mă dez-îndrăgostesc"), Ioana fiind şi finalistă la "Vocea României". Aceştia, însă, au dezamăgit, mai întâi întârziind la scenă (ce devreme devin unii "vedete"...), apoi cântând doar separat (ce-i drept, de mai multe ori, din lipsa unui repertoriu propriu) atât de aşteptata melodie aflată pe toate buzele, "Doar pe a ta" (peste 20 de milioane de vizualizări pe youtube)... Duminică, prezentatorul Cătălin Măruţă a avut "pe mână", înafară de dinamicii dansatori de la "Trouble", o altă elită muzicală: Claudia Pavel (Cream), "Akcent", Liviu Teodorescu, Antonia, totul culminând cu show-ul îndrăgitului star internaţional

Corina

de peste hotare), Ovidiu Popică jonglând şi de această dată cu jocurile de lumini, focurile bengale şi laserele. Artiştii abia aşteaptă să vină la Focşani din pricina primirii entuziaste a unui public avizat, competent, civilizat, dar şi a ospitalităţii "ca la mama acasă", doamna Mirela Cristea de la "Laguna" fiind o mare iubitoare şi cunoscătoare de muzică. De altfel, nu o dată voci celebre au "fugit" din Piaţa Unirii pentru a încânta cu câteva refrene pe prietenii de la acest hotel atât de prietenos. Într-un viitor articol vom vedea cum şi alte staruri internaţionale şi-au înscris la loc de cinste în agendă concerte la Focşani. (foto: Like FX by Infinity Sounds)

Octavian URSULESCU

Thomas Anders, acesta fermecând nu numai pe nostalgici cu cântecele care au făcut să danseze întreaga Europă în epoca de maximă înflorire a genului disco. Un profesionist redutabil, aşa cum ne-a demonstrat acum câţiva ani şi pe scena defunctului "Cerb de aur" de la Braşov. Spectacolul pirotehnic multimedia a încheiat apoteotic cele patru zile de muzică şi activităţi adiacente (cei mai faimoşi sommelier-i şi degustători s-au întrecut în a ierarhiza licorile româneşti, între ei numărându-se nume "grele"

Thomas Anders

Albumul cu amintiri

În primii ani după debutul său, Anda Călugăreanu (în buletin figura Anca, dar alăturarea supărătoare a fost înlăturată de un om de televiziune) s-a făcut cunoscută prin interpretarea impecabilă a unor cântece de succes ale muzicii uşoare franceze, gen "Tombe la neige" al lui Salvatore Adamo, aduse la microfon cu un accent perfect şi cu real talent actoricesc. Pasiunea pentru teatru se vădise încă de când era elevă la Liceul "Dimitrie Cantemir" din Capitală, unde era vedeta trupei de teatru instruite de profesoara de... matematică Drîmbă. Publicul a descoperit-o pe Anda în concertele susţinute de celebra formaţie Sincron, care isteriza tineretul la vremea respectivă. Liderul grupului, Cornel Fugaru, care era în egală măsură compozitor, orchestrator şi solist vocal, îi remarcase înzestrările tinerei soliste, care ulterior s-a impus ca una din marile vedete ale muzicii uşoare româneşti, dar şi star de televiziune, în emisiunile lui Alexandru Bocăneţ sau Titus Munteanu, între partenerii săi din acei ani fiind Toma Caragiu, Dan Tufaru (viitorul său soţ), Florian Pittiş. A fost admisă după numeroase tentative nereuşite, în ciuda talentului cert, la facultatea de teatru, visul ei fiind acela de a fi recunoscută ca actriţă profesionistă. La un moment dat a renunţat la muzica uşoară, preferând muzica folk, participând ani de zile la spectacolele cenaclului "Flacăra". Imaginea alăturată reprezintă o pagină de istorie, amintindu-ne concertele explozive cu Anda Călugăreanu şi "Sincron"... (**Lelia PRUNDU**)

Timişoara Jazz Fest 2017

Cea de-a IX-a ediţie a Timişoara Jazz Festival a fost şi în această toamnă un mix de jazz, world music, etno, clasic, fusion şi rock. Concertele celei de-a IX-a ediţii a evenimentului Timişoara Jazz Festival organizat de Fundaţia Culturală Jazz Banat au avut loc la Filarmonica

Organizatorul alături de invitaţi

Banatul şi la Casa de Cultură a Studenţilor, Marius Giura, directorul Festivalului de la Gărâna şi al celui de la Timişoara mizând din nou pe muzica nordică.

Festivalul a adus pe scenă muzicieni talentaţi şi interpreţi a căror carieră însumează zeci de albume, dar şi artişti tineri, cu albume lansate de cele mai importante case de discuri: Wojtek Pilichowski & FunCuBello (Polonia, Cehia, Germania, România), Eivind Aarset Codex Sonic (Norvegia), Iiro Rantala & Ulf Wakenius (Finlanda, Suedia), Arild Andersen Trio (Norvegia), Svante Henryson & Mathias Algotsson (Suedia), Djabe (Ungaria), Joshua Redman Trio

Wojtek Pilichowski

featuring Reuben Rogers & Gregory Hutchinson şi Craig Taborn Heroics Quartet (SUA). Saxofonistul american Joshua Redman este un foarte apreciat muzician care a cântat cu nume mari ale jazz-ului, printre care Chick Corea, Dave Matthews Band, Bill Frisell, Herbie Hancock, Quincy Jones, B.B. King, Pat Metheny, Marcus Miller, John Scofield sau Stevie Wonder. Parteneri ai acestui eveniment susţinut de **Catena**, au fost Ministerul Culturii şi Identităţii Naţionale, Consiliul Judetean Timiş, ICR, Institutul Polonez şi Ambasada Suediei în România.

Surpriza a fost vernisajul unei expoziţii de afişe de colecţie, unicat, din perioada anilor '70 -'80, cu participarea lui Valeriu Sepi, autorul majorităţii afişelor expuse şi a lui Ioan Băcălete, promotorul şi iniţiatorul Clubului de jazz din acele vremuri. Aceasta a fost ca un remember al efervescentei activităţi jazzistice din Timişoara acelor ani, de care mulţi îşi aduc aminte cu nostalgie şi plăcere.

Absolvent al Facultăţii de Arte – Universitatea de Vest din Timişoara, artistul Valeriu Sepi (72 ani), supranumit şi „omul cu capra" din legendara trupă Phoenix, a decis să se întoarcă în ţară cu doar câţiva ani în urmă, când a hotărât să urmeze Masterul la

Ulf Wakenius & Iiro Rantala

Universitatea de Artă din Timişoara. Ultimii 24 de ani i-a petrecut în Singapore. A fost percuţionist în celebra trupă, a realizat afişele festivalurilor de rock şi jazz din Timişoara între anii 1967 - 1986, dar şi grafica şi designul albumelor „Phoenix". Prima expoziţie personală a avut-o în 1971 la Muzeul de Artă din Timişoara, a expus în Germania (Heidelberg, Aachen), Singapore, Australia, Malayezia, Indonezia, Brazilia, România (Gărâna, Reşiţa), a semnat decoraţia Casei Tineretului împreună cu sculptorul Peter Jecza şi mozaicul Universităţii de Vest din Timişoara, cu Leon Vreme, Adalbert Luca, Sulea Gorj. A ajuns în trupa „Phoenix" în 1970, atunci când solistul Moni Bordeianu, a decis să plece în America. În anul 1971 a fost lansat albumul „Cei ce ne-au dat nume", primul LP de rock românesc autentic, la care a participat şi el, Valeriu Sepi rămânând în trupă până prin 1975, an în care era lansat celebrul album „Cantafabule". (foto: **Oana Georgescu, Timişoara Jazz Fest**)

Oana GEORGESCU

Actorul cu voce de aur

Melodiile de pe albumul “Melodii dragi mie” nu-i sunt dragi doar lui Alexandru Arşinel, ci şi nouă, dar ştiţi de ce? Pentru că le cântă el! Are, cum se spune, lipici în glas, iar la fiecare refren, la fiecare intonaţie închidem ochii şi-l revedem aşa cum îl ştim de-o viaţă pe scenă, zâmbindu-ne şăgalnic şi făcându-ne cu ochiul, devenind părtaşi la prestaţia sa muzicală superlativă. Colecţia aceasta de 18 titluri este cu totul specială, permiţându-vă să-i descoperiţi înzestrările puţin cunoscute de compozitor (în nu mai puţin de şapte piese) şi chiar de textier! Sunt cântece foarte frumoase, calde, sensibile, în buna tradiţie a muzicii uşoare româneşti, cu o linie melodică extrem de cursivă, aşa încât ele se reţin şi se fredonează uşor. Arşinel îşi iubeşte mai presus de orice familia: îşi divinizează devotata soţie, Marilena, evocată în creaţia lui Marius Ţeicu, îşi adoră

nepoţii, dedicându-le fiecăruia (ca să nu fie discuţii!), câte o melodie, toate aceste piese fiind pe versurile regretatului poet şi secretar literar al Teatrului de revistă “Constantin Tănase”, Aurel Storin. Iar într-o altă compoziţie memorabilă, “Ţăranii”, ne dovedeşte că nu şi-a uitat, ca alţii, rădăcinile, fiindcă s-a născut într-o comună din Bucovina. “Inimă de dor”, “Ultimul dans” şi “Îţi mulţumesc” sunt celelalte compoziţii ale protagonistului, dezvăluind latura sa sufletească atât de familiară celor din apropierea sa, dar necunoscută marelui public, care-l consideră doar un actor comic genial. Dar Arşinel a jucat excepţional, în teatru, şi dramă, iar marii actori comici ascund într-un colţ al sufletului un filon de tristeţe, durere, decepţie care arareori este revelat publicului. Asemeni lui Charlie Chaplin atunci când a compus muzica sensibilă din filmele sale, Alexandru Arşinel îşi deschide sufletul în compoziţii, este romantic, nostalgic şi nu o dată cu o lacrimă în colţul ochilor. Iar noi ne amintim încercările la care l-a supus viaţa, care cu siguranţă l-au marcat şi în plan artistic...Pe această linie se înscrie şi interpretarea magistrală a unui cântec celebru, “Cruce albă”, într-o versiune absolut emoţionantă, care ne aminteşte de faptul că Alexandru Arşinel a susţinut nu o dată recitaluri pe scena festivalului romanţei româneşti “Crizantema de aur” de la Târgovişte. Cu toate acestea, artistul a ţinut să impună din start o notă optimistă, propunându-ne ca piesă de deschidere compoziţia lui Nicu Alifantis “Asta mi-e fericirea”.

Sub titulatura de “crooner” sunt cunoscuţi marii cântăreţi americani intraţi în legendă, de la Bing Crosby la Frank Sinatra şi Al Martino, de la Andy Williams la Dean Martin. M-am întrebat nu o dată care ar fi fost traiectoria carierei artistice a lui Alexandru Arşinel dacă nu s-ar fi născut la Dolhasca, în Moldova, ci la Los Angeles, în California. Ar fi devenit cu siguranţă o mare vedetă comică a Americii şi a lumii, cu zeci de filme la Hollywood, asemeni lui Sinatra, şi în paralel ar fi bătut toate recordurile de tiraj cu discurile sale. Să ne bucurăm însă că este AL NOSTRU, monstru sacru în patrimoniul de aur al filmului şi al teatrului românesc, în special al aceluia de revistă, pe care l-a înnobilat cu harul lui unic şi pe care, iată, îl conduce cu mână de maestru, ca manager al Teatrului “Constantin Tănase”, prin ”meandrele concretului” unei tranziţii care nu se mai sfârşeşte. Mi-e drag acest bărbat puternic cu suflet mare şi bun şi datorită faptului că începuturile sale scenice se leagă de judeţul meu natal, fiindcă şi-a făcut ucenicia la teatrul din Târgu-Mureş. Probabil cei care îl admiră cântând îşi închipuie că muzica uşoară este doar un hobby, dar e mai mult de atât: în tinereţe, revenit în Capitală, era cel mai aplaudat cântăreţ de la barurile de noapte bucureştene, făcând ravagii cu vocea sa caldă, învăluitoare, baritonală. Probabil şi atunci, ca şi acum, impresiona cu melodiile clasice, fără vârstă, care-i vin ca o mănuşă: “Mona Lisa”, “Fascination”, “Bună ziua, tristeţe”, “Over and Over”, “Solamente una vez”, “Hai, zâmbeşte!”, “Wonderful Life”, “My Way”, prezente pe acest disc de colecţie. Fiindcă Alexandru Arşinel, aşa cum îl descoperiţi pe acest disc, este un muzician în adevăratul sens al cuvântului: compune, stăpâneşte toate ritmurile, de la piesele latino-americane la romanţe, de la colinde la cele “evergreen”, neocolind bogatul folclor bucovinean. Dar mai ales, ca şi pe scenă, ştie să ţină auditoriul în mână, printr-o selecţie şi alternanţă inteligentă de melodii, melomanii urmărindu-i fascinaţi şi surprinşi evoluţia pe coordonatele muzicii. Recitalul său de pe acest album (jos pălăria încă o dată în faţa casei de discuri Eurostar!) este, se înţelege, cât se poate de serios, dar marele actor comic, ca un ştrengar, strecoară şi o undă de umor discret: se “joacă” frumos, evoluează cu lejeritate pe portativ, cântul este pentru el plăcerea supremă. Fiindcă Arşinel nu este un actor care ŞI cântă, ci un cântăreţ în toată puterea cuvântului, cu numeroase discuri şi succese muzicale la activ.

Unul dintre interpreţii săi preferaţi este, se ştie, Nat “King” Cole. Permiteţi-mi să fac o reverenţă în faţa acestui lord al scenei, dar şi al muzicii uşoare, şi să-i declar cu afecţiune, şi din partea dumneavoastră, că pentru noi este Alexandru “King” Arşinel!

Octavian URSULESCU

Aurul Apusenilor

În anul când nava-amiral "Crizantema de aur" de la Târgovişte a aniversat 50 de ani de la înființare, printr-o ediție de colecție, bună de pus în ramă, cum se spune, iată că nici tradiționalul festival național de interpretare a romanței "Te-aştept pe-acelaşi drum" de la Zlatna nu s-a lăsat mai prejos, propunându-ne cea mai puternică ediție de până acum, de departe. În felul acesta s-a sărbătorit, într-un fel, cifra frumoasă (a fost a 15-a ediție), dar mai ales a fost răsplătită pasiunea depusă de primarul Silviu Ponoran, fiu de muzician, care a transformat micul oraş din Munții Apuseni într-o capitală zonală a romanței, dar şi a muzicii în general (ne referim şi la cele 3 seri de concerte din cadrul FIFE – Festivalul internațional de film etnografic). Din Zlatna au pus umărul la organizare Primăria oraşului

(Palatul administrativ este o superbă clădire de patrimoniu, un adevărat palat!), Consiliul local şi Casa de cultură "Horea Popescu", iar la nivelului județului Alba au fost alături de organizatori Consiliul județean (preşedintele Ion Dumitrel se implică de fiece dată şi nu ratează nici un spectacol) şi Centrul de cultură "Augustin Bena" din Alba-Iulia. Sala "Ampelum" a fost pavoazată sărbătoreşte, primind publicul (venit şi de la Abrud sau Câmpeni!) într-un superb decor de toamnă imaginat de Evelina Câmpean, care, împreună cu Cosmina Bogdan, a fost permanent în prim-plan, semnând şi fotografiile alăturate. O echipa mică, dar inimoasă, care "orchestrează" an de an o manifestare neegalată nici pe departe de oraşe mult mai mari care au competiții similare, cum ar fi Timişoara, Botoşani sau Baia-Mare. Pînă în ziua când oraşul va avea preconizata sală de teatru-cinema-spectacole, pe care localnicii o merită din plin, sala "Ampelum" este o gazdă primitoare: se aşează peste 250 de scaune comode, sonorizarea este de calitate (prof. Eugen Hîrşu, Sorin Fekete), luminile de asemenea, aşa încât rezultă o atmosferă intimă, primitoare, caldă, ideală pentru genul sensibil, de suflet, care este romanța. Şi mai este un aspect, cel mai important, de fapt - acompaniamentul muzical. Înafară de Tîrgovişte, nicăieri nu există o orchestră la fel de valoroasă, dovada cea mai bună fiind că Alina Mavrodin a apelat la ea la concertul din seria "Romanța ne uneşte" care a avut loc în noiembrie la Cluj-Napoca. Profesorul Ovidiu Barteş este un violonist de clasă, el alegându-şi instrumentişti pe măsură: Kalman Urszui (pian), Marius Szabo (vioară), Victor Geogean (acordeon), Zeno Zanc (contrabas). Formația a repetat pe îndelete, cu răbdare, cu fiecare concurent şi vedetă din recital, aşa încât totul a decurs fără nici o sincopă. Parteneri media au fost revista "Actualitatea muzicală", ziarul "Ultima oră" şi Capital TV Alba-Iulia, Gala laureaților şi recitalurile din ultima seară fiind transmise în direct de Radio România Cluj-Napoca (măcar dacă postul public de radio, sub noua conducere, ar înțelege care este menirea unei asemenea instituții naționale – şi anume aceea de a avea programe muzicale echilibrate, pe gustul tuturor categoriilor de vârstă, şi mai ales româneşti!).

Juriul a fost prezidat de reputata realizatoare de televiziune şi, mai puțină lume ştie asta, interpretă de romanțe (a descoperit şi a lansat zeci de vedete ale muzicii populare) Florentina Satmari, având în componența sa nume respectate ale muzicii uşoare şi ale romanței: Stela Enache, Alina Mavrodin (directoare artistică a Festivalului internațional "Crizantema de aur" de la Târgovişte), Rodica Pop-Seling. Aceasta din urmă se mândreşte cu faptul că a cucerit Trofeul atât la Târgovişte, cât şi la Zlatna! Nivelul competiției fiind foarte ridicat (concurenții au fost atraşi de suma extrem de mare oferită câştigătorului Trofeului – pe viitor este de dorit o nivelare a sumelor, precum şi posibilitatea de a se acorda premii "ex aequo") a făcut ca juriul să acorde multe premii, chiar dacă unii le-au meritat mai puțin. Scriitorul Teodor Vasiliu, autor al monumentalei "Istorii a "Crizantemei de aur"", a înmânat două distincții din partea Centrului cultural pentru UNESCO "Cetatea romanței" Târgovişte, fericiții fiind Vasile Topîrceanu din Bucureşti (fost câştigător al "Crizantemei", cu 30 de ani în urmă!) şi Andrada-Gabriela Bogdan din Orăştie. Premiul special al casei de cultură "Horea Popescu" a fost acordat, probabil prin prisma faptului că la ediția anterioară obținuse premiul II, lui Alexandru Dem Silvanu din Alba-Iulia, deşi acesta a fost neconvingător. Regretabil faptul că, deşi laureat, acesta a avut ulterior, pe o rețea de socializare,

un atac suburban la adresa Alinei Mavrodin, fără să ştie că tocmai aceasta îl susținuse, deşi alți membri ai juriului s-au opus! Un alt fost câştigător al celui mai râvnit trofeu al

romanței, cel de la Târgoviște, este vorba de Gheorghe Leordean din Baia-Mare, a fost distins cu Premiul special al Primăriei orașului Zlatna, în timp ce vice-primarul Nicolae Clonța a înmânat Premiul special "Valer Ponoran", ctitorul festivalului, tinerei Simona Mazăre din Botoșani. Premiul special al Consiliului județean Alba a fost acordat unei soliste de folclor originare din jud. Bistrița-Năsăud, Ionela Cristina Lacatiș Bugnar, 22 de ani. Surprinzător, Premiul special "Ioana Radu" a fost direcționat către Veronica Moldovan Macarie din Cluj-Napoca, și ea neconvingătoare, mai ales în ce privește specificul înțelegerii romanței, așa cum ne-a lăsat-o moștenire "Regina" Ioana Radu. Locuind în Cluj-Napoca, dar originar din Baia-Mare, Tudor Bărbos venea aureolat de premiul I cucerit atât la Târgoviște, cât și la Zlatna, dar de această dată, cum spuneam, concurența a fost acerbă, drept care a fost nevoit să se mulțumească cu premiul III. El a fost devansat pe podium de un alt solist cu studii muzicale academice, Daniel Pop din Popești-Leordeni, care a confirmat, prin acest premiu II, premiul I de la "Crizantema de aur" din 2011. Artistă lirică la Opera din Brașov, Gabriela Anca Șeicanu, 41 de ani, a meritat din plin premiul I, adăugând în palmaresul său această distincție trofeelor cucerite la Câmpulung-Muscel și la Baia-Mare. La doar o săptămână după ce impresionase prin evoluția sa la "Crizantema de aur" (al cărei Trofeu l-a câștigat în 2010), tenorul Sorin Lupu, 47 de ani, de la Opera Națională din Cluj-Napoca, a avut din nou o evoluție superlativă, primind Trofeul și însemnele victoriei din mâinile președintelui Ion Dumitrel, ale primarului Silviu Ponoran și ale Florentinei Satmari. Bucurie mare, firește, pentru ascultătorii Radio România Cluj, mai ales că mulți dintre laureați sunt absolvenți ai Academiei de muzică "Gheorghe Dima". Deși posesor al unei voci impresionante, Sorin Lupu a cântat nuanțat, cu rafinament, romanțele "Trubadurul" de Ionel Băjescu-Oardă și "Romanța fiului rătăcitor" de Paraschiv Oprea. Problema care se ridică este cea pusă în discuție nu o dată de regretatul Titel Popovici sau de un alt compozitor de marcă, Jolt Kerestely: cântăreții de operă respectă stilul romanței sau îl alterează? La această ediție, la Zlatna au fost preferați cei cu studii academice, cu voci "mari", dar în palmares ar fi meritat să intre, în locul unora, Maria Neag din Reghin, Ion Ioniță din București (reprobabil însă gestul lui de pe Facebook, care îl descalifică) sau, mai sus în ierarhia finală, Mariana Claudia Filipescu din Câmpulung-Muscel, distinsă totuși cu onorantul premiu al revistei "Actualitatea muzicală". Edificator, la scurtă vreme aceasta a câștigat Premul I la Festivalul de romanțe de la Bocșa! Toți au o vârstă, nu mai sunt tineri, dar tocmai aceasta este explicația faptului că ei înțeleg, simt romanța, pătrund sensul versurilor și cântă romanță tot timpul, nu doar ocazional, în căutarea unui premiu. De aceea, pe viitor în palmares se cuvine realizat un echilibru între profesioniști și amatori, adică între cei cu studii muzicale clasice și experiența scenelor lirice și marii iubitori și propagatori ai romanței la toate nivelurile, prin participarea la toate competițiile de gen, fie ele cât de mici.

Mariana Claudia Filipescu, câștigătoare a Premiului "A.M."

Recitalurile au fost și ele la un nivel înalt, pe măsura unei ediții de excepție. S-a detașat, printr-o evoluție senzațională, Alina Mavrodin. Fosta câștigătoare a Trofeului Mamaia și al concursului TV "Steaua fără nume" (ambele în urmă cu trei decenii), aflată într-o formă vocală și nu numai (are un talent actoricesc rar) impresionantă, și-a descoperit o adevărată vocație în cultivarea și susținerea romanței, aducând un tulburător omagiu marilor compozitori ai romanței, prin piese foarte dificile și mai puțin cântate. Descoperită de Florentina Satmari, cunoscuta solistă de muzică populară Daniela Condurache a constituit o reală surpriză pentru cei care nu știau cu câtă dăruire abordează și romanța. Și-au confirmat cartea de vizită două foste câștigătoare ale Trofeului, Rodica Pop-Seling și Georgeta Pluță, în timp ce ieșeanul Aurel Niamțu, învingătorul din 2016, s-a confruntat cu actualii finaliști. Au fost interpretate atât romanțe clasice, celebre, compuse de Mia Braia, Nelu Danielescu, Popescu-Peppo, Ionel Fernic, Vladimirovici Gold, Al. Leon, Gherase Dendrino, Nicolae Kirculescu, Henry Mălineanu, Aurel Maxiny (piesa "titulară" a manifestării), Vasile Vasilache, Vespasian Vasilescu, N. Pascu, Ion Vasilescu, Edmond Deda, Aurel Giroveanu, dar și melodii ceva mai recente, care au îmbogățit repertoriul genului, semnate de Dan Mizrahy, Paraschiv Oprea, George Grigoriu, Constantin Bardan, Mircea Aurel Ciugudean, Cornel Vântu, Ion Ioniță. Dar oricât de frumoase ar fi romanțele moderne, publicul vibrează tot la refrenele de neuitat, care emoționează și astăzi: toți participanții, vedetele, orchestra, membrii juriului, organizatorii, prezentatorul, alături de publicul ridicat în picioare, au cântat cu ochii înrourați, la despărțire, "Ciobănaș cu 300 de oi"... (Foto: Evelina Cîmpean)

Octavian URSULESCU

Valul nou şi... mediu

Ca de obicei, noile titulaturi ale segmentului rock sunt cele mai active şi harnice, dar nici cele cu o vechime "medie" - Altar, Luna Amară, Pro Consul - nu se lasă mai prejos. Să vedem ce ne-au pregătit.

Proiectul YELLLOW înseamnă două concepte antonime, yell (digital) şi low (bass), îmbinate dinamic. YellLow este un proiect electro-pop format din Andi (claviaturi, samples & FX), Luiza (voce), Radu (bass) şi Alex (baterie). "Crimson", "Scream", "Put it On Top" sau "BLVD" sunt doar câteva dintre piesele lansate până acum de YellLow, urmate de **single-ul "Spaceships".** Recent, formaţia YellLow a fost într-un turneu în China, unde a susţinut concerte şi a participat la festivalul EUROPE MUSIC SHOWCASE.

SYN ZE ŞASE TRI. S-a lansat pe piaţa internaţională cel de-al patrulea album SYN ZE ŞASE TRI. Produs de casa de discuri italiană Code666 Records / Aural Music, "Zăul

Moş" se găseşte la vânzare în format CD digipack, cu o piesă bonus. Pe plan internaţional, "Zăul Moş" beneficiază deja de recenzii foarte bune în reviste prestigioase de profil, dar şi de o distribuţie excelentă, fiind prezent în rafturile unor magazine din toată lumea, precum: EMP, Saturn, Media Markt, Nuclear Blast, JPC.

ProConsul revine cu single-ul "Ce dacă mă doare", o colaborare cu Adrian Despot, solistul formaţiei Viţa de Vie. Piesa este compusă de Keo, Ralflo, Robert Anghelescu, Dragoş Dincă şi Bogdan Marin (Bodo), iar proiectul video este semnat SimpluProduction Studio, regizor Emanuel Petruţ. Formatia pop-rock Proconsul a fost înfiinţată în 1999, are 10 albume şi a cunoscut succesul odată cu hitul "De la ruşi vine ploaia". A lansat apoi numeroase hituri, printre care "Cerul", "Mi-ai luat inima", "Zbor" sau "Spune-mi despre noi". Adrian Despot este solistul formaţiei Viţa de Vie încă din 1996, alături de care a lansat 9 albume.

ROADKILLSODA (RKS) a lansat albumul "Mephobia" la Expirat Halele Carol, cel de-al cincilea material discografic al formaţiei. Albumul va fi disponibil prin Universal Music Romania în formatele dublu vinyl "red color", CD, şi pe platformele online de streaming şi download. Acesta a fost înregistrat în studioul formaţiei Viţa de Vie, mixat şi produs împreună cu Adrian Despot şi masterizat în New York la MASTERvargas Studio. Fotografia care apare pe copertă a fost realizată de Valeriu Cătălineanu, iar de artwork şi editare s-a ocupat Costin Chioreanu.

NEXT EX lansează „Runaway", al patrulea single extras de pe primul album, „Mistakes", lansat la final de noiembrie în Club Control din Bucureşti şi care cuprinde 7 single-uri, două dintre ele având deja şi videoclip. NEXT EX readuce sound-ul trap- pop- alternativ, ilustrat printr-un videoclip regizat de Radu Osaciuc. Single-ul „Runaway" completează trilogia de monologuri interioare începută odată cu „Hey, girl (Self-Conscious Talk)". Videoclipul evidenţiază cuvintele cheie din „Runaway". Muzica & versurile: Robert Acsintoaie & Andrea Sofronie. Mix/ Master: Dan Georgescu @ UNDA Recording. Formaţia consideră că discul exprimă cel mai bine traseul evolutiv parcurs în cei 2 ani petrecuţi atât în studio, în sala de repetiţii, cât şi pe scenele autohtone şi internaţionale.

Băieţii de la **ALEX and the FAT PENGUINS** au fost foarte marcaţi de războiul din Siria, care a afectat milioane de oameni, lansând single-ul "Amiral". Sensul piesei nu se opreşte la conflictul armat, ci şi la conflictul interior al celor implicaţi în această tragedie. "Amiral" vorbeşte despre neputinţa soldatului care nu poate accepta faptul că a pierdut războiul cu sine însuşi. Alex & The Fat Penguins este o formaţie de indie-rock formată din: Alex, Mihai, Septimiu şi Ionuţ (Gamanu).

JINXY VON D'ERS a lansat "Sugar Rush", un nou single şi videoclip. "Sugar Rush" este cel mai nou single al trupei JINXY VON D'ERS şi a fost lansat împreună cu un videoclip oficial. Melodia a fost înregistrată, mixată şi masterizată de Vadim Paloş, la Cutover Studio Bucureşti şi va fi inclusă pe albumul de debut, programat pentru anul 2018. Videoclipul a fost regizat de Emilian Floareş (Helen Film). "Dacă piesa anterioară, "Glow", a fost concepută plecând de la ideea de Alternative Rock balansat, cu strofe soft, contrastând cu refrene şi bridge-uri agresive, noul single "Sugar Rush" prezintă o altă faţă a formaţiei, aceea de Alternative Punk, cu un ritm uptempo de la început şi până la sfârşit" – au transmis fanilor cei de la JINXY VON D'ERS.

RoadkillSoda

SIGRID. După debutul cu piesa "Don't Be Sorry", SIGRID lansează cel de-al doilea single, "Feed The Flame", o melodie cu un mesaj aparte despre lupta interioară a artistului. Conceput iniţial ca un proiect paralel al celor de la TAINE, acesta a început să prindă o viaţă proprie, fiind

lansat oficial live în cadrul festivalului Posada Rock 2017. Noul single beneficiază de un videoclip produs de

Sigrid

BlackSun Pixels. Componența **Sigrid**: Sigrid Cornea - voce, Petre Iftimie - chitară, Teo Popp - baterie, Alexei Nichiforof - bass, Andy Ionescu – chitară / voce.

The HUMANS lansează primul single, "Îndură inima". Noul proiect muzical este alcătuit din Cristina Caramarcu, Adrian Tetrade, Alin Neagoe, Alexandru Cismaru şi Alex Matei, toți fiind foşti membri ai formației Jukebox, care au colaborat de-a lungul timpului cu artişti renumiți din România şi au făcut parte din echipa unor emisiuni de succes ca Vocea României, Dansez pentru tine şi Cronica Cârcotaşilor. The Humans este proiectul muzical în jurul căruia se desfăşoară emisiunea Zaza Sing, prezentată de Liviu Vârciu, Cristina fiind cea care intervine în prezentarea pieselor care urmează să fie cântate de concurenții emisiunii. Piesa a fost compusă de Cristina Caramarcu, Cristian Pistol şi Christian Teodoru Ilie în studiourile Akcent Music, iar clipul a fost regizat de Dragoş Dordea.

Formația **BREATHELAST** a lansat în exclusivitate pe Zonga un nou single în limba română, "Ascuns în pereți", care vine ca o continuare pentru "Monstrul", piesa cu clip lansată anterior. „De data aceasta actorul principal, afectat de revolta trupei din "Monstrul", se retrage să scape de noua stare de apăsare dobândită, dar chiar şi în

singurătate începe să audă formația cântând, să o vadă la tv, accentuându-i angoasa şi obligându-l să se ducă să îi caute şi să îi înfrunte" – a declarat formația. Piesa a fost înregistrată la Real Sound and Vision, de Vladimir Ivanov (Pinholes, Brad Pits), de asemenea mix/master de Vladimir (BlueCat Studio). Videoclipul a fost filmat de Anya & Vladimir, cu ajutor pentru cadrele cu drona din partea lui Florin Ciorică, editat de Anya (BlueCat Studio) şi a fost lansată în eter cu ajutorul Zonga şi Universal Music Romania.

Florin-Silviu URSULESCU

Albumul cu amintiri

Emisiunea "Familia Favorit", prezentată de Paul Surugiu-Fuego la TV Favorit, este una dintre foarte puținele (alături de "Opriți timpul" a Corinei Chiriac de la Național TV) de pe micul ecran unde sunt invitate cu regularitate vedetele muzicii uşoare tradiționale – de fapt adevăratele VEDETE, nu cele prefabricate, cărora li se atribuie fals această titulatură, în presa mondenă. Şi nu numai că apar, dar li se acordă spații ample, având timp să cânte în voie, dar să şi vorbească, să-şi prezinte activitatea, noile melodii sau discuri. În această postură s-a aflat nu o dată Natalia Guberna, solistă valoroasă, dar extrem de modestă şi de discretă, ceea ce în ziua de azi este un real defect... La una din aceste emisiuni, Natalia Guberna, din partea căreia aşteptăm editarea unui album la casa de discuri Eurostar, s-a fotografiat alături de amfitrion, cu care am vedea-o cândva înregistrând un duet!

Irina şi Fuego: „Valurile vieții"

Un album interesant, înregistrat (în studiourile ADM din Chişinău şi Euromusic din Cluj-Napoca) alături de reputata orchestră din Chişinău "Lăutarii", căreia îi aparțin orchestrațiile, dirijor Nicolae Botgros. Am spune chiar special, fiindcă în cuprinsul său întâlnim puține piese originale (Edmond Deda, Nicolae Sabău sau Nelu Vlad), majoritatea venind din folclor, dar cu texte, am spune, adaptate şi semnate de Carmen Aldea Vlad sau de actrița comică amatoare Jeni Nicolau. CD-ul include şi un booklet atractiv, cu fotografii şi declarații ale protagoniştilor. Sunet: Andrei Lifenco, Alexandru Malschi. Masterizare: Alex Malschi. Producător muzical: Fuego, Puică Dat Florin. Producător: Euromusic (sub eticheta căreia este editat albumul) şi Fuego. Este evident că după ce au împodobit împreună bradul de Crăciun, Fuego şi Irina Loghin au dat la iveală un nou produs de succes, într-o colaborare ce continuă şi care i-a dus, la începutul anului 2018, într-un mai lung turneu în SUA şi în Canada. (**L. PRUNDU**)

Horia Moculescu, un campion mereu învingător

...asta pentru că mai sunt şi campioni care pierd, din când în când. Am făcut această trimitere fiindcă muzicianul a practicat sportul de performanță în tinerețe, ceea ce se vede din plin, fiind la fel de plin de energie şi de vervă la 80 de ani (s-a născut la Râmnicu-Vâlcea la 18 martie 1937). Existența sa a fost mereu tumultuoasă, n-a stat o clipă locului, ca şi astăzi, când trebuie să-ți păzeşti spatele când e prin preajmă, găseşte mereu ceva să te surprindă! A făcut şcoala primară în oraşul natal, liceul la Bucureşti şi la Turda, apoi a urmat cursurile Facultății de Construcții din Bucureşti şi ale Institutului de mine din Petroşani (dar în mină chiar nu-l vedeam!). Din 1962, după ce fusese 2 ani pianist-corepetitor la Teatrul de estradă din Deva, bazându-se pe lecțiile private de pian din copilărie, devine artist liber-profesionst (şef de formație, solist vocal), devenind membru al UCMR în 1974. Sunt de-a dreptul legendare serile oferite în fruntea orchestrei sale la restaurantele "Ambasador" din Bucureşti (unde a avut-o invitată şi pe celebra bulgăroaică Lili Ivanova, pe atunci la începutul carierei; cu bateristul veteran Miky Mănăilă am depănat nu o dată, în Suedia, amintiri din acea perioadă de neuitat)-între 1963 şi 1969; "Modern" (până în 1974) şi "Marea Neagră" din Mamaia. A colindat lumea în fruntea propriei sale orchestre, întreprinzând turnee în Canada (de 10 ori), SUA (de 7 ori), Bulgaria (4), URSS (3), Suedia (2), Israel, Danemarca, Cehoslovacia, RFG, Italia. Creația lui este absolut impresionantă, cu peste 450 de melodii de muzică uşoară, muzica la 12 filme de lung-metraj, la un serial TV (celebrul "Pistruiatul"), la un film de desene animate, la 3 spectacole de teatru. A semnat o comedie muzicală, "Vraja dragostei", la Teatrul muzical din Braşov, două spectacole de revistă cu un ansamblu creat de el la Râmnicu-Vâlcea (cu unul din ele a triumfat în "Cântarea României"!), precum şi musical-ul "Sfânt şi păcătoşi" la Teatrul "Fantasio" din Constanța, care a cucerit nu mai puțin de 12 premii la Festivalul național al teatrelor de revistă, în 2000. Până în 1989 a fost un adevărat colecționar de premii la toate concursurile naționale (Mamaia, "Melodii", "Şlagăre în devenire"), iar după aceea şi-a mai adăugat în panoplie "Trofee" la Mamaia, "Melodii ale anului", dar şi-a ilustrat şi talentul interpretativ, aducându-i un Trofeu la Mamaia, în 1996, compozitorului braşovean Dan Pavelescu, căruia i-a cântat piesa "E toamnă în septembrie". În 2009 i-a fost conferit Marele Premiu al Uniunii compozitorilor şi muzicologilor, a fost de două ori laureat la Gala revistei "Actualitatea muzicală", editată de UCMR, dar şi pe plan internațional a avut o sumedenie de recunoaşteri, cu premii de creație cucerite la Moscova, Dresda, Los Angeles sau la "Orfeul de aur", în Bulgaria, pentru cea mai bună orchestrație a unui cântec bulgăresc. Între miile sale apariții pe micul ecran amintim cele 400 de emisiuni realizate la TVR2 (şi prezentate împreună cu actrița Alexandra Velniciuc), "Atenție, se cântă!" singurul program profesionist consacrat muzicii uşoare de pe toate posturile noastre TV, un unicat în materie. A îndeplinit două funcții importante, din ambele plecând în postură de demisionar: secretar al UCMR (1990-1992) şi director al Departamentului "Divertisment" al TVR (1997-2000). Dar "Anul 2000", cunoscutul său şlagăr, i-a adus şi o bucurie: devenit "Locul potrivit", în versiunea hip-hop a lui Guess Who, a fost cel mai difuzat hit al anului respectiv. În ultimii ani face parte cu regularitate din juriile celor mai puternice festivaluri de muzică uşoară din țară, cel internațional de la Brăila ("George Grigoriu"), cele de la Amara ("Trofeul tinereții") sau Focşani ("Florentin Delmar"), la acestea din urmă fiind şi preşedinte al juriului. Între distincțiile cu care pe drept cuvânt se mândreşte se numără Ordinul "Meritul cultural" în grad de Cavaler, Premiul de excelență la "Romanian Music Awards", titlurile de "Cetățean de onoare" la Râmnicu-Vâlcea şi Focşani, premiul special la Mamaia în 2010 pentru melodia "Vreau", premiul I la festivalul de la Mamaia, secțiunea Creație, în 2012, pentru "Tăcerile de fier", premiul "Compozitorul anului" din partea revistei "Actualitatea muzicală". Ar fi o sarcină riscantă să alegem doar câteva titluri, lansate într-o carieră prodigioasă. Le amintim aici doar pe cele care nu figurează pe albumul de față, pentru care compozitorul s-a oprit în general la piese mai puțin difuzate: "Nopțile la rând", "Pentru tot ce-a fost, îți mulțumesc!", "Apă şi foc", "Glasul meu, tăcerea mea", colaborarea sa cu poetul Mihai Maximilian fiind absolut exemplară.

Horia Moculescu a fost un adevărat erou al festivalului de la Mamaia, unde a debutat în 1965, dar în postură de solist, fiind distins cu un Premiu special şi cu o Mențiune de interpretare. El a condus către Mențiuni melodiile cărora le-a dat viață, "Cânt de dragul cui mi-e drag" de Aurel Giroveanu şi "N-am ştiut să te păstrez" de Noru Demetriad. Din 1971 începe să intre în palmaresul festivalului în ipostază componistică, la primele sale participări cucerind de fiecare dată mențiuni: "A fost odată ca-n poveşti" (solist Dan Spătaru) în 1971, "Cântec" (Cvintetul Horia Moculescu) în 1973, "Dacă vrei dragostea mea" (Corina Chiriac, Marina Voica) în 1975. Era perioada când fiecare cântec beneficia de două versiuni interpretative, cum s-au petrecut lucrurile în 1976, când creația sa "Părinții mei", cântată de Corina Chiriac şi Aurelian Andreescu, cucereşte premiul III. De la reluarea festivalului, întrerupt în 1976, este prezent aproape an de an: Premiul juriului pentru "Apă şi foc" (Corina Chiriac) în 1983; premiul III pentru "Nu te cunosc" (Cornel Constantiniu), dar şi recital alături de soția sa Ana-Maria, în 1984; Trofeul în 1985, pentru "Păi de ce?" (Corina Chiriac) şi "Leagănul meu" (Dida Drăgan); premiul special al juriului pentru "Şi ieri, şi azi, şi mâine" (în duet cu Corina Chiriac), precum şi din nou recital alături de soția sa, actrița Ana-Maria Moculescu; în 1987 titlul de Laureat pentru cântecul "Să păstrăm ce-i frumos" (Adrian Daminescu) şi aceeaşi distincție în 1989 pentru "Izvorul meu de dragoste" (Bogdan Bradu). În 1988 este recompensat cu premiul I pentru "Glasul meu, tăcerea mea", cu acelaşi Bogdan Bradu, descoperirea sa în postură de solist de muzică uşoară (ulterior a cântat şi în legendara formație Phoenix), ca şi Daminescu, de altfel, venit dinspre rock. Un alt solist crescut la şcoala rockului, Gabriel Cotabiță, îi duce către premiul III, în 1991, melodia "Ce mai vrei?", iar în 1992 către premiul II "Dacă lumea ar fi a mea". În acelaşi an, pe scena de la Mamaia, Moculescu se alătură altor vedete, cântând celebra "Hey Jude" în acompaniamentul Orchestrei de muzică uşoară a RTV, dirijate de Ion Cristinoiu. În 1995 propune un alt nume care va face carieră, inclusiv internațională (actualmente în Franța), delicata Otilia Romea, cucerind premiul I cu piesa "Drag mi-e omul meu, drag". La aceeaşi ediție primeşte două distincții (Premiul Uniunii criticilor muzicali "Mihail Jora" şi Premiul Reprezentanței UNICEF), pentru "Ascultați copiii care plâng", solist Adrian Daminescu.

Nu întâmplător am trecut în revistă participările premiate la festivalul de la Mamaia, pentru că o parte din titlurile de pe CD-ul de față au fost lansate şi aureolate cu distincții importante la competiții majore. În această categorie intră şi celebrul concurs al Televiziunii Române, "Şlagăre în devenire", realizat de Titus Munteanu şi ale cărui ediții, 21 la număr, le-am prezentat cu bucuria de a fi părtaş la lansarea a peste 200 de cântece minunate de muzică uşoară românească. Horia Moculescu a avut 8 participări, toate până la ediția a XIII-a, 5 dintre ele încununate cu premii, nu mai puțin de 4 dobândind distincția supremă, Premiul Juriului. Este vorba de "Pentru tot ce-a fost îți mulțumesc" (Corina Chiriac), "Mamaia, Mamaia" (Song), "Inima ta" (Corina Chiriac), "Pământ" (Marina Florea), în timp ce piesa cântată de el însuşi, "Primăverii n-ai ce-i face", a obținut Premiul de popularitate. Pe scena aceleiaşi competiții a fost finalist şi cu melodiile "Vis de păpuşă" (Ana-Maria Moculescu)-la ediția când a susținut un recital Lili Ivanova, vechea sa cunoştință, "Dragoste de mamă" (Angela Similea), "A mai trecut un an" (Un an de dragoste), aceasta cântată de el în duet cu soția sa Ana-Maria.

Câteva din melodiile de pe acest CD apar în enumerările de mai sus, dar, cum spuneam, protagonistul albumului a ținut să ne reamintească şi titluri pe nedrept mai puțin circulate şi difuzate. Astfel, "Mai gândeşte-te" a fost primul său şlagăr, lansat împreună cu Dan Spătaru la Radio în 1966. Povestea cunoscutei melodii "Ce vrei să faci din mine" e interesantă, ca de altfel toate istoriile cântecelor marca Moculescu. Compozitorul intenționa să încredințeze piesa fie Marinei Voica, fie lui Aurelian Andreescu, dar Mihaela Mihai i-a solicitat un cântec special pentru festivalul internațional "Cupa Europei" de la Knokke-le-Zoute, din Belgia. Cum a doua zi materialul muzical trebuia trimis, Horia Moculescu a orchestrat între orele 15 şi 23, victoria echipei României datorându-se şi interpretării vibrante a acestui şlagăr. Pe un LP Electrecord apărut în 1975 au fost gravate "Eu şi tu" (compusă încă din 1969, în cursul unui turneu în Suedia, cu text elaborat abia după 6 ani), "Singurătatea mea" (Nu te mai vreau) – rod al aceluiaşi fecund turneu scandinav şi "Cântec de leagăn", toate trei propuse inițial marelui public în emisiuni radiofonice. "Fir de busuioc" (1976) a fost prima piesă în manieră etno încredințată Corinei Chiriac. "Cântec" (Fluieraş de fag) a marcat o altă premieră la Mamaia, în 1973, în versiunea vocală remarcabilă a Cvartetului Moculescu (a doua variantă: Eva Kiss), alcătuit din compozitor, Ovidiu Romanu, Sergiu Zagardan, Silviu Hera. Scriam la un moment dat că aproape nici una din piesele de top purtând brand-ul Moculescu n-a avut o... naştere banală. Iată de pildă faimoasa "Salcia" (De-ai fi tu salcie la mal), cu versurile memorabile aparținând bunului prieten Mihai Maximilian. N-o să vă vină să credeți, dar acest cântec emblematic a fost respins de comisia de selecție de la Mamaia atât în 1973, cât şi în 1974!! La această din urmă ediție, însă, Mihaela Mihai l-a introdus în recitalul său. Moculescu a fugit câteva zeci de minute de la restaurantul Modern, unde cânta cu orchestra sa, şi a "prins", pitit într-un colț, pe treptele de la intrarea în Teatrul de vară, exact momentul triumfului, când lumea ovaționa ridicată în picioare. Vă dați seama că din acea clipă s-a decis ca în recitaluri să nu mai figureze nici o piesă respinsă de juriu! Pe disc, ca şi în kardex-ul radio, există şi o foarte reuşită versiune a Angelei Ciochină. "Anul 2000", de care am amintit, a fost înregistrată cu un grup de copii din Corul Radio, bucurându-se din anul lansării, 1972, de un succes constant. Două titluri sunt legate de vocea inconfundabilă a lui Gabriel Cotabiță. "Prima iubire şi ultima", lansată la sfârşitul anilor 80, este inclusă cu regularitate în toate recitalurile sale de îndrăgitul interpret, în timp ce prin "Ce mai vrei?", Moculescu i-a oferit, la Mamaia 1991, o altă partitură decât cele cu care ne obişnuise ex-craioveanul. "Mai dă-mi o speranță" s-a bucurat de un mare succes la festivalul internațional "Orfeul de aur", de pe litoralul bulgăresc al Mării Negre (a dispărut Mamaia, a dispărut şi acesta...). "Inima ta" (Ba nu, ba da!) a fost distinsă, cum spuneam, cu Premiul Juriului la ediția a VIII-a a concursului "Şlagăre în devenire", exact când Corina Chiriac împlinea 30 de ani! "Ascultați copiii care plâng" înseamnă nu doar cele două distincții cucerite la Mamaia 1995, ci şi emoția uriaşă provocată la audierea acestei piese, însuşi Adrian Daminescu plângând la refren... La ediția a IX-a a atât de prolificului concurs TV "Şlagăre în devenire", Horia Moculescu şi-a cântat, alături de grupul vocal Choralis îndrumat de Voicu Enăchescu, compoziția "Primăverii n-ai ce-i face", câştigând Premiul de popularitate, votat de juriile aflate în studiourile teritoriale Radio-TV. Un alt gest nonconformist al compozitorului a fost cel legat de interpretul nevăzător George Nicolescu, interzis, din acest motiv, pe micul ecran. Ei bine, la festivalul "Melodii" din 1983, de la Palatul sporturilor şi culturii din Bucureşti, Moculescu însuşi l-a condus de mână la microfon, "Fântânile albastre" bucurându-se de un succes răsunător. Ocazie de a ne aminti ce om înțelegător, tolerant, protejându-i pe compozitori şi interpreți a fost secretarul de stat de la Consiliul culturii, Ladislau Hegheduş! "Un an de dragoste" (A mai trecut un an), cântec finalist la ediția a XIII-a a competiției "Şlagăre în devenire" (1983), a evidențiat un text special, receptat ca atare de public. "Te voi aştepta" a figurat în coloana sonoră a filmului regizat de Mircea Mureşan, "Maria şi marea", pe un scenariu de Radu Tudoran, solista Florina Cupşa, maramureşeancă, având în prezent o notabilă carieră peste hotare. Am amintit la un moment dat de premiul I obținut la Mamaia 1995 de "Drag mi-e omul meu, drag", piesă cu delicate irizări folclorice, în care Moculescu este maestru. Cu interpreta acestui cântec, Otilia Romea, compozitorul a editat în anul următor un album de autor, "Revelație", cu texte de Eugen Rotaru (discul a fost premiat de revista "Vedete", între altele). Inovator, Horia Moculescu introduce un pasaj "rap" în melodia "Plec", înscrisă la Eurovision 1991 şi cântată de Corina Dogaru (deținătoare a Trofeului Mamaia) la festivalul "Bucureşti 1992" de la Sala Palatului, o inițiativă bună la data respectivă, dar stinsă rapid din cauza managementului defectuos. Aşa cum şi "Rugă", pe un text tulburător al lui Mihai Maximilian, a provocat un adevărat şoc la difuzarea sa la radio, în 1990. "Tăcerile de fier" închide un ciclu şi marchează dispariția unei epoci de nedepăşit pentru muzica uşoară românească: festivalul de la Mamaia a fost înființat în 1963, a fost întrerupt între 1976 şi 1983 şi a sucombat în 2012... La această ultimă ediție, Horia Moculescu, debutant la Mamaia în 1965, a câştigat Trofeul festivalului primind note de 10 pe linie! Pentru "Tăcerile de fier", piesă adusă la rampă în maniera sa inconfundabilă, compozitorul a combinat două poeme ale regretatului poet George Țărnea.

Compozitor, pianist, şef de orchestră, interpret, om de televiziune, membru în jurii prestigioase, promotor al bunului-gust în muzică, Horia Moculescu este o personalitate uriaşă, un campion al şlagărului românesc de muzică uşoară, în favoarea căruia a luptat pe toate baricadele. Albumul de față este doar o părticică din tezaurul de melodie şi poezie dăruit genului de acest creator care aparține unei generații cum am vrea să se mai nască...

Octavian URSULESCU

Răzlețe

Un festival internațional de film în care muzica să fie în prim-plan chiar că este ceva ieşit din comun. Aşa s-au petrecut lucrurile la cea de-a V-a ediție a festivalului internațional de film etnografic, FIFE, de la Zlatna, jud. Alba. Pe stadionul din localitate, timp de trei seri, în decorul mirific al Munților Apuseni, care se profilau în zare, au evoluat zeci de artişti valoroşi din întreaga țară, în aşteptarea deciziilor juriului prezidat de actorul Mircea Diaconu. Organizatori merituoşi au fost Primăria oraşului Zlatna, Consiliul local, Casa de cultură "Horea Popescu", Consiliul județean Alba (preşedintele Ion Dumirel este un mare iubitor de muzică, sprijinind în egală măsură festivalul de romanțe de la Zlatna şi pe cel folk de la Alba-Iulia), Centrul de cultură "Augustin Bena" din Alba-Iulia. Este un adevărat miracol ca într-un oraş mic să aibă loc un eveniment de o asemenea rezonanță (s-au înscris nu mai puțin de 971 de filme din 99 de țări, datorită listării pe platforma de mare audiență Film Freeway!!), meritele primarului Silviu Ponoran, fiu de muzician, fiind indiscutabile, el având colaboratori pasionați şi destoinici în Evelina Cîmpean, Cosmina Bogdan şi Ionel Brătian. Parteneri media: "Actualitatea muzicală", TVR, Radio România Cluj, Digi 24, "Ultima oră". Între noutățile actualei ediții: constituirea Asociației de dezvoltare intercomunitară "Țara Moților" (ca de obicei, parada ce deschide festivalul, cu sute de participanți în costume populare, este impresionantă) şi plimbarea cu trenul de epocă numit "Crăița". Programul artistic a inclus o sumedenie de solişti şi grupuri, orchestre şi ansambluri, elevi şi studenți cu pregătire muzicală, dansuri germane, greceşti şi maghiare, spre bucuria unui public numeros şi generos. Aplaudat a fost recitalul de muzică uşoară al lui Emanuel Cârstea, 22 de ani, cu lauri în trecut la "Mamaia copiilor" şi la "Suflet de stea" de la Aleşd. Vedetele programului folcloric au fost Marius Ciprian Pop, Lavinia Goste şi Marius Zorilă, dar de cel mai mare interes s-a bucurat recitalul incandescent al formației Talisman, formația condusă de Alin Oprea (vocal, vioară, pian) aniversând cu această ocazie 20 de ani de la înființare. N-au lipsit titlurile reluate în cor de tinerii care au invadat extaziați gazonul (după concert ei au rămas să danseze la o originală discotecă în aer liber): "Numai una", "E ziua ta", "Iartă-mă", "Eu te-am iubit", "Galbenă gutuie", "N-am să te uit" şi, se înțelege, "Atât de singur". La final, juriul (din care au mai făcut parte regizorii Copel Moscu, Toma Enache, Cristi Toporan) a anunțat premiile festivalului internațional de film etnografic. Premiul pentru cea mai bună coloană sonoră (distincție importantă, de aceea la ediția viitoare se impune invitarea unui specialist în domeniu) a revenit filmului "GAMMA, universul maestrului" (Rusia), scenariu şi regie Angela Guseva, dedicat compozitorului Eugen Doga.

În Capitală, spectatorii au avut ocazia să aplaude câteva zile la rând artişti de valoare în cadrul "Zilelor Bucureştilor" (dragi edili, acesta e pluralul corect!), mai precis la "Târgul Bucureştilor". Aici s-a detaşat printr-o evoluție superlativă formația Alesis, condusă de Alina şi Romeo Negoiasă, cu un recital ce a reunit pe scenă nu mai puțin de 35 de persoane, instrumentişti, trupa de dans sportiv, plus ansamblul de dansuri populare "Floricica". Dacă în cel mai mare oraş al țării este ceva firesc, absolut uluitor a fost un adevărat festival muzical propus de un primar de toată isprava, Gheorghe Marin, care conduce de ani buni destinele celor din frumoasa comună Barcani, din jud. Covasna. Pe scena amplasată, ca şi la Zlatna, într-un feeric decor montan şi în fața miilor de spectatori entuziaşti au defilat pe scenă zeci de artişti, într-o desfăşurare demnă de orice capitală de județ sau... de țară. Judecați şi dvs.: la o sărbătoare comunală a fost aplaudat, cu un program instrumental de factură clasică ("Dansul săbiilor" de Haciaturian, "Brindisi" din "Traviata" de Verdi, "Time to say goodbye" sau "You raise me up") oboistul Adrian Petrescu, de la Filarmonica "George Enescu"! El este originar din oraşul vecin, Întorsura Buzăului, adevărată pepinieră de toboşari, aici fiind născuți Vlad Tohănean (big-bandul Radio dirijat de Ionel Tudor) sau Flavius Hosu (Phoenix). Au fost reprezentate toate genurile muzicale, aşa cum este normal, date fiind gusturile diverse, dar de fiecare dată cu nume importante din aria respectivă: Aurel Tămaş (muzică uşoară, dar şi populară), Cornelia Catanga (lăutărească), Aurel Pădureanu (muzică uşoară românească veche), Ionuț Langa (folclor patriotic). Tămaş n-a ocolit hit-urile de muzică uşoară de pe albumele "Am trup de vânt" şi "Furtuni de vise", îndeosebi "Caravana", în timp ce Aurel Moldoveanu, dezlănțuit, cu o energie formidabilă, a fost nevoit să cânte bună parte din succesele sale, la solicitarea publicului: "Du-te, dor!" (compoziția sa premiată în 2000 la Mamaia), "Zamfira", "Lorelei", "Sunt moldovean", "Ulciorul", "Mândro", "Săraca fată săracă" (ar fi însă de dorit să elimine pasajul vulgar), "Ochii tăi", "Frumoasă şi rea", "Fata primarului", titluri extrase de pe albume cu tiraje mari, cum ar fi "Poveste fără sfârşit", "Ce frumoasă eşti!", "Balada copilului fără tată". Cu o asemenea distribuție, ne întrebăm pe cine va mai "convoca" anul viitor primarul Gheorghe Marin? Orice e posibil, orchestră simfonică, vedete internaționale (cum v-ar suna: "Julio Iglesias la Barcani!"?), Loredana, Bănică sau Brenciu!

Aurel Moldoveanu

U. OCTAVIAN

Ianna Novac – „Viața e frumoasă”

Cel mai nou videoclip lansat de Ianna, fosta componenta a trupei A.S.I.A (2004 - 2006), a fost lansat cu ocazia unui eveniment special, alături fiindu-i colegi de breaslă, prieteni, fani, dar şi soţul ei, tenorul Octavian Dobrotă, membru al trupei „Distinto” (în aceeaşi zi au aniversat 14 ani de căsnicie), dar şi fetiţa lor. În rolul principal a fost chiar micuţa Erika, în vârstă de 4 ani şi jumătate, care a făcut furori la filmări. Ianna a fost acompaniată de quartetul *“Arpeggione”*.

”Viața e frumoasă” este o melodie de suflet, lansată cu o săptămână înainte ca interpreta să împlinească 34 ani, cu un mesaj optimist, textul fiind semnat de Narcis Constantin Avădănei, iar muzica de Nicola Piovani, după coloana sonoră a celebrului film Italian “La Vita e Bella”. Regia şi scenografia videoclipului au fost semnate de Anthony Icuagu, iar ţinutele de designerul Clara Rotescu. *„Cu această piesă am dorit să transmit doar o stare de bine în care sper ca sufletul celor care mă ascultă şi care mă privesc să se identifice cu vocea, melodia diafană şi versurile simple, dar profunde”* – a spus Ianna, una dintre foarte puţinele interprete care abordează cu succes genul pop-opera. *„Îmi doresc să trezesc în conştiinţa fiecăruia ideea de a realiza că viaţa poate fi frumoasă”*.

Originară din Rep. Moldova, Ianna şi-a început cariera de la vârsta de cinci ani, urmând cursuri de canto şi de pian. *„Tot timpul am cântat, de mică, pentru că acesta era şi sensul vieţii mele”*. A urmat timp de unsprezece ani cursurile Şcolii de Muzică din Chişinău, la clasa de pian, apoi, după ce a obţinut o bursă de studiu din partea Preşedenţiei României, s-a stabilit la Bucureşti. A absolvit Liceul de Muzică „Dinu Lipatti”, secţia Canto Clasic în anul 2001, la clasa profesorului Octavian Dobrotă, care i-a devenit mai târziu soţ. Patru ani mai târziu, Ianna a absolvit şi Universitatea de Muzică Bucureşti, tot Canto Clasic, la clasa profesoarei Olimpia Urs. Are un palmares impresionant de premii şi trofee ce i-au recompensat activitatea artistică: Premiul “Vocea de Aur de pese Prut”, Trofeul “Gala femeilor de Succes”, Premiul Publicului şi premiul II la Eurovision România, Premiul pentru cea mai bună evoluţie muzicală din Rep. Moldova a anului 2004, oferit de “Euro TV” Chişinău, Premiul III la “Slavianski Bazar” - Vitebsk, Belorusia, Premiul Special “Jocurile Delfice” - Chişinău, “Diploma pentru succese remarcabile în domeniul Artelor” şi “Diploma pentru merite deosebite în promovarea culturii” oferite de Ministerul Culturii din Rep. Moldova, Premiul Special “Hariclea Darclée” - Brăila, Premiul Special şi Premiul Presei “Vladimir Ivasiuk” - Ucraina, Trofeul “Tinereţii” şi Premiul I - Amara, Premiul III şi Premiul Special “Constelaţia Trofeelor” - Bârlad, Trofeul “Flori de mai” - Slobozia, Premiul III la Festivalul Naţional de Interpretare “Aurelian Andreescu”, Trofeul şi Premiul I “Maluri de Prut” - Chişinău, Premiul III - “O melodie in premieră” - Chişinău, Trofeul “Steaua de Aur” – Chişinău. Ianna Novac a fost în 2001 laureată a concursurilor de frumuseţe Miss Moldova şi Miss Italia nel Mondo, Salsomagiore, Italia.

La scurt timp după ce a devenit mămică, soprana Ianna Novac, care a cântat alături de Francesco Napoli (au lansat albumul “Come h'o fatto” – Universal Germania), Alessandro Safina şi de trupa Distinto a reuşit o performanţă remarcabilă. Videoclipul piesei *“Una furtiva lagrima“* (regizor Bogdan Albu) a fost difuzat pe Classical Music TV (C Music TV) Londra, unul dintre cele mai importante posturi de muzică pop-opera şi crossover. Acesta poate fi vizionat în peste 100 de ţări şi este recunoscut pentru promovarea celor mai importanţi artişti, precum Sarah Brightman, Andrea Bocelli, Il Divo, Adele, Björk, Bobby McFerrin, André Rieu, Paul Simon, fiind desemnat de trei ori *“Best Music Channel”* la Gala Premiilor Eutelsat TV. *“Nu îndrăzneam nici măcar să visez la aşa ceva, dar speram că într-o zi să ajung aici...”* – spunea atunci interpreta care tocmai lansase albumul *“Open Your Eyes”*. *“ Din momentul în care am fost contactată de echipa de la Classical*

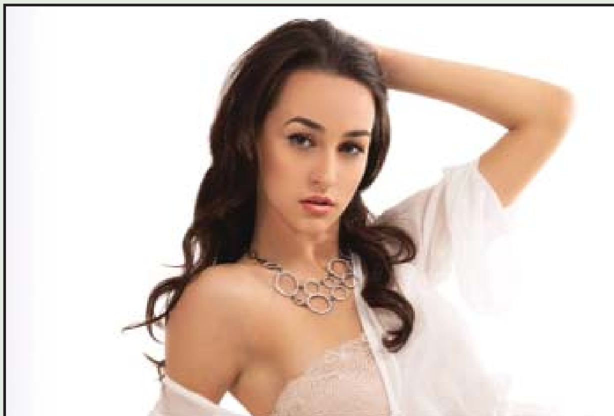
Music TV pentru a-mi cere dreptul de a transmite videoclipul, nu mă mai trezeam din acel vis frumos care mi s-a-mplinit!”.

Şi, probabil că nimic nu e întâmplător, Ianna Novac şi Octavian Dobrotă se pregătesc de sărbătoare: lansarea albumului aniversar „10 Ani - Distinto”.

Text şi foto: **Oana GEORGESCU**

Miss Mary

Maria Alexandra Florea a fost descoperită de compozitorul Jolt Kerestely, încă de când era copil. Acesta i-a compus numeroase melodii, cu care foarte talentata solistă a cucerit zeci de premii la competițiile destinate vârstei ei. Anii au trecut, Alexandra a devenit o adolescentă nu numai frumoasă, dar și înzestrată cu talent actoricesc, nu doar muzical. Dovadă că în urmă cu doi ani a reușit la examenul de admitere atât la Universitatea Națională de Muzică din București, cât și la cea de Artă Teatrală și Cinematografică. La sfatul lui Kerestely, având în vedere că oricum are o carieră muzicală promițătoare, ca și cunoștințe în domeniu, a optat pentru teatru, fiind în prezent studentă în anul III la Actorie, la UNATC "I. L. Caragiale", pregătindu-și cu entuziasm proiectele de licență, pentru că activitatea în studio n-a dus la neglijarea studiilor. Maria Alexandra Florea a adoptat pseudonimul Miss Mary și are o viziune clară și ambițioasă asupra viitorului său: "Întotdeauna am simțit că muzica mea poate fi consumată și apreciată de mai multe categorii de melomani. Am știut că orizonturile mele nu se limitează doar la granițele țării în care m-am născut. Din acest punct de vedere, 2017 a fost pentru mine un bun start pentru a mă focusa pe colaborări cu oameni dinafara țării, experiență care mă face să evoluez în fiecare zi. Oportunitățile s-au înmulțit considerabil, iar ceea ce, lucru esențial, nu mai este acum condiționat de nici un "trend" radiofonic. Ador să cunosc oameni noi și, chiar dacă acest lucru se întâmplă deocamdată doar în mediul online, este o oportunitate extraordinară de a cunoaște oameni talentați și de a-mi perfecționa compozițiile. Cred cu înverșunare că un solist ar trebui să aibă un aport destul de consistent în melodiile pe care le interpretează". Pentru că Miss Mary a trecut peste dezamăgirea cruntă de acum câțiva ani, când n-a ajuns în SUA, unde fusese invitată la o manifestare circumscrisă faimoaselor premii Grammy, și s-a concentrat serios pe elaborarea unor piese de succes, inclusiv internațional. În această categorie ar intra "Hainele mele", piesa din acest an în care colaborează cu rapper-ul F. Charm, și care se adaugă celor din anii anteriori: "Open", "Când soarele mă chema", "Lacrimi din stilou". Proiectul pe plan extern a debutat cu o colaborare cu doi tineri foarte talentați, prieteni buni, care activează sub titulatura "It's Different". Prima piesă lansată alături de ei a fost "Shadows", din ianuarie 2017, care s-a bucurat de succes atât în Europa, cât și în America de Nord și de Sud, cu audiențe grăitoare: 3,8 milioane de vizualizări pe youtube și 2 milioane de stream-uri pe Spotify. La puțină vreme a urmat o a doua piesă în aceeași formulă, "Outlaw", cu 3,1 milioane de vizualizări pe youtube și 1,1 milioane stream-uri pe Spotify. Cântecul "Outlaw" a fost inclus pe o compilație a celor mai bune piese drum&bass ale anului 2017! Din acest moment, s-au intensificat propunerile pentru colaborări, Miss Mary fiind contactată de foarte mulți producători, în urma succesului celor două melodii lansate pe platforma NCS. A compus o serie de piese, a încercat diverse stiluri și a lucrat cu mulți artiști, producători și instrumentiști străini, îmbunătățindu-și și perfecționându-și maniera componistică. Noile cântece urmează a fi lansate anul viitor. Deocamdată, tânăra artistă se bucură din plin de succesul celei mai recente piese, "Maria, Maria", feat. DJ Mari Ferrari, care ocupă locuri fruntașe în topurile din Rusia, Turcia sau Grecia, urmând a fi licențiată și în restul Europei. Un alt cântec lansat de curând, deocamdată doar pe platforma Spotify, este "Tell Me What To Do", feat. Angerwolf. Datorită creșterii exponențiale a celor care aderă la acest gen de muzică, drum & bass, experimentul s-a dovedit a fi benefic pentru Miss Mary, fiind mai mult decât evident că evoluția sa artistică s-a înscris pe o pantă ascendentă. Înafara compozițiilor pe care i le-a încredințat în trecut, Jolt Kerestely a inclus-o de fiecare dată pe Miss Mary pe discurile sale, cu piesa "Gânduri împlinite", pe versuri de Marian Stere. Cântăreață, compozitoare, viitoare actriță, Maria Alexandra Florea, alias Miss Mary, și-a păstrat, în ciuda succesului internațional, luciditatea și echilibrul: "Muzica înseamnă pentru mine mai mult decât pot exprima în cuvinte, iar faptul că ea ajunge la urechile oamenilor de pe tot globul nu poate decât să mă impulsioneze să îmi doresc și mai mult. În următoarea perioadă urmează noi proiecte frumoase, cu piese noi, stiluri diferite și mesaje din inimă, iar eu stau cu sufletul la gură până se va lansa fiecare piesă, străduindu-mă să compun cât mai mult și mai frumos!"

Denisa IONIȚĂ

Revistă lunară de informare, opinie și dezbatere editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII ȘI IDENTITĂȚII NAȚIONALE

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef: George BALINT
Redactori: Mihai COSMA, Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Secretar de redacție: Costin ASLAM

Colegiu redacțional:
Petruța MĂNIUȚ-COROIU, Mariana POPESCU, Mihaela Silvia ROȘCA, Vasilica STOICIU-FRUNZĂ, Cristina ȘUTEU

Semnează în acest număr:
Andra APOSTU, Loredana BALTAZAR, Al. I. BĂDULESCU, Nicolae BRĂNDUȘ, Corina BURA, Maia CIOBANU, Lavinia COMAN, Grigore CONSTANTINESCU, Adrian DIACONU, Oana GEORGESCU, Olga GRIGORESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA, Ruxandra MIREA, Doina MOGA, Cristina PASCU, Mariana POPESCU, Laura SAVA, Anca SÎRBU, Mădălin Alexandru STĂNESCU, Elena Maria ȘORBAN, Florin-Silviu URSULESCU, Iliana VELESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL
TEL: 021-242.30.32 ISSN: 1220-742x